Stichting Pensioenfonds Delta Lloyd
in liquidatie

Actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN)

Vastgesteld op 30 september 2026

Inhoudsopgave

1. INLEIDING 4
1.1 Algemeen 4
1.2 Statutaire omschrijving 4
1.3 Pensioenregelingen en overeenkomst met de werkgever 5
1.4. Missie, visie en strategie 5

2. DE ORGANISATIE 8
2.1. Organisatieschema 8
2.2. Organen 8
2.3. Extern Toezicht 13
2.4. Stuurinformatie en verantwoording 13
2.5. Uitbestede werkzaamheden 14
2.6. Uitbestedingsbeleid 15
2.7. Integriteitsbeleid 16
2.7.1. Compliance charter 16
2.7.2. Gedragscode 17
2.7.3. Incidentenregeling 17
2.7.4. Klokkenluiderregeling 17
2.8. Risicomanagement 18
2.9. Financieel crisisplan en noodprocedure 19
2.10. Zelfevaluatie 19
2.11. Diversiteitsbeleid 19
2.12. Communicatie met deelnemers en pensioengerechtigden 20

3. PENSIOENREGELING (tot en met 31 augustus 2026) 23
3.1. Pensioentoezegging 23
3.2. Deelnemer 23
3.3. Pensioenverplichtingen en financieringsafspraken 23
3.3.1. Pensioenverplichtingen 23
3.3.2. Afspraken met de werkgever 23
3.3.3. Beleid niet vindbare pensioengerechtigden 24
3.3.4. Klachtenbeleid 24

4. HERVERZEKERINGBELEID (tot en met 31 augustus 2026) 25

5. VOORZIENINGEN EN VERMOGEN 26
5.1. Dekkingsgraden (tot en met 30 juni 2026) 26
5.2. Voorziening Pensioenverplichtingen (tot en met 31 augustus 2026) 27
5.3. Beleggingen 29
5.4. Eigen vermogen (tot en met 30 juni 2026) 29

6. RISICOHOUDING EN HAALBAARHEIDSTOETS (tot en met 30 juni 2026) 32
6.1. Risicohouding 32
6.2. (Aanvangs)haalbaarheidstoets 33

7. BELEGGINGSBELEID (TOT EN MET 30 JUNI 2026) 34
7.1 Doelstellingen en strategische invulling 34
7.2. Beleggingsproces 35
7.3. Beleggingsbeliefs 36
7.4. Strategische asset Mix 38
7.5. Matchingportefeuille 40
7.6. Rendementsportefeuille 44
7.7. Maatschappelijk verantwoord beleggen 46

8. FINANCIELE STURINGSMIDDELEN.....49
8.1. Beleggingsbeleid (tot en met 30 juni 2026).....49
8.2. Toeslagenbeleid (tot en met 31 augustus 2026).....49
8.3. Korten pensioenaanspraken en – rechten (tot en met 30 juni 2026).....50

BIJLAGE 1 VERKLARING INZAKE DE BELEGGINGSBEGINSELEN (1 januari 2025) VAN DE STICHTING PENSIOENFONDS DELTA LLOYD (TOT EN MET 30 JUNI 2026).....51

BIJLAGE 2 RISICOBEHEERSING.....63

BIJLAGE 3 FINANCIEEL CRISISPLAN (TOT EN MET 30 JUNI 2026).....71

BIJLAGE 4 ERVARINGSTERFTEFACTOREN 81

BIJLAGE 5 PARTNERFREQUENTIE.....83

BIJLAGE 6: FLEXIBILISERINGSFACTOREN.....84

Mededeling vooraf:
Het Delta Lloyd Pensioenfonds i.l. heeft in 2026 een CWO conform artikel 84 PW uitgevoerd naar SRLEV N.V. (Zwitserleven) en is sinds 1 juli 2026 in liquidatie.

Met SRLEV N.V. (Zwitserleven) is overeengekomen dat alle pensioenaanspraken en -rechten jaarlijks, op 1 januari, onvoorwaardelijk worden verhoogd met de procentuele wijziging van de HICPxT index (Europese inflatie), met een maximum van 20% per jaar. Bij deflatie worden de pensioenaanspraken en -rechten niet verlaagd. Een verhoging wordt na deflatie pas weer toegepast, voor zover de deflatie is ingelopen.

Per 1 juli 2026 heeft het pensioenfonds de beleggingen overgedragen aan SRLEV N.V. (Zwitserleven) en is het pensioenfonds volledig (her)verzekerd. De verplichtingen en administratie zijn vervolgens per 1 september 2026 overgedragen aan SLREV N.V. (Zwitserleven). Hiermee is de CWO volledig afgerond.
Het in deze ABTN beschreven beleid is daarom voor een aantal onderdelen slechts gedurende een deel van het jaar van toepassing geweest. Bij de diverse paragrafen is weergegeven tot welk moment dat gold.

1. INLEIDING

1.1 Algemeen

Stichting Pensioenfonds Delta Lloyd (hierna genoemd: het Pensioenfonds of DLPF) is een ondernemingspensioenfonds dat in 1970 is opgericht. Het pensioenfonds voert de pensioenregeling uit ten behoeve van medewerkers die tot 1 oktober 2019 in dienst zijn getreden of in dienst waren bij Delta Lloyd Services B.V of diens voorgangers. Vanaf 1 januari 2020 vindt er geen opbouw meer plaats binnen het Pensioenfonds. Per 1 juli 2026 heeft het pensioenfonds een overeenkomst tot collectieve waardeoverdracht (conform artikel 84 PW) met SRLEV N.V. (Zwitserleven) gesloten en is het pensioenfonds in liquidatie.

Het doel van deze ABTN is om integraal inzicht te geven in het functioneren van het Pensioenfonds, inclusief de risicobeheersing binnen het Pensioenfonds en om een beschrijving te geven van het beleid van het Pensioenfonds, waarbij de financiële opzet en de grondslagen waarop het rust gemotiveerd zijn omschreven.

De ABTN beschrijft de actuariële en bedrijfstechnische werkwijze van het Pensioenfonds.

De ABTN wordt één keer per jaar geactualiseerd. In de huidige ABTN zijn alle besluiten meegenomen die tot 26 augustus 2026 zijn genomen.

1.2 Statutaire omschrijving

De statutaire omschrijving van het doel van het Pensioenfonds luidt als volgt: "Het Pensioenfonds heeft ten doel het verlenen van pensioenaanspraken alsmede het uitkeren van pensioen, aan deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en hun nabestaanden, een en ander volgens de regels zoals nader in het pensioenreglement omschreven."
Deze doelstelling is verder uitgebreid met het zo veel mogelijk realiseren van een waardevast pensioen voor onze (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden. Dit betekent dat het pensioenfonds streeft naar een jaarlijkse toeslagverlening voor (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden op basis van prijsinflatie. Indien de mogelijkheid zich voordoet, zal het Pensioenfonds de koopkracht van de opgebouwde en ingegane pensioenen proberen zeker te stellen. Dit is per 1 juli 2026 gerealiseerd middels de overeenkomst met SRLEV N.V. (Zwitserleven).

1.3 Pensioenregelingen en overeenkomst met de werkgever

Het Pensioenfonds voert het pensioenreglement uit, dat volgt uit de Pensioenovereenkomsten van de voormalig werknemers van Delta Lloyd Services B.V. Daarnaast voert het Pensioenfonds de pensioenovereenkomst uit van de voormalig werknemers van Delta Lloyd Services B.V. die per 1 oktober 2019 in dienst zijn getreden bij NN Personeels B.V. (werkgever) en die gold tot 1 januari 2020. De sociale partners hebben in 2024 besloten geen invaarverzoek naar de WTP te doen. Het pensioenfonds blijft daarmee de pensioenregeling binnen het FTK uitvoeren.

Met de werkgever is in 2026 een beëindigingsovereenkomst overeengekomen waarin afspraken zijn gemaakt ten aanzien van de uitvoerings-, CWO- en liquidatiekosten tot het moment van daadwerkelijke liquidatie. De werkgever blijft deze kosten betalen. Daarnaast vergoedt de werkgever de kosten die betrekking hebben de overdracht en is een eenmalige afrekening van toekomstige uitvoeringskosten overeengekomen.

1.4. Missie, visie en strategie

Missie

Het Pensioenfonds is een betrouwbare en professionele pensioenuitvoerder die, in overeenstemming met wet- en regelgeving, invulling geeft aan het pensioenreglement en de pensioenovereenkomsten die de werkgever tot 1 januari 2020 heeft afgesloten met de werknemersorganisaties.

De ambitie van het Pensioenfonds is om te streven naar een zo goed mogelijke pensioenvoorziening binnen zijn financiële mogelijkheden. Daarbij is het uitgangspunt dat we de koopkracht van de pensioenrechten van (gewezen) deelnemers en de pensioenen van de pensioengerechtigden, zowel nu als in de toekomst, zo goed mogelijk in stand houden.

Visie en doelstellingen

Het Pensioenfonds wil de pensioenregeling op een goede wijze uitvoeren voor alle doelgroepen zoals (gewezen) deelnemers, gepensioneerden, hun partners en kinderen, en arbeidsongeschikten met premievrijstelling. Economische – en maatschappelijke ontwikkelingen en overheidsmaatregelen hebben echter onzekerheid tot gevolg. Het is aan het Pensioenfonds om op deze ontwikkelingen en maatregelen waar mogelijk in te spelen en tenminste de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden te wijzen op deze ontwikkelingen en acties die naar aanleiding daarvan nodig kunnen zijn.

Het Pensioenfonds zorgt voor een integere en beheerste bedrijfsvoering en streeft naar een effectieve en efficiënte uitvoering, om de kosten van de uitvoering te beperken, met inachtneming van:
- een voor de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden beheerst risico;
- de realisatie van de ambitie van het Pensioenfonds.

Het Pensioenfonds wil een bestuur, verantwoordingsorgaan en raad van toezicht hebben die divers en kundig zijn en een evenwichtige belangenafweging tussen de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden centraal stellen.

Het Pensioenfonds besteedt veel aandacht aan communicatie met belanghebbenden en speelt hierbij in op de externe en interne ontwikkelingen waar het Pensioenfonds mee wordt

geconfronteerd. Het Pensioenfonds is transparant, toegankelijk en wil betrouwbaar en deskundig zijn. Ook wil het Pensioenfonds reële verwachtingen bij (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden wekken. Daarbij wil het pensioenfonds aan (gewezen) deelnemers inzicht en keuzemogelijkheden geven met betrekking tot het opgebouwde pensioen.

Het Pensioenfonds heeft de communicatie zo ingericht, dat (gewezen) deelnemers, gepensioneerden en hun partners goed geïnformeerd worden en afgewogen keuzes kunnen maken. Dit gebeurt door het geven van overzicht en inzicht in de gevolgen van het (niet) maken van keuzes voor het pensioen. Daarbij wordt gebruik gemaakt van online middelen (zoals de website, het deelnemersportaal, de pensioenplanner en webinars) en persoonlijk contact, zodat de (gewezen) deelnemer, gepensioneerde en partner op de door hem/haar gewenste manier wordt begeleid in de keuzes die hij/zij heeft. Dus digitaal waar het kan, en via persoonlijk contact waar dat nodig is. Het Pensioenfonds is gemakkelijk benaderbaar en toegankelijk. Het Pensioenfonds voldoet minimaal aan de norm voor de keuzebegeleiding zoals die in de wet is opgenomen, maar het Pensioenfonds ambieert meer te doen en is voortdurend op zoek naar extra mogelijkheden om de deelnemers nog beter te begeleiden in de keuzes die voorliggen.

Het Pensioenfonds vindt een goede service aan en behandeling van onze deelnemers belangrijk. Daarvoor heeft het Pensioenfonds onder andere een zorgambitie vastgesteld, waarin keuzebegeleiding van deelnemers een prominente plek inneemt. Om deze ambitie waar te maken vraagt het Pensioenfonds periodiek bij de deelnemers uit hoe zij de klantbediening ervaren en wat zij hierin missen. Daarnaast beschikt het Pensioenfonds over een klachtenbeleid, waarin is opgenomen dat signalen en klachten van deelnemers gebruikt worden om de klantbediening, waar mogelijk, te verbeteren.

Het Pensioenfonds belegt het pensioenvermogen op een maatschappelijk verantwoorde manier in beleggingsinstrumenten die passen bij het risicoprofiel van het fonds. Maatschappelijk Verantwoord Beleggen is een onderdeel van de beleggingsovertuigingen van het Pensioenfonds. Het Pensioenfonds beschouwt de verantwoordelijkheid voor het realiseren van een goed pensioen voor de deelnemers breder dan alleen in financiële termen.

Het Pensioenfonds is gesloten, wat betekent dat geen nieuwe premies binnenkomen en dat het Pensioenfonds verder zal krimpen en te klein kan worden om zelfstandig te blijven bestaan. Het Pensioenfonds onderzoekt daarom de mogelijkheden om de opgebouwde pensioenrechten en pensioenen (op termijn) zeker te stellen.

Op deze wijze wil het Pensioenfonds mede bijdragen aan draagvlak voor en vertrouwen in de pensioenmarkt.

Strategie

Het Pensioenfonds kiest voor een bestuurlijke inrichting die de missie en visie ondersteunt. Het Pensioenfonds richt zich financieel op het beheersen van risico's en het creëren van extra rendement waarmee het behoud van koopkracht van de opgebouwde en ingegane pensioenen nastreeft. Als de mogelijkheid zich hiervoor voordoet, zal het Pensioenfonds de koopkracht van de opgebouwde en ingegane pensioenen proberen te verzekeren.

Het Pensioenfonds wil zijn missie en visie realiseren met een eigen beperkte organisatie waarbij:

- de (pensioen)administratie, wettelijke rapportages, wettelijke communicatie en vermogensbeheer, inclusief de beleggingsadministratie worden uitbesteed aan professionele partners;

- de overige, fondseigen communicatie deels en de beleidsvoorbereiding volledig door de eigen organisatie worden verzorgd.

De uitbestede werkzaamheden worden door het Pensioenfonds nauwlettend gemonitord. Daarnaast zorgt een prudent beleggingsbeleid, waarbij het renterisico grotendeels is afgedekt, voor het behouden van een goede financiële positie.

Door communicatie met de stakeholders en het gebruiken van informatie uit onze omgeving worden ontwikkelingen nauwgezet gevolgd. Doordat het Pensioenfonds beschikt over een professionele organisatie, kan het relatief snel actie ondernemen als ontwikkelingen zich voordoen.

2. DE ORGANISATIE

2.1. Organisatieschema

Het organisatieschema van het Pensioenfonds ziet er als volgt uit:

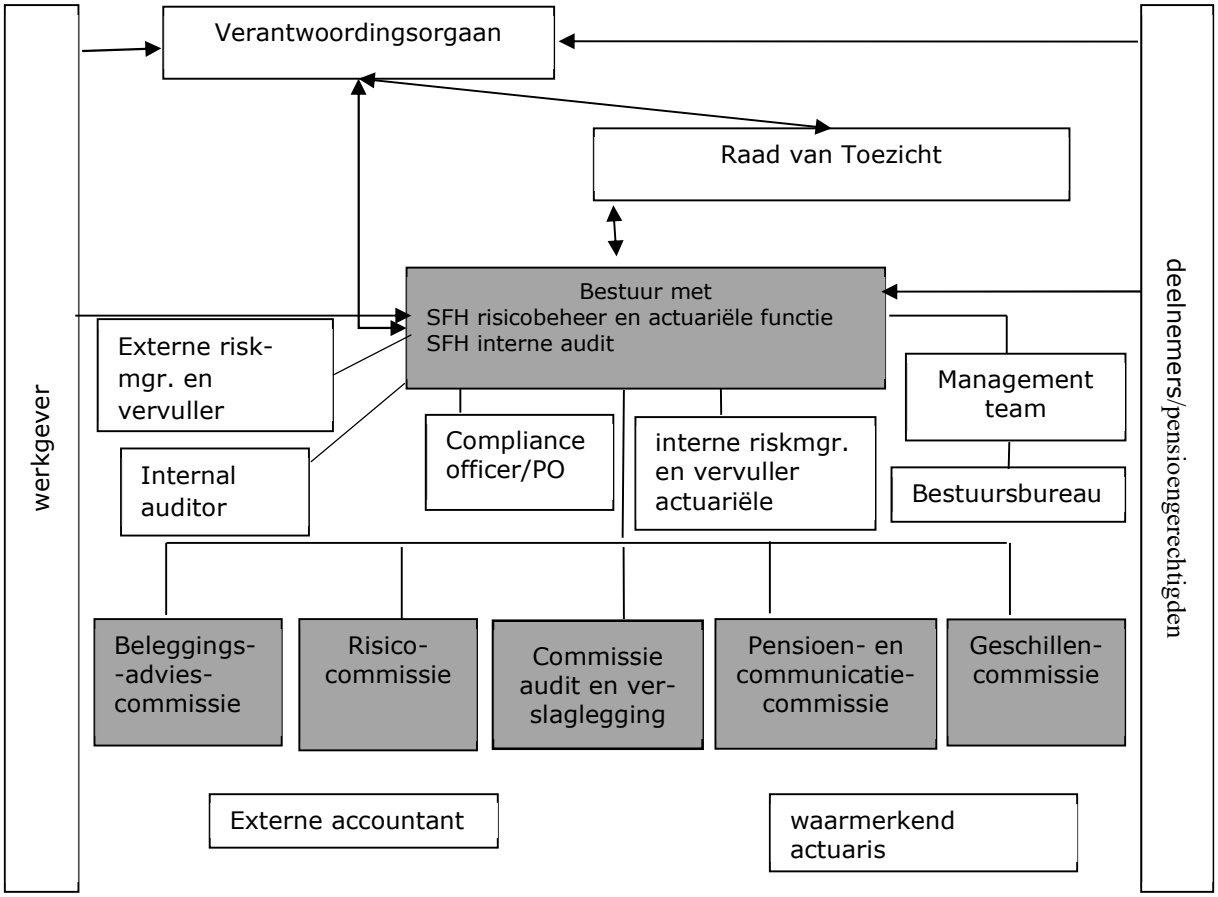

2.2. Organen

Bestuur

Het bestuur van het Pensioenfonds is paritair samengesteld en bestaat uit 5 leden, waarvan het aantal werkgeversbestuursleden en het aantal gewezen deelnemersbestuursleden niet meer bedraagt dan 1. Het bestuur kan daarnaast ten hoogste twee onafhankelijke leden tot lid van het bestuur benoemen. De verdeling van de deelnemersbestuursleden en pensioengerechtigdenbestuursleden vindt plaats op basis van de onderlinge getalsverhoudingen, met dien verstande dat de pensioengerechtigdenbestuursleden en gewezen deelnemersbestuursleden samen ten hoogste vijftig procent (50%) van het totaal aantal bestuurszetels bezetten, tenzij uit de Pensioenwet anders voortvloeit. De verdeling van de zetels tussen de deelnemersbestuursleden en de pensioengerechtigdenbestuursleden op basis van de onderlinge getalsverhoudingen, wordt door het bestuur in ieder geval vastgesteld bij periodieke aftreding van bestuursleden en tussentijds indien daartoe naar het oordeel van het bestuur aanleiding is.

De samenstelling van het bestuur is als volgt: twee deelnemersleden, één gewezen deelnemerslid, één pensioengerechtigd lid en één werkgeverslid. De zittende bestuursleden benoemen nieuwe bestuursleden.
De centrale ondernemingsraad (COR) draagt de deelnemersleden voor. De vereniging van oud-medewerkers Delta Lloyd Groep (vereniging), zoals gedefinieerd in de statuten, draagt het pensioengerechtigde - en het gewezen deelnemerslid voor. Het werkgeverslid wordt voorgedragen door de directie van de werkgever. Bestuursleden hoeven geen deelnemers te zijn in het Pensioenfonds.

De door de COR, de vereniging en werkgever voorgedragen kandidaat bestuursleden kunnen worden benoemd als zij geschikt zijn. Pensioengerechtigden danwel gewezen deelnemers kunnen zich na publicatie van de voordracht door de vereniging binnen twee weken na publicatie schriftelijk aanmelden als kandidaat bestuurslid via een door ten minste 30 gepensioneerden danwel gewezen deelnemers ondertekend verzoek en als hij/zij naar redelijke verwachting voldoet aan de geschiktheidseisen. Als er andere geschikte kandidaten zich hebben gemeld vinden er verkiezingen plaats.

Bestuursleden worden voor een periode van 4 jaar gekozen en treden af volgens een door het bestuur opgesteld rooster. Een bestuurslid kan maximaal één keer worden herbenoemd. In bijzondere situaties kan een bestuurslid een tweede maal worden herbenoemd. Het bestuur onderbouwt de tweede herbenoeming en deelt dit met de overige organen van het Pensioenfonds.
Uit het bestuur worden door het bestuur de voorzitter en de plaatsvervangend voorzitter benoemd. Het bestuur kan een secretaris benoemen.

De bestuursleden worden benoemd, indien ze voldoen aan de geschiktheidseisen zoals die zijn vastgelegd in het geschiktheidsplan. In dit geschiktheidsplan is ook het opleidingsplan opgenomen. Hiermee wordt gezorgd dat het bestuur geschikt blijft. Geschiktheid heeft betrekking op kennis (opleiding en ervaring), vaardigheden en professioneel gedrag. De geschiktheid van de individuele bestuursleden en het bestuur als geheel zijn vastgelegd in de geschiktheidsmatrix.
Voor bestuurders zijn functieprofielen opgesteld, die specifiek zijn gemaakt voor het aandachtsgebied (commissie) die de betreffende bestuurder gaat vervullen.

Het Pensioenfonds kan aspirant bestuursleden aanwijzen die opgeleid worden tot bestuurder.

De taken en bevoegdheden van het bestuur zijn vastgelegd in de statuten en in het besturingsreglement.
Het bestuur komt zo veel als noodzakelijk in vergadering bij elkaar. De periodiciteit is nu minimaal één keer per maand. Daarnaast komt het bestuur minimaal elk kwartaal bij elkaar met het verantwoordingsorgaan en minimaal twee keer per jaar met de Raad van Toezicht.
Het bestuur kan zich onder meer laten adviseren door:

- de Raad van Toezicht (RvT)
- het Verantwoordingsorgaan (VO)
- sleutelfunctiehouders
- vervullers van de sleutelfuncties
- het management team
- de compliance officer
- de privacy officer
- een beleggingsadviseur
- andere adviseurs

Binnen het bestuur zijn de diverse aandachtgebieden verdeeld. Daarvoor zijn een aantal bestuurscommissies ingesteld:

- beleggingsadviescommissie (tot eind juli 2026)
- pensioen- en communicatiecommissie (tot eind september 2026)
- risicocommissie (tot eind december 2026)
- commissie audit en verslaglegging
- geschillencommissie (tot 1 september 2026)

De taken en verantwoordelijkheden van de commissies zijn vastgelegd in het besturingsreglement.

Aan de besluitvorming dient minimaal 80% van de bestuursleden deel te nemen.

Met ingang van 1 juli 2026 vervullen de bestuursleden de rol van vereffenaar in het kader van de liquidatie van het Pensioenfonds.

Sleutelfuncties

Het Pensioenfonds heeft sleutelfuncties ingericht, te weten de risicobeheer functie, de actuariële functie en de interne audit functie. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen de 'houder van een sleutelfunctie' (sleutelfunctiehouder) en de 'personen die de sleutelfunctie vervullen' (vervuller sleutelfunctie). De sleutelfunctiehouder is verantwoordelijk voor de uitvoering van de taken die vallen onder de desbetreffende sleutelfunctie. Aan deze functies zijn geschiktheidseisen verbonden waarop DNB toetst.
Ten behoeve van de actuariële functie en de interne audit functie is een charter vastgesteld.
Ten behoeve van de risicobeheer functie is een risicomanagementhandboek vastgesteld.
De sleutelfunctiehouders zijn door DNB goedgekeurd.

Het Pensioenfonds heeft de sleutelfuncties als volgt ingevuld:

Sleutelfunctie	**Houder**	**Vervuller**
Risicobeheer	Bestuurslid en voorzitter risicocommissie	Externe risicomanager
Actuarieel	Bestuurslid	Interne actuarieel risicomanager van het bestuursbureau
Interne audit	Bestuurslid en voorzitter van de commissie audit en verslaglegging	Externe interne auditor (PWC)

Intern Toezicht

Het Intern Toezicht wordt vormgegeven door een Raad van Toezicht (RvT). De RvT bestaat uit drie onafhankelijke en deskundige personen, die steeds worden benoemd voor een periode van vier jaar. De leden van de RvT worden benoemd en ontslagen door het bestuur, na een bindende voordracht van het verantwoordingsorgaan.
De RvT heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in het Pensioenfonds. De RvT is ten minste belast met het toezien op adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur en legt verantwoording af over de uitvoering van de taken en de uitoefening van de bevoegdheden aan het verantwoordingsorgaan en de werkgever, alsook in het jaarverslag.

De RvT staat het bestuur met raad ter zijde. De RvT richt zich, net als het bestuur, bij zijn taakvervulling naar de belangen van de bij het Pensioenfonds betrokken (gewezen)deelnemers, pensioengerechtigden, aanspraakgerechtigden en werkgever. Hij zorgt ervoor dat deze zich door hen op een evenwichtige wijze vertegenwoordigd kunnen voelen.
Daarnaast heeft de RvT goedkeuringsrechten voor de besluiten van het bestuur tot vaststelling van:

- het jaarverslag en de jaarrekening;
- de profielschets voor bestuurders;
- het beloningsbeleid, met uitzondering van de beloning van de Raad van Toezicht;
- collectieve waardeoverdrachten;
- omzetten van het Pensioenfonds in een andere rechtsvorm;
- liquidatie, fusie, samenvoeging of splitsing van het Pensioenfonds.

De RvT heeft ook de mogelijkheid om bestuursleden te schorsen of te ontslaan bij disfunctioneren en een benoeming van een bestuurder te beletten indien deze niet voldoet aan de profielschets. De RvT meldt disfunctioneren van het Bestuur aan het Verantwoordingsorgaan en aan het Bestuur.
Benoemingen van de leden van het VO moeten worden goedgekeurd door de RvT.

De RvT legt verantwoording af over de uitvoering van de taken en de uitoefening van de bevoegdheden aan het verantwoordingsorgaan; hiervan wordt verslag gedaan in het jaarverslag.

Verantwoordingsorgaan

Het Pensioenfonds heeft een verantwoordingsorgaan (VO). Het VO beschikt over de wettelijk voorgeschreven bevoegdheden, waaronder de bevoegdheid jaarlijks een oordeel op hoofdlijnen te geven over het handelen van het bestuur aan de hand van het jaarverslag en andere informatie, over het gevoerde beleid, alsmede over beleidskeuzes voor de toekomst. Daarnaast kan het VO aan het bestuur (ongevraagde) adviezen geven. De taken en verantwoordelijkheden van het VO zijn vastgelegd in een reglement verantwoordingsorgaan.
Het VO heeft de volgende rechten:

- recht op overleg met het bestuur;
- recht op overleg met het intern toezicht;
- recht op overleg met de externe accountant en certificerend waarmerkend actuaris;
- recht op informatie;
- recht op een schriftelijke en beargumenteerde reactie op het oordeel dat het Verantwoordingsorgaan heeft gegeven over het door het bestuur uitgevoerde beleid.

Het VO heeft daarnaast het recht advies uit te brengen over een aantal specifieke onderwerpen:

- het beloningsbeleid;
- de vorm en inrichting RvT;
- de profielschets voor leden RvT;
- het vaststellen en wijzigen van de interne klachten- en geschillenprocedure;
- het vaststellen en wijzigen van het communicatie- en voorlichtingsbeleid;
- gehele of gedeeltelijke overdracht van de verplichtingen van het Pensioenfonds of de overname van verplichtingen door het Pensioenfonds;
- liquidatie, fusie of splitsing van het Pensioenfonds;
- disfunctioneren van het bestuur (na melding RvT);
- het sluiten, wijzigen of beëindigen van een uitvoeringsovereenkomst;
- het omzetten van het Pensioenfonds naar een andere rechtsvorm.

Het verantwoordingsorgaan bestaat uit zeven leden waarvan één lid door de werkgever wordt voorgedragen. Daarnaast kent het verantwoordingsorgaan deelnemersleden, gewezen deelnemersleden en pensioengerechtigde leden. Deelnemersleden worden door verkiezingen door en uit de deelnemers gekozen en de gewezen deelnemersleden en pensioengerechtigde leden worden voorgedragen door de vereniging van oud werknemers van Delta Lloyd, een en ander conform artikel 11 van de statuten.
De pensioengerechtigden zijn evenredig op basis van de onderlinge getalsverhouding met de (gewezen) deelnemers vertegenwoordigd. De zetels die bestemd zijn voor deelnemersleden en gewezen deelnemersleden worden gelijkelijk verdeeld. Bij (her) benoemingen en wijziging van de onderlinge getalsverhouding wijzigt het bestuur het aantal leden dat door verkiezingen wordt gekozen of door de vereniging wordt voorgedragen of het totaal aantal leden om te komen tot de gewenste onderlinge getalsverhouding als in het reglement is genoemd.
Het Bestuur benoemt de leden van het VO. De mogelijkheid van herbenoeming en de zittingsperiode zijn gelijk aan die van de leden van het bestuur.

Compliance officer/Privacy officer

De compliance officer houdt toezicht op de deugdelijkheid en effectiviteit van interne regels en procedures. De voornaamste taak van de compliance officer is het houden van onafhankelijk toezicht op de naleving van de gedragscode en wet- en regelgeving.
De compliance officer toetst de naleving van wet- en regelgeving met betrekking tot onder andere koersgevoelige informatie en privé-effectentransacties door het bestuur en de medewerkers van het Pensioenfonds. Daarnaast adviseert de compliance officer het bestuur indien er mogelijk sprake is van een persoonlijk tegenstrijdig belang.
Hij rapporteert ten minste jaarlijks over zijn werkzaamheden en doet aanbevelingen op basis van de resultaten van zijn werkzaamheden. De taken en verantwoordelijkheden van de compliance officer zijn opgenomen in het compliance charter.

Daarnaast heeft het bestuur een privacy officer en vertrouwenspersoon aangewezen, die onder de verantwoordelijkheid van de compliance officer opereren.

Management team en bestuursbureau

De operationele uitvoering van het beleid van het Pensioenfonds is belegd bij het management team (MT). De taken en verantwoordelijkheden van het MT zijn vastgelegd in het besturingsreglement. Het MT handelt onder verantwoordelijkheid van het bestuur.

Het bestuur heeft taken gedelegeerd aan de manager en de administrateur van het Pensioenfonds, die beiden onderdeel uitmaken van het MT. De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de manager en de administrateur zijn vastgelegd in een Instructie aan de manager en in een Instructie aan de administrateur.
De manager is onder meer verantwoordelijk voor de communicatie met de werkgever, uitbestedingspartijen, controlerend accountant, waarmerkend actuaris, het verantwoordingsorgaan en de RvT. Daarnaast is de manager verantwoordelijk voor de managementrapportages en het uitvoeren van het door het bestuur vastgestelde beleid. De manager is voorzitter van het MT. Het MT geeft gevraagd en ongevraagd advies aan het bestuur en informeert het bestuur over ontwikkelingen op diverse gebieden.

De manager geeft tevens leiding aan het bestuursbureau. Het bestuursbureau is onder meer mede belast met uitvoeren van communicatiebeleid en keuzebegeleiding, controle op de uitvoering van de pensioenadministratie en het vermogensbeheer en andere checks en balances van de processen en de organisatie.

De interne riskmanager en de vervuller van de actuariële functie maakt onderdeel uit van het MT en is bij de bestuursvergaderingen aanwezig. De interne riskmanager en de vervuller van de actuariële functie heeft zelfstandig toegang tot het bestuur en adviseert het bestuur over de niet-financiële risico's en actuariële aangelegenheden.
De beoordeling van de financiële risico's zijn belegd bij een externe riskmanager. De externe (financiële) riskmanager heeft zelfstandig toegang tot het bestuur.

De medewerkers van het MT en het bestuursbureau zijn in dienst van NN Personeel B.V. (NNP). Via detacheringsovereenkomsten tussen NNP, het Pensioenfonds en de betrokken medewerkers, is de beschikbaarheid van de medewerkers en de onafhankelijkheid ten opzichte van de werkgever gewaarborgd.

2.3. Extern Toezicht

Het bestuur heeft EY als extern accountant benoemd. Deze is belast met de wettelijke controle van de jaarrekening van het Pensioenfonds. De externe accountant beoordeelt de opzet en de werking van de door het Pensioenfonds getroffen beheersmaatregelen voor zover deze relevant zijn voor de controle van de jaarrekening. De externe accountant legt verantwoording af aan het Bestuur door middel van een accountantsrapport en geeft een verklaring af bij de jaarrekening.

Het Bestuur heeft daarnaast Triple A benoemd als waarmerkend actuaris. Deze is verantwoordelijk voor de jaarlijkse beoordeling van de pensioenvoorzieningen van het Pensioenfonds, de gehanteerde actuariële grondslagen, de toepassing van de prudent person bepalingen en overige wettelijke voorgeschreven onderdelen van de Pensioenwet en het toetsingskader. Op basis van deze beoordeling geeft de waarmerkend actuaris jaarlijks een actuariële verklaring af, inclusief een actuariële rapportage.

De externe accountant en waarmerkend actuaris worden jaarlijks uitgenodigd om hun bevindingen toe te lichten in een vergadering van het bestuur van het Pensioenfonds.
De bevindingen van de externe accountant en waarmerkend actuaris worden besproken met het Verantwoordingsorgaan waarbij zij een toelichting verstrekken.
Als waarborg voor de onafhankelijkheid verrichten de externe accountant en de waarmerkend actuaris geen advieswerkzaamheden ten behoeve van het Pensioenfonds. Daarnaast heeft de waarmerkend actuaris periodiek overleg met de sleutelfunctiehouder actuariële functie.

Het Bestuur evalueert eens in de vier jaar het functioneren van de externe accountant en waarmerkend actuaris. De laatste evaluatie van de accountant heeft plaatsgevonden in 2023. De waarmerkend actuaris is in 2022 benoemd.

2.4. Stuurinformatie en verantwoording

Voor de uitoefening van zijn taak beschikt het bestuur ten minste over de volgende (management) informatie:

- maandelijkse rapportages inzake de performance van de beleggingen (tot 1 juli 2026);
- maandelijkse vaststelling van de dekkingsgraad die aan DNB wordt gerapporteerd (tot 1 juli 2026);
- risk monitor die op kwartaalbasis wordt opgesteld (tot 1 juli 2026);
- ESG-risico rapportage die op kwartaalbasis wordt opgesteld en SFDR-rapportages op jaarbasis (tot 1 juli 2026);

- kwartaalrapportage inzake de uitvoering van de pensioenadministratie door middel van een SLA-rapportage (tot 1 september 2026)
- informatie en rapportages over de processen met betrekking tot de niet-financiële risico's bij de belangrijkste uitbestedingspartners, waaronder ook de privacy-rapportage van de partij die de pensioenadministratie uitvoert;
- kwartaalrapportage door de manager van het Pensioenfonds over de ontwikkelingen met betrekking tot met onder andere de kerncijfers, uitvoering en besluitvorming;
- relevante ontwikkelingen op pensioengebied en mogelijke consequenties voor het Pensioenfonds worden door het MT gevolgd en verspreid binnen het bestuur;
- een jaarlijkse klachtenrapportage (in de kwartaalrapportage van de manager worden de klachten op kwartaalbasis aan het bestuur gerapporteerd);
- jaarlijkse ISAE 3402 en/of ISAE 3000, type 2 rapportages van de vermogensbeheerder, bewaarnemer van de beleggingen en degene aan wie het Pensioenfonds de (pensioen)administratie heeft uitbesteed;
- risico- en financieel dashboard;
- interne audit rapporten;
- accountantsverslag van de controlerend accountant;
- actuarieel verslag van de waarmerkend actuaris.

Het bestuur verantwoordt zich onder meer door het opstellen van een jaarrekening, jaarverslag en staten ten behoeve van DNB. Deze worden vóór 1 juli vastgesteld. De jaarrekening, het jaarverslag en de staten worden opgesteld in overeenstemming met BW2 titel 9, richtlijnen voor de jaarverslaglegging, de Pensioenwet en de Code pensioenfondsen.

2.5. Uitbestede werkzaamheden

De (pensioen)administratie en het vermogensbeheer heeft het Pensioenfonds uitbesteed.

De (pensioen)administratie wordt uitgevoerd door AZL (tot 1 september 2026).
De belangrijkste uitbestede activiteiten zijn:
- pensioenadministratie en (wettelijke) deelnemerscommunicatie;
- financiële administratie en externe rapportages;
- actuariële berekeningen.

Met AZL is vanaf 1 september 2026 een beëindigingsovereenkomst gesloten waarin is geregeld dat AZL bepaalde werkzaamheden tot moment van liquidatie voortzet en de website en portaal tot 1 september 2027 beschikbaar houdt.

Het fiduciair vermogensbeheer wordt uitgevoerd door Goldman Sachs Asset Management (GSAM) (tot 1 juli 2026). Het operationeel vermogensbeheer wordt naast GSAM ook door andere externe vermogensbeheerders uitgevoerd (via de fiduciair beheerder).
CACEIS is de bewaarnemer van de beleggingen en verzorgt de beleggingsadministratie en de beleggingsrapportages (inclusief risicorapportages op het gebied van vermogensbeheer tot 1 juli 2026). CACEIS verzorgt ook de monitoring van de naleving van de beleggingsrichtlijnen (tot 1 juli 2026).

De verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de bij de (pensioen)administratie en het beleggingsproces betrokken partijen zijn helder gescheiden en vastgelegd in afzonderlijke overeenkomsten, SLA's en beleggingsrichtlijnen (beleggingsmandaat).

Het Pensioenfonds verlangt van deze uitbestedingspartijen en eventuele andere derden waaraan activiteiten zijn uitbesteed een ISAE 3402 type 2 rapportage met een oordeel van een accountant en tussentijdse rapportages over de gang van zaken over de AO/IC en de risico's van de uitbestede activiteiten.

Bij de controle op de uitvoering door de uitvoerder vertrouwt het Pensioenfonds in principe op het beheersingssysteem van de uitbestedingspartij. Wel neemt het Pensioenfonds zelf additionele beheersmaatregelen ter beoordeling en controle op de uitvoering van de uitbestedingspartijen.

Overige uitbestedingspartijen zijn:
- Probability voor de financieel risicomanager;
- Compliance-I-Consultancy voor de Compliance Officer en Privacy Officer;
- PWC voor het vervullen van de interne audit functie.

Daarnaast worden op ad hoc basis werkzaamheden uitbesteed.

Het Pensioenfonds heeft geen eigen IT-systemen, maar steunt op de IT-systemen van de werkgever en de uitbestedingspartijen. Het Pensioenfonds heeft een eigen IT-beleid vastgesteld met eisen waaraan de werkgever en de uitbestedingspartijen moeten voldoen. Het Pensioenfonds is compliant aan DORA-regelgeving, een verplichting die met ingang van 15 januari 2025 is geïmplementeerd.

2.6. Uitbestedingsbeleid

In paragraaf 2.5. is opgenomen dat het Pensioenfonds verschillende processen heeft uitbesteed. Aan uitbesteding zijn voor het Pensioenfonds een aantal risico's verbonden. Het bestuur heeft daarom beleid vastgesteld met betrekking tot de selectie van uitbestedingspartners en de beheersing van de risico's die samenhangen met uitbesteding. Uitgangspunt bij uitbesteding is dat het bestuur te allen tijde verantwoordelijk blijft voor de beheersing van het door het Pensioenfonds uit te voeren beleid, ook voor het gedeelte van de werkzaamheden dat is uitbesteed.
Voordat het bestuur besluit tot uitbesteding van werkzaamheden voeren het MT en de risicomanager een risicoanalyse uit om te beoordelen of en onder welke omstandigheden de beleidsmatige doelstellingen en randvoorwaarden voor uitbesteding kunnen worden gerealiseerd. Indien tot uitbesteding wordt besloten wordt het uitbestedingsproces, zoals dat is vastgelegd in het uitbestedingsbeleid, doorlopen. Aan de hand van de uitkomsten van het selectieproces, bepaalt het bestuur welke partij de werkzaamheden voor het Pensioenfonds gaat uitvoeren en volgen de contractonderhandelingen.

In het uitbestedingsbeleid is onder meer het volgende opgenomen:
- Doel van het uitbestedingsbeleid
- Scope van uitbestede werkzaamheden
- Uitgangspunten uitbestedingsbeleid
- Eisen die worden gesteld aan leveranciers
- Uitbestedingsovereenkomst
- Risicomanagement
- Belangenverstrengeling
- Uitbestedingsproces
- Periodieke beoordeling en monitoring

Het uitbestedingsbeleid is in lijn met DNB guidance 'uitbesteding door pensioenfondsen' en voldoet aan wet- en regelgeving.

Om ervoor te zorgen dat de kwaliteit en continuïteit van de uitbestede werkzaamheden blijvend zijn gewaarborgd, toetst het bestuursbureau in opdracht van het bestuur of de wijze waarop de uitbestede werkzaamheden worden uitgevoerd conform de gemaakte afspraken en kwaliteit is. Het bestuursbureau heeft hiertoe regulier overleg met de uitbestedingspartijen en ontvangt (verantwoordings)rapportages over de uitvoering van de uitbestede werkzaamheden. Daarnaast kunnen ook controles bij de uitbestedingspartijen zelf

plaatsvinden en worden eisen gesteld aan onafhankelijke certificering door de uitbestedings-partners van hun processen.

2.7. Integriteitsbeleid

Het Pensioenfonds kent een integriteitsbeleid. Het doel van het integriteitsbeleid is het stimuleren dat de aan het Pensioenfonds verbonden personen op alle niveaus handelen in overeenstemming met de maatschappelijk geaccepteerde waarden en normen in het algemeen en de specifieke waarden en normen die gelden voor het Pensioenfonds in het bijzonder en met de toepasselijke interne regelingen en codes en de wet- en regelgeving.

Tevens is het doel van dit integriteitsbeleid om zowel interne als externe partijen inzicht te geven in de onderkende integriteitsrisico's en de genomen beheersmaatregelen.

Het beleid van het Pensioenfonds is erop gericht om integriteitsrisico's zoveel mogelijk te beperken en zo snel mogelijk adequate maatregelen te nemen mocht zich (een kans op het ontstaan van) een integriteitsrisico voordoen. Dit geldt zowel voor de eigen organisatie als voor uitbestedingsrelaties en overige derde partijen. Integriteitsbeleid is daarmee de pijler onder een van de doelstellingen van het Pensioenfonds: het hebben van een integere bedrijfsvoering.

In het integriteitsbeleid zijn onder meer de maatregelen ter voorkoming van witwassen en financiering van terrorisme (Wwft) en de Sanctiewet opgenomen. Het integriteitsbeleid wordt aangepast als er maatschappelijke ontwikkelingen spelen die van invloed zijn op het integriteitsbeleid of als wet- en regelgeving wijzigt.
Het integriteitsbeleid is vertaald in de gedragscode die jaarlijks door verbonden personen wordt onderschreven.

De integriteit valt uiteen in vier vormen:
- Persoonlijke integriteit
- Organisatorische integriteit
- Relationele integriteit
- Integriteit met betrekking tot het marktgedrag.

De beheersmaatregelen en de integriteitswaarborgen zijn naast het integriteitsbeleid vastgelegd in onder meer de volgende fondsdocumenten:
- Compliance charter
- Gedragscode
- Incidentenregeling
- Uitbestedingsbeleid (zie onder 2.6)
- Klokkenluidersregeling

Voor de toetsing of het Pensioenfonds zich houdt aan het integriteitsbeleid heeft het Pensioenfonds een onafhankelijke compliance officer aangesteld.

Jaarlijks vindt een systematische integriteitsrisicoanalyse (SIRA) plaats om te beoordelen of de getroffen maatregelen nog afdoende zijn om de risico's te beheersen. In het compliance verslag rapporteert de compliance officer over de naleving van het integriteitsbeleid.

2.7.1. Compliance charter

In het compliance charter is vastgelegd hoe het Pensioenfonds omgaat met compliance en welke positie de compliance officer daarin vervult.

2.7.2. Gedragscode

Voor bestuursleden, verantwoordingorgaan, RvT en andere verbonden personen (zoals de medewerkers van het Pensioenfonds en andere personen die werkzaamheden verrichten voor het Pensioenfonds) geldt de gedragscode van het Pensioenfonds.
Deze gedragscode geeft voorschriften ter voorkoming van misbruik van voorwetenschap en van belangenverstrengeling. Daarnaast zijn in de gedragscode bepalingen opgenomen die toezien op de naleving van bedrijfsethische normen. De gedragscode beschrijft onder meer:

- Welke normen gelden voor verbonden personen.
- Toezicht op persoonlijke transacties (insidersregeling).
- Hoe verbonden personen om dienen te gaan met vertrouwelijke informatie.
- Hoe te handelen om belangenconflicten te voorkomen.
- De rol van de compliance officer.
- Sancties.

2.7.3. Incidentenregeling

Doel van de incidentenregeling is waarborgen van de beheerste en integere bedrijfsvoering en de goede naam van het Pensioenfonds, alsmede het beperken van mogelijke gevolgschade.
Deze regeling geeft aan welke stappen gevolgd moeten worden als het vermoeden bestaat dat er sprake is van een incident binnen het Pensioenfonds.
Een incident is gedefinieerd als

> ‘Een gebeurtenis die een ernstig gevaar vormt of kan vormen voor de beheerste en integere bedrijfsuitoefening van het Pensioenfonds, en/of een gebeurtenis waarbij directe of indirecte financiële schade ontstaat door ontoereikende of falende interne processen, verbonden personen of systemen of door externe gebeurtenissen, danwel een datalek zoals gedefinieerd in de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en/of fraude, misleiding, verduistering of diefstal door één of meer personen in hun hoedanigheid van verbonden persoon. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen operationele incidenten en overige incidenten.‘

De incidentenregeling beschrijft onder meer:

- Hoe een incident gemeld kan worden en welke informatie het Pensioenfonds hierover eventueel aan de toezichthouder verstrekt.
- Hoe incidenten worden geregistreerd en onderzocht.
- Hoe er wordt omgegaan met zware incidenten en persoonsgerichte onderzoeken.
- Hoe anonimiteit en geheimhouding wordt gewaarborgd en op welke wijze men bezwaar kan maken tegen uitspraken die volgen uit een onderzoek.

De opzet van de incidentenregeling is ontleend aan het model incidentenregeling van de Pensioenfederatie die is gepubliceerd is oktober 2020 en is aangevuld met de specifieke eisen die uit hoofde van DORA wetgeving gelden.

2.7.4. Klokkenluiderregeling

Het Pensioenfonds heeft een klokkenluiderregeling met als doelstelling om enerzijds inzicht te krijgen in mogelijke misstanden en anderzijds om duidelijkheid te verschaffen over de (rechts)bescherming van de verbonden persoon die een misstand meldt en hoe missstanden gemeld en behandeld worden.

De klokkenluidersregeling van het Pensioenfonds is conform het model klokkenluidersregeling van de Pensioenfederatie opgesteld.

2.8. Risicomanagement

Het risicomanagement van het Pensioenfonds richt zich met name op het risico dat de doelstellingen en ambities van het Pensioenfonds niet worden gehaald (strategisch risico). Daarnaast worden ook de operationele risico's beoordeeld.

De mate waarin het Pensioenfonds risico's neemt is vastgelegd in de policy beliefs (kwalitatieve risicohouding) en de kwantitatieve risicohouding. De risico's van het Pensioenfonds worden jaarlijks opnieuw beoordeeld door middel van een integrale risicoanalyse, vastgelegd in een risicomanagementraamwerk en besproken binnen het bestuur.
Dit risicomanagementraamwerk is vastgelegd in een risicomanagementhandboek. Het risicomanagementhandboek wordt één keer per jaar bijgewerkt.

De risico's van het Pensioenfonds worden gecategoriseerd op basis van de risicocategorieën van Focus, een methodiek die is ontwikkeld door DNB en die in de handreiking 'integraal risicomanagement voor pensioenfondsen' van de Pensioenfederatie is opgenomen. De risicocategorieën zijn:

Financiële (beleggings-) risico's	**actuariële -en niet-financiële risico's**
Matching- en renterisico's (hieronder vallen ook het valutarisico, inflatierisico en het liquiditeitsrisico)	Verzekeringstechnisch risico
Marktrisico (waaronder concentratierisico)	Omgevingsrisico
Kredietrisico	Operationeel risico
ESG-risico	Uitbestedingsrisico
	IT-risico
	Integriteits- en juridische risico's (waaronder het verslagleggingsrisico en systeemrisico)

Naast de jaarlijkse integrale risicoanalyse worden de risico's doorlopend door het Pensioenfonds gemonitord en in de commissie- en bestuursvergaderingen besproken. De monitoring van de risico's wordt uitgevoerd door het management team en de externe risicomanager die hierover rapporteren aan de risicocommissie. Voor alle risicocategorieën is geanalyseerd welke specifieke risico's het Pensioenfonds loopt. Het Bestuur voorziet deze risico's van een score. De risico's worden vervolgens gerelateerd aan de risicobereidheid van het Pensioenfonds. Aan de hand van de risicoanalyse worden waar nodig aanvullende beheersmaatregelen getroffen.
Het bestuur voert om de drie jaar een eigen risicobeoordeling (ERB) uit, tenzij er aanleiding is om eerder een ERB uit te voeren.

Het beleid voor risicobeheersing en de beheersmaatregelen is in bijlage 2 bij de ABTN toegevoegd.

Het risicomanagementproces wordt bewaakt door de risicocommissie en besproken met het bestuur.

2.9. Financieel crisisplan en noodprocedure

Het Pensioenfonds beschikt over een financieel crisisplan. Hierin wordt beschreven wat het bestuur op korte termijn kan doen als de beleidsdekkingsgraad onder de vereiste dekkingsgraad ligt of zeer snel daalt naar dat niveau, waardoor de doelstellingen van het Pensioenfonds in gevaar kunnen komen.

Het financieel crisisplan van het Pensioenfonds treedt in werking indien uit de vastgestelde beleidsdekkingsgraad per het eind van een kalenderkwartaal blijkt dat:

- de beleidsdekkingsgraad van het Pensioenfonds kleiner is dan het vereist eigen vermogen (VEV); dan moet het Pensioenfonds binnen 3 maanden een herstelplan bij DNB indienen.
- de beleidsdekkingsgraad gedurende vijf opeenvolgende jaren kleiner is dan het minimaal vereist eigen vermogen (MVEV); dan moet het Pensioenfonds de pensioenrechten korten.
- de actuele dekkingsgraad lager is dan de kritische dekkingsgraad (het punt wanneer het Pensioenfonds niet meer zelfstandig uit herstel kan komen binnen de herstelperiode).

Het crisisplan is als bijlage 3 bij de ABTN bijgevoegd.

Daarnaast heeft het Pensioenfonds een overall noodprocedure opgesteld zodat het bestuur snel kan handelen in spoedeisende situaties.

2.10. Zelfevaluatie

Een keer per jaar evalueren de bestuursleden het eigen functioneren. Hierbij wordt tevens het functioneren van het bestuur als geheel beoordeeld. Eén keer per 3 jaar wordt de zelfevaluatie begeleid door een externe adviseur.

2.11. Diversiteitsbeleid

Het Pensioenfonds streeft naar diversiteit in de samenstelling van het bestuur en het verantwoordingsorgaan, en waar mogelijk ook in de samenstelling van de commissies die haar met raad en daad terzijde staan. Diversiteit zal de vaardigheden en competenties van het bestuur ten goede komen. Ook zal diversiteit het draagvlak onder de achterban versterken.
In de Code pensioenfondsen zijn diversiteitsnormen opgenomen die betrekking hebben op geslacht en leeftijd. Omdat het Pensioenfonds een gesloten fonds is en de gemiddelde leeftijd van de deelnemers steeds hoger wordt, wordt het steeds moeilijker om met name de leeftijdsnorm (minimaal één lid jonger dan 40 jaar) te realiseren. Om toch een divers samengesteld orgaan te krijgen kijkt het Pensioenfonds ook naar andere invalshoeken bij het invallen van vacatures. Deze invalshoeken zijn:

- Competenties
- Achtergrond
- Ervaring
- Karaktereigenschappen

In het diversiteitsbeleid zijn de volgende diversiteitscriteria vastgesteld:

- Het bestuur en het VO moeten bestaan uit alle belanghebbenden (deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en werkgever).
- Geslacht zoals is opgenomen in de Code pensioenfondsen. Minimaal één man en één vrouw.
- Het leeftijdscriterium dat in de Code pensioenfondsen is opgenomen hanteert het Pensioenfonds niet omdat er nog maar weinig deelnemers zijn die jonger zijn dan 40 jaar

en dat aandeel verder afneemt. Jongere deelnemers vormen dan ook geen goede afspiegeling van de belanghebbenden van het Pensioenfonds.
- Aandachtgebieden zoals opgenomen in het geschiktheidsplan voor bestuurders.
- Competenties zoals opgenomen in het geschiktheidsplan voor bestuurders.
- Ervaring: het streven is om een mix te krijgen van ervaren en minder ervaren bestuurders, VO -leden en RvT-leden die zich verder moeten ontwikkelen (is situatieafhankelijk).
- Karaktereigenschappen: kan gemeten worden door gesprekken, MBTI-profielen of Insightsmethodiek.

2.12. Communicatie met deelnemers en pensioengerechtigden

Het Pensioenfonds besteedt veel aandacht aan communicatie met deelnemers en pensioengerechtigden. Om deze communicatie te stroomlijnen en uit te voeren maakt het bestuur ieder jaar een communicatieplan met daarin opgenomen de communicatieactiviteiten.
Het Pensioenfonds volgt de wetgeving hieromtrent nauwgezet, maar gaat in de communicatie verder dan het wettelijk minimum.

Het Pensioenfonds heeft de volgende visie over communicatie:

Delta Lloyd Pensioenfonds wil duidelijk, inhoudelijk juist en duurzaam communiceren. Hierbij wil het fonds minimaal voldoen aan de wettelijke eisen, maar zoekt actief binnen het budget en capaciteit naar mogelijkheden om meer te doen. Het fonds biedt informatie gelaagd aan en geeft inzicht en handelingsperspectief.

- Het Pensioenfonds heeft in het kader van de keuzebegeleiding de volgende **zorgambitie** opgesteld: Het Pensioenfonds heeft de communicatie zo ingericht, dat (gewezen) deelnemers, gepensioneerden en hun partners goed geïnformeerd worden en afgewogen keuzes kunnen maken. Dit gebeurt door het geven van overzicht en inzicht in de gevolgen van het (niet) maken van keuzes ten aanzien van het pensioen. Daarbij wordt gebruik gemaakt van online middelen (zoals de website, het deelnemersportaal, de pensioenplanner en webinars) en persoonlijk contact, zodat de (gewezen) deelnemer, gepensioneerde en partner op de door hem/haar gewenste manier wordt begeleid in de keuzes die hij/zij heeft. Dus digitaal waar het kan, en via persoonlijk contact waar dat nodig is. Het Pensioenfonds is gemakkelijk benaderbaar en toegankelijk. Het Pensioenfonds voldoet minimaal aan de norm voor de keuzebegeleiding zoals die in de wet is opgenomen, maar het Pensioenfonds ambieert meer te doen en is voortdurend op zoek naar extra mogelijkheden om de deelnemer nog beter te begeleiden in de keuzes die voorliggen.

- Het Pensioenfonds vindt het belangrijk om toegankelijk te zijn voor de (gewezen)deelnemers en pensioengerechtigden en vindt de persoonlijke situatie van de deelnemer belangrijk. Dit wordt bewerkstelligd door:
  - algemene informatie is altijd bereikbaar via de website van het Pensioenfonds;
  - informatie wordt passend aangeboden (bij voorkeur digitaal, maar per post blijft mogelijk, via e-mail, website, portaal, mondeling en per doelgroep);
  - vragen stellen kan via de helpdesk van het Pensioenfonds (per post, e-mail, website en mondeling (zowel telefonisch als face-to-face (on-line));
  - specifieke doelgroepen benaderen we om na te denken over hun pensioen en de acties die zij zelf kunnen ondernemen;

- het Pensioenfonds verstuurt alerts en doet interventies bij bijzondere evenementen;
- het Pensioenfonds heeft een portaal waar (gewezen) deelnemers informatie en belangrijke documenten van hun pensioen(regeling) kunnen terugvinden;
- de planner, die in het portaal te vinden is, biedt deelnemers begeleiding bij de keuzes die zij kunnen maken. Ze kunnen berekeningen maken van de flexibele mogelijkheden van de pensioenregeling en krijgen inzicht in welk handelingsperspectief er is om tot een adequaat pensioen te komen;
- er zijn animaties beschikbaar die onderwerpen verduidelijken.

- Het Pensioenfonds wil betrouwbaar en realistisch zijn en wil signaleren en activeren. Dat gebeurt op de volgende manier:
  - het Pensioenfonds communiceert open, duidelijk en helder;
  - het Pensioenfonds wijst (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden op de risico's van hun pensioenregeling;
  - het Pensioenfonds stimuleert deelnemers na te denken over de hoogte van hun pensioen en om op tijd gerichte actie te ondernemen mocht het verwachte pensioen onvoldoende blijken te zijn.

- Het Pensioenfonds wil op een efficiënte wijze en zoveel mogelijk duurzaam communiceren. Het Pensioenfonds wil dat doen door de communicatie zoveel mogelijk digitaal te laten plaatsvinden. Het Pensioenfonds gebruikt op deze manier veel minder papier en de informatie hoeft niet meer vervoerd te worden om te bezorgen.

- Het Pensioenfonds heeft onderstaande uitgangspunten geformuleerd voor de (uitbreiding van) de dienstverlening.

<u>Uitgangspunten dienstverlening:</u>
Om de communicatievisie te realiseren, zonder dat daarmee de kosten te veel stijgen, hanteert het Pensioenfonds de volgende uitgangspunten om te bepalen of we het dienstenpakket voor onze deelnemers verder uitbreiden:

1. Wettelijke verplichtingen voert het fonds altijd uit;
2. Bij niet wettelijke aanpassingen van de dienstverlening beoordeelt het fonds altijd of dit binnen het budget past en effectief is;
3. Het fonds kijkt in eerste instantie of nieuwe initiatieven binnen de beschikbare capaciteit kunnen worden opgepakt en uitgevoerd om extra kosten te beperken;
4. Het fonds sluit alleen aan bij gangbare initiatieven die de pensioenuitvoeringsorganisatie (AZL) aan al haar klanten biedt, als dit volgens het Pensioenfonds toegevoegde waarde heeft en de kosten hiervoor aanvaardbaar zijn en binnen het beschikbare budget passen;
5. Het fonds streeft niet na om de koploper te zijn ten opzichte van andere pensioenfondsen in het bedieningsconcept aan deelnemers.

Deze visie is vertaald in communicatiedoelstellingen die zijn opgenomen in het communicatieplan.
In de communicatie hanteert het Pensioenfonds 5 doelgroepen, waarvoor de communicatie op maat wordt gemaakt:

- Deelnemers
- Gewezen deelnemers
- Pensioengerechtigden
- Arbeidsongeschikte deelnemers

- Ex-partners

De communicatie is gestoeld op het principe 'overzicht, inzicht en actie'. Het Pensioenfonds wil voorkomen dat deelnemers en pensioengerechtigden een overdaad aan informatie krijgen en heeft daarom de informatie toegespitst op de informatiebehoefte van de verschillende doelgroepen, zoals hierboven aangegeven, via passende communicatiemiddelen. Om dit te realiseren is onder meer de website, het portaal en de pensioenplanner ingericht.

Voor de communicatie worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:
- Deelnemers, pensioengerechtigden en gewezen deelnemers spreken wij aan met 'u'.
- Begrijpelijk: Geen onnodig gebruik van jargon en afkortingen en juist wel gebruik van korte zinnen.
- Toegankelijk: De informatie moet overzichtelijk en gemakkelijk te vinden zijn.

Het Pensioenfonds heeft onder meer de volgende communicatiemiddelen:

OVERZICHT	INZICHT	ACTIE	KEUZEBEGELEIDING
Website	UPO	Pensioeninformatiebrief	Planner
Email alerts	Portaal	Voorlichtingsbijeenkomst voor bijna pensioengerechtigden	Voorlichtingsbijeenkomst voor bijna pensioengerechtigden
	Event brieven	Event brieven	Event brieven
	Pensioenregister		Pensioengesprek
	Animaties		Serviceberekeningen
	Pensioenspecificatie		

3. PENSIOENREGELING (tot en met 31 augustus 2026)

3.1. Pensioentoezegging

Het Pensioenfonds kent geen nieuwe opbouw meer (slapend fonds).
Het Pensioenfonds voert het pensioenreglement uit dat volgt uit de Pensioenovereenkomsten van de voormalig werknemers van Delta Lloyd Services B.V. en de pensioenovereenkomst van de voormalig werknemers van Delta Lloyd Services B.V. die per 1 oktober 2019 in dienst zijn getreden van de werkgever en welke gold tot 1 januari 2020.

Toekomstige pensioentoezeggingen die na 31 december 2019 zijn/worden overeengekomen, zijn niet bij het Pensioenfonds ondergebracht.

3.2. Deelnemer

Als deelnemer wordt aangemerkt de werknemer van NN Group die per 31 december 2019 al deelnemer was van het Pensioenfonds en aansluitend per 1 januari 2020 deelnemer is geworden van de nieuwe pensioenregeling van NN Group, zoals is vastgelegd in de CAO van NN Group. Indien na 1 januari 2020 de dienstbetrekking bij NN Group eindigt, eindigt het deelnemerschap bij het Pensioenfonds en wordt de betrokkene een gewezen deelnemer. Betrokkene blijft na beëindiging van de dienstbetrekking wel deelnemer als premievrije pensioenopbouw is verleend in verband met arbeidsongeschiktheid.

3.3. Pensioenverplichtingen en financieringsafspraken

De volgende weergave van de pensioenverplichtingen en de financieringsafspraken beperkt zich tot datgene wat relevant is voor de beoordeling van de risico’s waaraan het Pensioenfonds is blootgesteld.

3.3.1. Pensioenverplichtingen

De pensioenverplichtingen van het Pensioenfonds vloeien voort uit het pensioenreglement.

Het gaat om rechten van (tijdelijk) ouderdomspensioen, met diverse pensioenleeftijden. Het pensioenreglement kende tot 1 januari 2017 een levenslange dekking van nabestaandenpensioen en wezenpensioen.
De regeling kent flexibele elementen, zoals uitruil van partnerpensioen in ouderdomspensioen en vice versa, uitstel en vervroeging van de pensioendatum, deeltijdpensionering en in hoogte wisselende uitkering van ouderdomspensioen.
Het Pensioenfonds stelt de factoren per kalenderjaarjaar vast. De peildatum hiervoor is 30 april voorafgaand aan het jaar waarvoor de factoren gelden. Bij de vaststelling van de factoren wordt rekening gehouden met de bestandssamenstelling, ruilkansen, sterftegrondslagen, marktrente en de mogelijkheid van anti-selectief gedrag. De verhouding mannen en vrouwen, alsmede de ruilkansen worden eens in de drie jaar vastgesteld, en zijn laatstelijk in 2025 bepaald.

3.3.2. Afspraken met de werkgever

De afspraken met de werkgever zijn vastgelegd in een voortzettingsovereenkomst. De financieringsafspraken betreffen afspraken met betrekking tot de kostenvergoeding die het Pensioenfonds ontvangt. De werkgever betaalt alle uitvoeringskosten die het Pensioenfonds moet maken, met uitzondering van de uitvoeringskosten die direct verband houden met het beleggen van het vermogen van het Pensioenfonds (transactiekosten, custodian

werkzaamheden, kosten integraal vermogensbeheer en andere vermogensbeheerkosten). De door de werkgever betaalde uitvoeringskosten worden verminderd met het in het betreffende kalenderjaar vrijvallende deel van de administratievoorziening, gemaximeerd op 2% van de voorziening pensioenverplichtingen.

De werkgever kan, met inachtneming van een opzegtermijn van 6 maanden, de Voortzettingsovereenkomst beëindigen. Ingeval van beëindiging van de Voortzettingsovereenkomst is de werkgever een, in overleg tussen Partijen, naar redelijkheid en billijkheid vast te stellen éénmalig te betalen beëindigingsvergoeding verschuldigd.

Per 1 juli 2026 is een beëindigingsovereenkomst met de werkgever gesloten, waarin is geregeld dat de werkgever de kosten draagt tot het moment van daadwerkelijke liquidatie, de hoogte van de eenmalige beëindigingsvergoeding en het beheren van het archief van het Pensioenfonds.

3.3.3. Beleid niet vindbare pensioengerechtigden

Indien een pensioengerechtigde ten tijde van het bereiken van de eerste pensioendatum of overlijden van de deelnemer niet kan worden gevonden door het Pensioenfonds, worden alle aanspraken omgerekend naar aanspraken op levenslang pensioen op de 67 jarige leeftijd. Indien een deelnemer zich na zijn 67 jarige leeftijd alsnog bij het Pensioenfonds meldt, worden alle termijnen inclusief eventuele toeslagen na 67 jarige leeftijd aan de deelnemer uitgekeerd.

Indien na het overlijden van een niet vindbare pensioengerechtigde de nabestaanden zich melden bij het Pensioenfonds, dan worden de niet uitgekeerde pensioentermijnen na 67 jarige leeftijd alsnog uitbetaald onder de voorwaarde dat:

1. Er sprake is van een partner en/of kinderen van de niet vindbare gepensioneerde
2. De nabestaanden zich melden binnen vijf jaar na overlijden van de niet vindbare pensioengerechtigde.

3.3.4. Klachtenbeleid

Het Pensioenfonds heeft een klachtenbeleid. Onderdeel van het klachtenbeleid zijn de klachten- en geschillenregeling en het herzieningsbeleid.
Het klachtenbeleid en de klachten- en geschillenprocedure zijn mede gebaseerd op de ‘Gedragslijn Goed omgaan met Klachten’ die door de Pensioenfederatie in juni 2022 is gepubliceerd. Het doel van deze gedragslijn is dat pensioenfondsen beter omgaan met klachten en klantsignalen en daardoor hun dienstverlening nog verder kunnen verbeteren. De leden van de Pensioenfederatie, waaronder ons Pensioenfonds, hebben ingestemd met de gedragslijn.
De externe Geschilleninstantie Pensioenfondsen (GIP), die per 1 januari 2024 is ingesteld, is verwerkt in de klachten- en geschillenregeling. Het Pensioenfonds is aangesloten bij het GIP.

Als pensioenfondsen fouten maken bij de pensioenuitkeringen worden pensioenfondsen geacht dit te corrigeren. Dit is uiteraard logisch, maar het Pensioenfonds heeft hiervoor toch een beleid opgesteld, het zogenaamde herzieningsbeleid, waarin de procedure is opgenomen hoe het Pensioenfonds eventuele fouten corrigeert. Dit beleid ligt in lijn met het servicedocument van de Pensioenfederatie en is gepubliceerd op de website van het Pensioenfonds.

4. HERVERZEKERINGBELEID (tot en met 31 augustus 2026)

Het Pensioenfonds kent geen arbeidsongeschiktheidsrisico meer en het overlijdensrisico beperkt zich tot de premievrij opgebouwde rechten op partner- en wezenpensioen. Het Pensioenfonds herverzekert deze risico's dan ook niet. Het Pensioenfonds herverzekert ook het langlevenrisico niet.

In de periode van 1 juli tot en met 31 augustus 2026 is het Pensioenfonds wel volledig verzekerd geweest in de aanloop naar de CWO die op 1 september 2026 heeft plaatsgevonden. Vanaf 1 september 2026 heeft het Pensioenfonds geen toegezegde verplichtingen meer op haar balans.

5. VOORZIENINGEN EN VERMOGEN

5.1. Dekkingsgraden (tot en met 30 juni 2026)

De ontwikkeling van de financiële positie van het Pensioenfonds wordt weergegeven in de dekkingsgraad. Deze maatstaf geeft de mate weer waarin de verplichtingen zijn gedekt door de aanwezige middelen. Het Pensioenfonds berekent voor verschillende doeleinden verschillende dekkingsgraden.

Beleidsdekkingsgraad
Op grond van het Besluit financieel toetsingskader dienen pensioenfondsen een beleidsdekkingsgraad te berekenen. Deze beleidsdekkingsgraad wordt gebruikt voor financiële rapportages aan DNB en toetsing van het financiële beleid (toeslagverlening, kortingen en herstelplannen).
De beleidsdekkingsgraad wordt berekend als een voortschrijdend gemiddelde van de actuele DNB-dekkingsgraden over de afgelopen twaalf kalandermaanden. Het Pensioenfonds stelt de beleidsdekkingsgraad maandelijks vast.

Actuele DNB-dekkingsgraad
Dit is de dekkingsgraad die wordt berekend op basis van de rentetermijnstructuur die DNB maandelijks publiceert. Deze dekkingsgraad is de basis voor de beleidsdekkingsgraad.

Marktrentedekkingsgraad
De marktrentedekkingsgraad wordt berekend door zowel de verplichtingen als de beleggingen te waarderen op basis van de actuele rente. Voor de waardering van de verplichtingen wordt hiervoor de SWAP-rentecurve gebruikt. Met de marktrentedekkingsgraad wordt de financiële positie van het Pensioenfonds het beste weer gegeven. Door de in 2023 doorgevoerde wijziging van de gehanteerde UFR-methodiek in de actuele DNB-dekkingsgraad is de marktrentedekkingsgraad voor ons Pensioenfonds vrijwel gelijk aan de DNB-dekkingsgraad.

DNB Reële dekkingsgraad
De reële dekkingsgraad is gebaseerd op de regels die door DNB zijn gepubliceerd en wordt een keer per jaar op basis van de curve van 31 december aan DNB gerapporteerd.
Bij deze dekkingsgraad wordt rekening gehouden met de verwachte toekomstige stijgingen van de prijzen. De reële dekkingsgraad geeft de verhouding weer tussen beleidsdekkingsgraad en de dekkingsgraad waarbij volledige prijsindexatie kan worden verleend. Een reële dekkingsgraad van 100% betekent dat het pensioenfonds naar verwachting de pensioenverplichtingen kan voldoen en ook de pensioenen kan verhogen met de verwachte stijging van de prijzen.

Vereiste dekkingsgraad
De vereiste dekkingsgraad is de benodigde dekkingsgraad die het Pensioenfonds moet hebben gezien de risico’s die het Pensioenfonds loopt. Deze dekkingsgraad is berekend op basis van rekenregels die DNB voorschrijft. Indien de beleidsdekkingsgraad zich onder de vereiste dekkingsgraad bevindt, dient het Pensioenfonds een herstelplan in te dienen.

Minimale vereiste dekkingsgraad
De minimaal vereiste dekkingsgraad is de dekkingsgraad die de minimaal benodigde buffer van het Pensioenfonds weergeeft. Indien de beleidsdekkingsgraad zich vijf jaar onder de minimale vereiste dekkingsgraad bevindt, dient het Pensioenfonds een onvoorwaardelijke korting toe te passen.

Vanaf 1 juli 2026 is het Pensioenfonds volledig herverzekerd en worden er geen dekkingsgraden meer vastgesteld.

5.2. Voorziening Pensioenverplichtingen (tot en met 31 augustus 2026)

De voorziening pensioenverplichtingen (VPV) wordt gewaardeerd op actuele waarde. De VPV wordt post voor post vastgesteld met inachtneming van de actuariële grondslagen en onderstellingen zoals hierna omschreven. De VPV wordt gebaseerd op de tot en met de balansdatum verkregen aanspraken met inbegrip van eventuele toeslagen zoals die zijn toegekend per 1 januari volgend op de balansdatum.

De VPV is gebaseerd op de volgende actuariële grondslagen:

De disconteringsfactoren
De verdiscontering van de uitkeringenstroom vindt plaats op basis van de rentecurve die de De Nederlandsche Bank N.V. hanteert (rentetermijnstructuur), per de afrekendatum.

Sterfte
Voor de vaststelling van de uitgaande kasstromen van het ouderdomspensioen en het nabestaandenpensioen hanteert het Pensioenfonds de meest recente prognosetafel die door het Actuarieel Genootschap is gepubliceerd, indien het Bestuur tot hantering daarvan besloten heeft. Aanpassing van de prognosetafel vindt plaats per 31 december van het kalenderjaar waarin het Actuarieel Genootschap de prognosetafel publiceert. Vanaf 31 december 2024 hanteert het Pensioenfonds de AG2024 prognosetafel.

Op de prognosetafel is voor zowel mannen als vrouwen een leeftijdsafhankelijke correctiefactor toegepast, door middel van fonds specifieke ervaringssterfte, welke is vastgesteld op basis van het ervaringssterftemodel van Willis Towers Watson.
In bijlage 4 van deze ABTN is een tabel met de betreffende correctiefactoren opgenomen.
De ervaringssterftefactoren worden minimaal om de drie jaar getoetst. Het Pensioenfonds past haar ervaringssterftefactoren altijd aan indien bij de toets blijkt dat de bestaande set ervaringssterfte op basis van backtesting niet binnen het 95% betrouwbaarheidsinterval valt. De bestaande ervaringssterftefactoren worden dan vervangen door de via het ervaringssterftemodel nieuw vastgestelde ervaringssterftefactoren. Indien de bestaande ervaringssterftefactoren wel voldoen aan het 95% betrouwbaarheidsinterval, vervangt het Pensioenfonds de bestaande ervaringssterftefactoren door de nieuw vastgestelde ervaringssterftefactoren, indien ten tijde van de toets:

- De beleidsdekkingsgraad ligt onder het VEV;
- De beleidsdekkingsgraad ligt tussen het VEV en 5%-punt daarboven en de toename of afname van de voorziening door toepassing van de nieuwe ervaringssterftefactoren minimaal 0,25% bedraagt;
- De beleidsdekkingsgraad meer dan 5% punt boven het VEV ligt en de toename of afname van de voorziening door toepassing van de nieuwe ervaringssterftefactoren minimaal 0,50% bedraagt;

Ten aanzien van de uit te voeren back test is in het beleid het volgende opgenomen:

- De backtest wordt uitgevoerd over een periode van 10 jaar;
- Voor de conclusies uit de backtest wordt gekeken naar de gehele periode voor mannelijke deelnemers, vrouwelijke deelnemers en nabestaanden afzonderlijk en hierbij wordt ook de test voor mannelijke en vrouwelijke deelnemers voor en na pensioendatum betrokken.

Aanpassing van ervaringssterftefactoren vindt plaats per 31 december van het kalenderjaar waarin de toetsing heeft plaatsgevonden.

De laatste toetsing heeft in 2025 plaatsgevonden. Op basis van deze toetsing zijn de correctiefactoren niet aangepast.

Wezenpensioen
Het wezenpensioen wordt afgeleid van het bereikbare partnerpensioen op basis van dienstjaren vanaf 1 januari 2017 of de latere datum van aanvang deelnemerschap. Een ingegaan wezenpensioen wordt gereserveerd op het leven van de wees, waarbij bij een leeftijd tot 18 jaar de resterende duur tot 18 jaar in aanmerking wordt genomen en bij een leeftijd boven 18 jaar de resterende duur tot 27 jaar.

De voorziening voor de tot 1 januari 2017 opgebouwde aanspraken op wezenpensioen wordt vastgesteld als 1,5% van de voorziening van de aanspraken op partnerpensioen van deelnemers en gewezen deelnemers. Het Pensioenfonds beoordeelt minimaal eens in de vijf jaar of deze opslag toereikend is. De laatste beoordeling heeft in 2022 plaatsgevonden.

Nabestaandenpensioen
De aanspraken op nabestaandenpensioen zijn gebaseerd op het onbepaalde partner systeem, waarbij voor mannelijke deelnemers wordt verondersteld dat de vrouw twee jaar en zes maanden jonger is dan de man. Bij vrouwelijke deelnemers wordt verondersteld dat de vrouw één jaar en zes maanden jonger is dan de man. Na pensioeningang wordt uitgegaan van het bepaalde partner systeem, waarbij het leeftijdsverschil gelijk wordt verondersteld als voor pensioendatum. Het leeftijdsverschil wordt om de zes jaar opnieuw beoordeeld, tenzij er omstandigheden zijn om eerder te toetsen. De laatste beoordeling heeft in 2022 plaatsgevonden. Voor de waardering worden de partnerfrequenties (zie bijlage 5) gebruikt. De partnerfrequenties zijn voor het laatst beoordeeld in 2019 en zullen in het vervolg gelijktijdig worden beoordeeld met de beoordeling van het leeftijdsverschil.
Een ingegaan (bijzonder) nabestaandenpensioen wordt gereserveerd op het leven van de nabestaande (ex-)partner.

Anwhiaatpensioen
Voor het Anwhiaatpensioen dat voor 1 januari 2014 is ingegaan wordt gereserveerd tot de datum waarop de partner van de deelnemer 65 wordt.
Voor een Anwhiaatpensioen dat op of na 1 januari 2014 is ingegaan, wordt gereserveerd tot de datum waarop de partner de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt, doch uiterlijk de datum waarop de partner 67 jaar wordt.

Arbeidsongeschiktheidspensioen
Een ingegaan arbeidsongeschiktheidspensioen wordt gereserveerd tot de pensioendatum van de arbeidsongeschikte zonder rekening te houden met een eventuele revalidatie.

Premievrije pensioenopbouw in verband met arbeidsongeschiktheid
Bij de berekening van de VPV voor pensioenaanspraken waarop premievrije pensioenopbouw in verband met arbeidsongeschiktheid is toegekend, wordt er rekening mee gehouden dat geen bijdragen meer ontvangen worden.

Administratievoorziening
Voor toekomstige uitvoeringskosten, waaronder de uitbetaling van pensioenen, is een administratievoorziening begrepen in de VPV. De administratievoorziening is vastgesteld op 3% van de VPV. Eens in de drie jaar, tenzij er redenen zijn om dit eerder te doen, wordt beoordeeld of deze voorziening toereikend is.

Deze voorziening wordt getoetst op basis van het kostenniveau en verwachte inflatie ten tijde van de toetsing. De laatste toets heeft in 2023 plaatsgevonden.

De hoogte van de benodigde administratievoorziening wordt bepaald op basis van de kasstroom van de geschatte jaarlijkse kosten, contant gemaakt met de rentetermijnstructuur en rekening houdend met het geschatte verloop van het deelnemersbestand. Hierbij wordt er vanuit gegaan dat het Pensioenfonds na verloop van tijd gaat liquideren of fuseren, uiteraard rekening houdend met een evenwichtige belangenbehartiging.

Voorziening niet vindbare pensioengerechtigden
De voorziening van een niet vindbare gepensioneerde deelnemer wordt gebaseerd op de voorziening die hoort bij een deelnemer met leeftijd 67 jaar. De eerste zes jaar wordt hiervan 100% in aanmerking genomen. De jaren daarop daalt dat percentage met 10%-punt per jaar. Na 15 jaar (leeftijd deelnemer is dan 82 jaar) bedraagt de aan te houden voorziening € 0.

5.3. Beleggingen

De beleggingen worden gewaardeerd tegen de actuele waarde. De waardering van ter beurze genoteerde effecten en participaties in beleggingsinstellingen die in effecten beleggen vindt plaats tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Participaties in niet-genoteerde beleggingsinstellingen worden gewaardeerd tegen de door de beheerder van deze beleggingsinstelling gerapporteerde intrinsieke waarde (zijnde de marktwaarde van de participaties op basis van de onderliggende intrinsieke waarden) dan wel een taxatie.

5.4. Eigen vermogen (tot en met 30 juni 2026)

De Pensioenwet stelt eisen ten aanzien van de omvang van het eigen vermogen van pensioenfondsen. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen het minimaal vereist eigen vermogen (MVEV) en het vereist eigen vermogen (VEV).

Vaststellen MVEV
Het Pensioenfonds stelt vooraf het MVEV vast dat nodig wordt geacht om de solvabiliteit van het Pensioenfonds op langere termijn te waarborgen. Het MVEV wordt vastgesteld op basis van voorschriften van het Besluit Financieel toetsingskader Pensioenfondsen en de Regeling uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling. Het MVEV komt doorgaans uit tussen de 4 en 5%.

Vaststellen VEV
Het Pensioenfonds stelt het VEV zodanig vast dat met een zekerheid van 97,5% wordt voorkomen dat het Pensioenfonds binnen een periode van één jaar over minder waarden beschikt dan de hoogte van de MVPV.
Het VEV worden vastgesteld volgens het standaardmodel van DNB.

Het VEV van het Pensioenfonds wordt gebaseerd op de meest actuele parameters zoals wordt gepubliceerd door DNB.

Het VEV wordt zo vastgesteld dat de effecten kunnen worden opgevangen in de volgende onmiddellijke veranderingen in de risicofactoren:

Renterisico (S1):	Het effect van de meest ongunstige wijzigingen van de rentetermijnstructuur volgens door DNB voorgeschreven stijgings- en dalingsfactoren.

Aandelen- en vastgoedrisico (S2): Het effect van een daling van de waarde van de beleggingen in beursgenoteerde aandelen ontwikkelde markten en indirect vastgoed met 30%, in aandelen opkomende markten met 40%, in private equity met 40% en indirect vastgoed met 15%.

Valutarisico (S3): Het effect van een daling van valutakoersen ontwikkelde markten ten opzichte van de euro met 20% met een onderlinge correlatie van 0,50 en een daling van valutakoersen opkomende markten ten opzichte van de euro met 35% met een onderlinge correlatie van 0,75.

Grondstoffenrisico (S4): Het effect van een daling van de beleggingen in grondstoffen (commodities) met 35%. Het Pensioenfonds heeft geen beleggingen in grondstoffen.

Kredietrisico (S5): Het effect van een daling van de rentemarge (creditspread) op basis van door DNB voorgeschreven (absolute) schokken (afhankelijk van rating). De mate van stijging van de kredietopslag is per ratingklasse verschillend en bedraagt:

Ratingklasse	**Stijging Kredietopslag**
AAA of equivalent	+60 basispunten
AA of equivalent	+80 basispunten
A of equivalent	+130 basispunten
BBB of equivalent	+180 basispunten
BB, lager of geen rating	+530 basispunten

Verzekeringstechnisch risico (S6): Het vereiste vermogen voor verzekeringstechnische risico’s wordt bepaald door het procesrisico, de onzekerheid in de sterftetrend (TSO) en de negatieve stochastische afwijkingen (NSA). Hierbij hanteert het Pensioenfonds de methode uit de handreiking van de DNB (Optie A).

Liquiditeitsrisico (S7): Wordt verondersteld gelijk te zijn aan 0% en in de berekening buiten beschouwing gelaten.

Concentratierisico (S8): Wordt verondersteld gelijk te zijn aan 0% en in de berekening buiten beschouwing gelaten.

Operationeel risico (S9): Wordt verondersteld gelijk te zijn aan 0% en in de berekening buiten beschouwing gelaten.

Actief beheer risico (S10): Het VEV voor actief beheer wordt bepaald als het maximum verlies door actief beheer dat met een waarschijnlijkheid van 2,5% zal optreden. Het risicoscenario voor actief beheer is vooralsnog alleen op het aandelenrisico (beursgenoteerde aandelen) van toepassing, waarbij de tracking error tevens groter is

dan 1%. Daarnaast dienen de kosten meegenomen te worden in de berekening door middel van de TER (total expense ratio). Het risico wordt berekend door het 97,5% betrouwbaarheidsinterval van de ex-ante tracking error te bepalen, over de periode van één jaar.

De effecten S1 tot en met S6 en S10 worden vervolgens gecombineerd.

Hierbij worden de volgende correlaties verondersteld:
- 0,4 tussen het renterisico (S1) en het aandelen- en vastgoedrisico (S2);
- 0,4 tussen het renterisico (S1) en het kredietrisico (S5);
- 0,5 tussen het aandelenrisico- en vastgoedrisico (S2) en het kredietrisico (S5).

6. RISICOHOUDING EN HAALBAARHEIDSTOETS (tot en met 30 juni 2026)

6.1. Risicohouding

In de Pensioenwet is vastgelegd dat Pensioenfondsen een risicohouding moeten vaststellen en deze jaarlijks moeten toetsen door het uitvoeren van een haalbaarheidstoets.

Risicohouding

De risicohouding van het Pensioenfonds is de mate waarin het Pensioenfonds bereid is beleggingsrisico's te lopen om de doelstellingen van het Pensioenfonds te realiseren, en de mate waarin het beleggingsrisico's kan lopen, gegeven de kenmerken van het Pensioenfonds. De risicohouding is de basis voor invulling van het strategisch beleggingsbeleid en toeslagbeleid. In de voortzettingsovereenkomst is afgesproken dat de risicohouding zal worden afgestemd met de organen van het Pensioenfonds omdat er geen sociale partners meer bij het Pensioenfonds betrokken zijn die een nieuwe pensioenregeling moeten overeenkomen.
De risicohouding van het Pensioenfonds bestaat uit drie onderdelen:
1. kwalitatieve omschrijving van de risicohouding;
2. kwantitatieve omschrijving van de korte termijn risicohouding;
3. kwantitatieve omschrijving van de lange termijn risicohouding.

De korte termijn risicohouding wordt ieder kwartaal getoetst op basis van het strategisch VEV in evenwicht. De lange termijn risicohouding wordt jaarlijks getoetst door het uitvoeren van een haalbaarheidstoets.

<u>Ad. 1. kwalitatieve omschrijving van de risicohouding</u>
De kwalitatieve omschrijving van de risicohouding is vastgelegd in de zogenaamde 'policy beliefs'. In de policy beliefs is de gewenste ambitie, mate van zekerheid en gewenste solidariteit vastgelegd. De policy beliefs van het Pensioenfonds zijn:

- Binnen de financieringsmogelijkheden streeft het Pensioenfonds naar een goede pensioenvoorziening door de koopkracht van de pensioenaanspraken van (gewezen) deelnemers en de pensioenen van de pensioengerechtigden, zowel nu als in de toekomst, zo goed mogelijk in stand te houden.

- Het Pensioenfonds streeft ernaar de opgebouwde pensioenen van zijn (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden jaarlijks te verhogen. Voor de (gewezen) deelnemers en voor de pensioengerechtigden probeert het Pensioenfonds het ingegane of het opgebouwde pensioen mee te laten groeien met het percentage van de ontwikkeling van de cijfers van het CBS Consumentenprijsindex alle huishoudens, afgeleid.

- De risico/rendementshouding van het Pensioenfonds en het daarin gekoppelde beleggingsbeleid dient in lijn te zijn met de doelstelling van het Pensioenfonds.

- Het Pensioenfonds voert een op de lange termijn gericht beleggingsbeleid met als doel de verwachte indexatieambitie te kunnen realiseren. Risico's worden opgevangen door het aanwezige eigen vermogen.
  De fluctuaties die dit beleid ten gevolge heeft voor pensioenresultaten, worden duidelijk en transparant met de (gewezen) deelnemers/pensioengerechtigden gecommuniceerd.

- Het Pensioenfonds neemt primair beleggingsrisico's om de indexatieambitie te kunnen bereiken. De beleggingsrisico's worden binnen marges geaccepteerd en worden geborgd

doordat stuur- en monitorvariabelen zijn benoemd en bewaakt.

- Het risico van korten is minimaal door een behoudend beleggingsbeleid, waarbij het grootste deel van de verplichtingen is afgedekt tegen fluctuaties in de renteontwikkeling.

Ad. 2. kwantitatieve omschrijving van de korte termijn risicohouding
De kwantitatieve omschrijving van de korte termijn risicohouding komt tot uitdrukking in de bandbreedte van het vereiste eigen vermogen (VEV) die het Pensioenfonds nastreeft.

De VEV kan in de tijd variëren. De VEV is afhankelijk van het beleggingsbeleid. Het Pensioenfonds heeft de bandbreedte waarmee deze VEV mag bewegen vastgesteld op 9% – 17%.

Ad. 3. kwantitatieve omschrijving van de lange termijn risicohouding
De kwantitatieve risicohouding op langere termijn komt tot uitdrukking in het minimaal (ondergrens) acceptabel pensioenresultaat (mediaan) vanuit:
1. De financiële positie waarbij exact voldaan wordt aan het VEV
2. De feitelijke financiële positie, en
3. De maximale acceptabele afwijking van een slechtweerscenario (scenario's in het 5% percentiel), waarbij de maximale afwijking ten opzichte het pensioenresultaat (mediaan) vanuit de feitelijke financiële positie is vastgesteld.

Het Pensioenfonds heeft de ondergrenzen als volgt vastgesteld:
1. De ondergrens voor het verwachte pensioenresultaat vanuit de VEV is 86%.
2. De ondergrens voor het verwachte pensioenresultaat vanuit de feitelijke financiële positie is 92%.
3. De maximale spreiding van het slechtweerscenario en het pensioenresultaat vanuit de feitelijke financiële positie is vastgesteld op 30%.

6.2. (Aanvangs)haalbaarheidstoets

Met de (aanvangs)haalbaarheidstoets monitort het Pensioenfonds of het verwachte pensioenresultaat en het pensioenresultaat in het slechtweerscenario in lijn zijn met de door het Pensioenfonds gekozen grenzen. Deze grenzen zijn vastgesteld op basis van de risicohouding die het Pensioenfonds heeft bepaald.
Het pensioenresultaat geeft aan de mate waarin koopkracht op basis van prijsindex in de toekomst kan worden gerealiseerd op basis van het Pensioenfondsbeleid. De haalbaarheidstoets wordt uitgevoerd op basis van een door DNB voorgeschreven methodiek en parameters en wordt bepaald over een periode van 60 jaar.

7. BELEGGINGSBELEID (TOT EN MET 30 JUNI 2026)

Per 1 juli 2026 zijn alle beleggingen overgedragen aan SRLEV NV (Zwitserleven) in het kader van de CWO. Vanaf dat moment beschikt het Pensioenfonds niet meer over beleggingen en is dit beleid niet meer van toepassing.

7.1 Doelstellingen en strategische invulling

Het beleggingsbeleid van het Pensioenfonds is erop gericht om de toevertrouwde middelen zo goed mogelijk te beleggen, de financiële risico's te beheersen en extra rendement te creëren voor het behoud van koopkracht van de opgebouwde en ingegane pensioenen. Dat doet het Pensioenfonds door een langetermijnvisie te ontwikkelen. Deze lange termijnvisie is vastgelegd in het strategisch beleggingsbeleid. Het strategisch beleggingsbeleid ligt in beginsel voor een periode van 3 jaar vast. In het strategisch beleggingsbeleid spelen de doelstelling van het Pensioenfonds, de risicohouding, beleggingsbeliefs, deskundigheid, diversificatie en maatschappelijk verantwoord beleggen een belangrijke rol. De doelstelling van het Pensioenfonds is een waardevast pensioen te realiseren voor onze (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden. Dit betekent dat het Pensioenfonds streeft naar een jaarlijkse toeslagverlening voor (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden op basis van prijsinflatie.

Het Pensioenfonds belegt het pensioenvermogen op een maatschappelijk verantwoorde manier in beleggingsinstrumenten die passen bij het risicoprofiel van het fonds. Maatschappelijk Verantwoord Beleggen is een onderdeel van de beleggingsovertuigingen van het Pensioenfonds. Het Pensioenfonds beschouwt de verantwoordelijkheid voor het realiseren van een goed pensioen voor de deelnemers breder dan alleen in financiële termen.

Het Pensioenfonds hanteert een prudent beleggingsbeleid om haar doelstellingen te realiseren, binnen de financieringsmogelijkheden. Hierbij ligt er een nadruk op het beheersen van financiële risico's, met name het renterisico. Het beleggingsbeleid ligt in lijn met de beleggingsbeliefs en risicohouding en voldoet aan de prudent person regel.

De strategische invulling van het beleggingsbeleid is tweeledig:
Enerzijds om met de vastrentende waarden het renterisico ten opzichte van de verplichtingen te minimaliseren in de zogenoemde matchingportefeuille en
anderzijds om met een actief beleggingsbeleid een optimaal beleggingsresultaat te behalen binnen aanvaardbare risicogrenzen in de rendementsportefeuille. De verdere invulling is vastgelegd in het beleggingsplan.

Indien als gevolg van extreme marktbewegingen op enig moment de richtlijnen overschreden worden, zal de vermogensbeheerder de beleggingsadviescommissie hierover inlichten. Normaliter zullen overschrijdingen binnen 5 werkdagen na ontstaan worden gecorrigeerd, tenzij hierover schriftelijk andere afspraken gemaakt zijn. CACEIS monitort of GSAM de richtlijnen heeft overschreden en rapporteert hierover aan de beleggingsadviescommissie.

Het bestuur heeft een verklaring inzake de beleggingsbeginselen opgesteld waarin onder meer de beleggingsbeliefs zijn opgenomen. Deze verklaring is als bijlage 1 opgenomen in de ABTN.
Naast het strategisch beleggingsbeleid stelt het Pensioenfonds ieder jaar een beleggingsplan op. In het beleggingsplan wordt ingegaan op de uitvoering van het beleggingsbeleid in het komende jaar en het beleggingsplan is daarmee een verdere uitwerking van het strategische beleggingsbeleid.

Het fonds kent naast het Strategisch Beleggingsbeleid en het beleggingsplan diverse documenten waarin onderdelen van het beleggingsbeleid zijn vastgelegd, gezamenlijk de 'beleggingsdocumenten'.

7.2. Beleggingsproces

Het beleggingsproces van het Pensioenfonds is gebaseerd op de doelstellingen, beleggingsbeliefs en risicohouding die door het bestuur zijn vastgesteld.

Het beleggingsproces van het Pensioenfonds bestaat uit de volgende stappen:

1. Risicohouding en ambitie	De risicohouding in relatie tot de ambities van het fonds geven het bestuur guidance in het te voeren risicobeleid van de beleggingen.
2. Organisatie, risicobereidheid en beleggingsbeliefs	Het fonds stelt de organisatie, het beleggingsproces en de beleggingsbeliefs vast. Deze beliefs zijn in combinatie met de risicohouding leidend in de dialoog over beleggingen en gelden als toetssteen voor het beleggingsbeleid.
3. Strategisch kader en risicotolerantiegrenzen	Het Pensioenfonds stelt (mede aan de hand van een ALM-studie en SAA-studie) de allocatie naar matching en return vast en stelt vast welke tolerantiegrenzen het toestaat. Daarnaast bepaalt het Pensioenfonds welke beleggingscategorieën potentieel investeerbaar zijn (en welke niet). Aan de hand van investmentcases wordt vastgesteld in welke instrumenten het Pensioenfonds wenst te beleggen. Een ALM-studie wordt minimaal één keer per drie jaar uitgevoerd.
4. Beleggingsplan	Het fonds stelt de normportefeuille en de beleggingsrestricties met daarbij de gekozen benchmark vast als invulling van het strategisch kader.
5. Manager selectie	Het Pensioenfonds stelt vast welke criteria het wil hanteren bij de manager selectie en evaluatie.
6. Uitvoering	De beheerder(s) voeren het vermogensbeheer uit. De beleggingsadviescommissie voert de regie op de uitvoering van het beleggingsplan.

7. Verantwoording	Het Pensioenfonds monitort de resultaten op basis van een onafhankelijke rapportage.
8. Evaluatie en reflectie	Het Pensioenfonds evalueert het hele proces en stelt vast of men zich heeft gehouden aan haar eigen beleid en procedures (in de hele uitbestedingsketen).

Samenhang tussen de ALM-studie, SAA-studie en investmentcases

Om geen overlap te krijgen tussen de ALM-studie en de SAA-studie is gedefinieerd wat in de AML-studie, SAA-studie, investmentcases en bij het investeringsbesluit zelf moet worden onderzocht.

In een ALM-studie wordt het volgende onderzocht:

- De omvang van het balansrisico (VEV/risicobudget), mogelijk afhankelijk van de dekkingsgraad.
- De allocatie naar de matchingportefeuille en de allocatie naar de returnportefeuille, waarbij de invulling van de matching- en de returnportefeuille gelijk wordt gehouden aan de bestaande invulling.
- De mate van rente- (en inflatie) afdekking, mogelijk afhankelijk van de rentestand en de dekkingsgraad.
- De mate van valuta-afdekking.

De SAA-studie begint waar de ALM/studie eindigt. De SAA-studie onderzoekt de allocatie naar instrumenten binnen de rendements- en matchingportefeuille, die volgens de investmentcases door het Pensioenfonds als investeerbaar zijn vastgesteld.

Voorafgaand aan een ALM-studie zal via een SAA-studie beoordeeld worden of invulling van return- en spreadportefeuille efficiënter kan zodat dit kan worden meegenomen in de ALM-studie.

Van alle door het Pensioenfonds geïdentificeerde beleggingscategorieën worden er investmentcases opgesteld. Hierbij worden de volgende randvoorwaarden gedefinieerd:

- Een investmentcase wordt alleen gemaakt voor een homogene categorie die afwijkt van de andere categorieën (qua universum en risico-rendementsprofiel). De investmentcases hebben geen overlap.
- Voor nieuwe categorieën dient eerst een investmentcase te worden gemaakt voordat deze wordt meegenomen in een SAA-studie.
- In de ALM-studie en de SAA-studie worden benchmarks gehanteerd die worden vastgelegd in de investmentcases.

De gedetailleerde onderbouwing van de gebruikte aannames en de rendementen voor de feitelijke investering is onderdeel van de managerselectie en het bijbehorende investeringsbesluit. Het beleid rond selectie, monitoring en evaluatie van externe vermogensbeheerders is vastgelegd in het managerselectiebeleid.

7.3. Beleggingsbeliefs

Het Pensioenfonds heeft voor de beleggingen de volgende uitgangspunten (beleggingsbeliefs):

- Het Pensioenfonds belegt volgens een Liability Driven Approach. Dit betekent dat de verplichtingen op marktwaarde leidend zijn voor de wijze waarop wordt belegd. Om deze reden is de beleggingsportefeuille gesplitst in een matchingportefeuille en een rendementsportefeuille.

- De inrichting van de matchingportefeuille is primair gebaseerd op het verkleinen van de kans op verlagen van pensioenaanspraken. Het Pensioenfonds dekt renterisico's grotendeels af, omdat renteontwikkeling over het algemeen moeilijk te voorspellen is en rentewijzigingen een grote impact kunnen hebben op de financiële positie van het Pensioenfonds. Hiervoor worden in beginsel vastrentende waarden gebruikt. Daarnaast kan het fonds derivaten gebruiken om efficiënter en/of effectiever het risico af te dekken.

- Het Pensioenfonds moet om haar doelstellingen te realiseren een beleggingsresultaat behalen dat boven de risicovrije rente ligt en dat kan alleen door het nemen van risico's. Een hoger rendement is nodig om de toeslagambitie van het fonds te kunnen realiseren. Voor deze risico's hanteert het pensioenfonds een risicobudget.

- Het Pensioenfonds heeft de overtuiging dat de meer risicovolle beleggingen in de rendementsportefeuille (aandelen, vastgoed, etc.) in beginsel een hoger rendement opleveren dan de vastrentende waarden in de matchingportefeuille. De rendementsportefeuille heeft een minimale en maximale omvang om voldoende herstelvermogen te hebben respectievelijk de risico's te beperken als er ruim voldoende middelen aanwezig zijn om de toekomstige indexatie ambitie in te vullen.

- Met het nemen van risico in de beleggingsportefeuilles moet een risicopremie verdiend kunnen worden. In elke beleggingscategorie in de beleggingsportefeuille wordt de afweging gemaakt of tegenover het risico volgens verwachting een adequate vergoeding staat.

- Het risico van de beleggingsportefeuilles kan gereduceerd worden door te diversifiëren over verschillende beleggingscategorieën en over verschillende landen/regio's.

- Het Pensioenfonds vindt dat passief beleggen beter past als er sprake is van efficiënte markten en actief beleggen als er sprake is van minder efficiënte markten. De kosten en het extra risico van actief beheer moeten opwegen tegen het verwachte extra rendement. Voor elke beleggingscategorie wordt de afweging gemaakt of actief beheer naar verwachting additioneel rendement oplevert, rekening houdend met risico en kosten.

- Het valutarisico wordt in de matchingportefeuille in principe afgedekt, omdat de exposure naar valuta niet past bij het matchen van verplichtingen in euro's. Hoewel er in beginsel geen risicopremie op valuta wordt verdiend, wordt in de rendementsportefeuille het valutarisico niet afgedekt. De valuta exposure heeft een diversifiërende werking met aandelen exposure en andere risico's in deze portefeuille. Daarnaast zijn aan het afdekken van het valutarisico kosten verbonden.

- Er wordt alleen belegd in beleggingscategorieën en –instrumenten die transparant en begrijpelijk zijn, en waarvoor rapportage en risicomanagement adequaat zijn ingeregeld.

- De keuze van het strategisch beleggingsbeleid is een belangrijke beslissing in het beleggingsproces. Er zal dus in principe niet afgeweken worden van het strategische beleggingsbeleid, tenzij er zich omstandigheden voordoen die het noodzaken af te wijken

van dit beleid. Hiertoe kan alleen onderbouwd besloten worden door het bestuur.

- Gezien de lange termijn verplichtingen is het niet noodzakelijk om de beleggingsportefeuilles volledig liquide te hebben, maar zal het Pensioenfonds om meer rendement te generen ook illiquide beleggingen in de beleggingsportefeuille opnemen.

- Het past bij de maatschappelijke rol van het fonds om daar waar mogelijk invulling te geven aan maatschappelijk verantwoord beleggen. Het fonds beschouwt de verantwoordelijkheid voor het realiseren van een goed pensioen voor de deelnemers breder dan alleen in financiële termen. Daarmee wordt ook aangesloten bij maatschappelijke ontwikkelingen. Het MVB-beleid kan leiden tot maatschappelijk rendement, zonder daarbij de doelstelling van het financiële rendement uit het oog te verliezen. Het fonds neemt de wettelijke eisen als startpunt voor het beleid, maar zet daarbovenop extra stappen, op basis van eigen overtuigingen, ambities en doelstellingen.

- Het Pensioenfonds kan gezien haar omvang het vermogensbeheer niet efficiënt zelfstandig uitvoeren. Daarom wordt vermogensbeheer uitbesteed, waarbij het bestuur verantwoordelijk blijft.

- Het Pensioenfonds vindt verantwoording over het gevoerde beleggingsbeleid belangrijk. Uit de notulen en rapportages moet blijken welke keuzes zijn gemaakt, waarom deze zijn gemaakt en wat hiervan het resultaat is. In het jaarverslag geeft het Pensioenfonds verantwoording af over het gevoerde beleggingsbeleid.

Deze uitgangspunten maken onderdeel uit van de verklaring inzake de beleggingsbeginselen.

7.4. Strategische asset Mix

De beleggingsportefeuille is gesplitst in een matchingportefeuille en een rendementsportefeuille, zoals hiervoor is uitgelegd. De matchingportefeuille is vervolgens verdeeld in een LDI-portefeuille en een spreadportefeuille. De LDI-portefeuille kan belegd worden in staats(gerelateerde) obligaties, renteswaps, bundfutures en liquiditeiten. Binnen de spreadportefeuille kan belegd worden in investable bedrijfsobligaties, Asset Backed Securities (ABS) en hypotheken. Binnen de rendementsportefeuille kan belegd worden in aandelen, staatsleningen opkomende markten, High Yield obligaties en niet-beursgenoteerd vastgoed.

Het Pensioenfonds stelt op basis van investmentcases vast welke beleggingscategorieën investeerbaar zijn. Binnen deze beleggingscategorieën belegt het Pensioenfonds voor een groot deel in participaties in beleggingsinstellingen (beleggingsfondsen).
Voor een deel van de portefeuille, de LDI-portefeuille, wordt een discretionair mandaat gehanteerd. Daarnaast kan het Pensioenfonds liquide middelen aanhouden als dat nodig is. Uitzonderingen hierop zijn uitsluitend toegestaan na goedkeuring door het bestuur.

In de portefeuille kan gebruik gemaakt worden van derivaten, futures en losse obligaties ten behoeve van risicobeheersing en voor kostenefficiënt beheer van de portefeuille.

Het Pensioenfonds hanteert een dynamische strategie voor de verdeling tussen de matching- en rendementsportefeuille.

Tot een dekkingsgraad van 130% op swaprente wordt 90% (bandbreedte 85% - 95%) van de verplichtingen op swaprente ondergebracht in de matchingportefeuille. De minimale

omvang van de returnportefeuille bedraagt bij dekkingsgraden tot 130%, 20% van de portefeuille. Vanaf een dekkingsgraad van 130% is het aandeel van de matchingportefeuille uitgedrukt in het totaal belegd vermogen als volgt:

Dekkingsgraad	Normweging matching	Minimale allocatie	Maximale allocatie
130%	70%	65%	75%
135%	72%	67%	77%
140%	74%	69%	79%
145%	76%	71%	81%
150%	78%	73%	83%
155%	80%	75%	85%
160%	82%	77%	87%
165%	84%	79%	89%
170%	86%	81%	91%
175%	88%	83%	93%
180%	90%	85%	95%
185%	92%	87%	97%
190%	94%	89%	99%

Schematisch ziet de verhouding er als volgt uit.

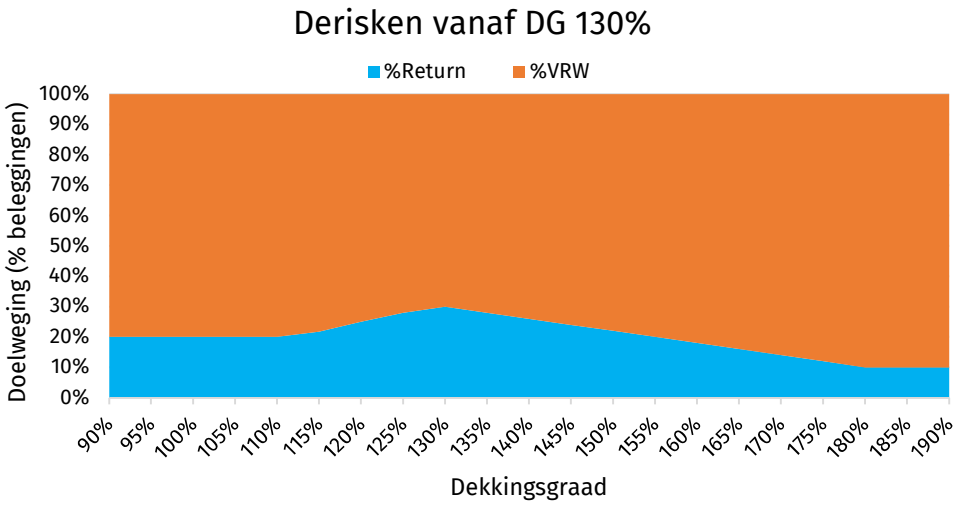

Voor de uitvoering van de afbouw van risico wordt uitgegaan van de swapdekkingsgraad aan het eind van een kwartaal. In het daaropvolgende kwartaal wordt de strategische weging gebaseerd op de normweging uit bovenstaande tabel. Er vindt geen interpolatie tussen de grenzen plaats. Bij overschrijding van een grens geldt het betreffende percentage dat hoort bij die grens. De vermogensbeheerder heeft na wijziging een maand de tijd om de verdeling tussen matching en rendementsportefeuille binnen de nieuwe bandbreedte te brengen.

In onderstaande tabel staan de strategische wegingen en bandbreedtes die gelden voor de beleggingsportefeuille.

Beleggingscategorie	Strategische allocatie	Allocatie	Bandbreedte
Matchingportefeuille	**Tot MDG 130% 85% - 95% van de MVV. Boven MDG 130% volgens schema hierboven**	Allocatie binnen de matchingportefeuille	
LDI-portefeuille		40%	35% - 45%
Spreadportefeuille		60%	55% - 65%
Rendementsportefeuille [2]	**Restant van het vermogen [1]**	Allocatie binnen de rendementsportefeuille	
Aandelen		66,7% [2]	58,2% - 75,2%
EMD en liquiditeiten [3]		16,7%	11,7%-21,7%
Niet beursgenoteerd vastgoed		16,6% [2]	11,6% -21,6%
Liquiditeiten		0%	0% - 1%

*[1] Het minimale aandeel bedraagt **tot** een dekkingsgraad van 130% 20% van het te beleggen vermogen. Boven een dekkingsgraad van 130% geldt dit minimum niet.*
[2] Niet-beursgenoteerd vastgoed is illiquide en kan niet direct worden bijgestuurd. Overschrijdingen van de bandbreedte worden gecompenseerd via aandelen ontwikkelde markten.
[3] Het Pensioenfonds heeft in januari 2026 de allocatie EMD (tijdelijk) vervangen door liquiditeiten. Dit paste binnen de risicohouding en de garantieprijs in het kader van de CWO voor het aanhouden van EMD stond niet in verhouding met het verlies aan rendement en kosten voor aan/verkoop van EMD.

Het aandeel zakelijke waarden is indirect gemaximeerd door de risicohouding waarin is vastgelegd dat de VEV mag bewegen tussen de vastgesteld bandbreedte van 9% – 17%. De verhouding zakelijke waarden en vastrentende waarden wordt voortdurend gemonitord.

7.5. Matchingportefeuille

Het uitgangspunt voor de matchingportefeuille is dat hiermee het renterisico ten opzichte van de verplichtingen zoveel mogelijk wordt opgeheven. Met een bandbreedte van 107,5% - 122,5% worden het renterisico op de nominale verplichtingen (VPV) gematcht met de matchingportefeuille. Hierbij wordt de VPV gebaseerd op de marktrente (Swap-rentecurve).

De matchingportefeuille is gesplitst in een LDI-portefeuille en een spreadportefeuille. Beide portefeuilles 'tellen mee' in de renteafdekking. De LDI-portefeuille dient om de rente-afdekking te sturen richting de beoogde 110% en kent geen overrendementsdoelstelling. De spreadportefeuille heeft wel een overrendementsdoelstelling.

De instrumentkeuzes voor de matchingportefeuille zijn:
- alleen euro investment grade obligaties, leningen, cash, swaps en bund futures;
- de LDI-portefeuille bevat cash, swap's, bund futures en nominale staatsgerelateerde obligaties met minimaal een AA^- -rating;

- de exposure naar obligaties met een A+-rating of lager mag maximaal 10% bedragen, gemeten als percentage van de totale exposure naar obligaties binnen de LDI-portefeuille.
- de spreadportefeuille bevat de overige instrumenten die voldoen aan de uitgangspunten van de matchingportefeuille.

De verdeling van de matchingportefeuille met de daarbij horende benchmark is als volgt:

Beleggingscategorie	Strategische allocatie	Bandbreedte	Benchmarks
Matchingportefeuille			Rendement nominale uitkeringsverplichtingen maal hedgepercentage
LDI-portefeuille	***40%***	***35%-45%***	Gerealiseerd rendement volgens normweging
10+ Euro staatsobligaties		4% - 21%	Bloomberg Barclays EUR Aggregate: treasury 10+
Euro staatsgerelateerd	8%	6% - 10%	Bloomberg Barclays EUR Aggregate : government-related
Liquiditeiten + netto cash + rentederivaten		9% - 27%	€STR
Spreadportefeuille	***60%***	***55%-65%***	75% Barclays Euro Aggregate Corporate Bond Index + 25% JP Morgan Government Bond Index Traded Netherlands
Nederlandse hypotheken	15%	11% - 19%	JP Morgan Government Bond Index Traded Netherlands
Bedrijfsobligaties	45%	41% - 49%	Barclays Euro Aggregate Corporate Bond Index
- Euro bedrijfsobligaties	33%	29% - 37%	Barclays Euro Aggregate Corporate Bond Index
- Corporate Green bonds	12%	8% - 16%	Green Bond Index 5% issuer cap (customized) TR index [1]
Liquiditeiten	0%	0% - 1%	€STR

[1] *Voor deze beleggingen is bewust een afwijkende benchmark ten opzichte van de investmentcase toegestaan. Het Pensioenfonds monitort dit fonds ook op basis van de in de investmentcase opgenomen benchmark (Barclays Euro Aggregate Corporate Bond Index).*

Afdekking renterisico
Het renterisico is als volgt afgedekt:

Renterisico	Strategische allocatie	Bandbreedte
Rente hedge ratio	110%	107,5% - 112,5%
Curve-risico - per renteschokpunten 2, 5, 10 en 20 jaar - per renteschokpunten 30, 40 en 50 jaar	Min% -5% -15%	Max% 5% 15%

Landenverdeling staats(gerelateerde) obligatieportefeuille als percentage van de matchingportefeuille

Met ingang van 1 augustus 2025 wordt de landenverdeling staats(gerelateerde) obligatieportefeuille gebaseerd op de ratingverdeling van de landen. Bij de aan- of verkoop van staats(gerelateerde) obligaties wordt rekening gehouden met de specifieke risico/rendement verschillen binnen een bepaalde rating.

De verdeling van de staats(gerelateerde) obligatieportefeuille over de diverse landen is gebaseerd op de volgende ratingverdeling.

	Min	**Max**
AAA[1]	3,7%	25,7%
AA+ tot en met AA-	3,8%	12,8%
Lager dan AA-	0%	2,4%

[1] *Het normgewicht AAA is afhankelijk van de swapspread op een 20-jarige Duitse Bond*

Dynamische triggerbeleid op Duitse en Nederlandse staatsobligaties.

De verdeling van de matchingportefeuille over liquiditeiten en swaps versus staatsobligaties is afhankelijk van de swapspread op een 20-jarige Duitse bond. Hierbij is de keuze naar belegging Nederland en/of Duitsland aan de LDI manager. Bij een neutrale visie op beide landen zal de verdeling 50/50 zijn.

Landenallocatie voor Euro Staatsobligaties voor Duitsland en Nederland

Dynamische Trigger*	Allocatie naar Staatsobligaties Duitsland en Nederland	min	max
15bps	12,8%	0.0%	15%
-5bps	9,6%	0.0%	15%
-25bps	6,4%	0.0%	15%
- 45bps	3,2%	0.0%	15%
-65bps	0.00%	0.0%	15%

*dynamische trigger wordt bepaald door de hoogte van de swap spread gedefinieerd als het verschil tussen de rente op 20-jarige Duitse benchmark obligatie minus de 20-jarige euro swaprente per slot vorige Werkdag. Indien een trigger heeft geleid tot een aanpassing van de normallocatie zal de bovenliggende of onderliggende trigger geraakt moeten worden voordat de normallocatie opnieuw zal worden aangepast. Eind Q3 2025 bevindt de allocatie zich op het niveau van 15bps en wordt de allocatie weer aangepast als de trigger -5bps wordt geraakt.

De volgende landen zijn toegestaan om in te beleggen, mits voldoet aan minimaal AA- rating bij aankoop van de obligatie: Nederland, Duitsland, Oostenrijk, Finland, België, Ierland, Frankrijk, Portugal, Spanje en Supranationale uitgevers. Op basis van een door de LDI-manager uitgevoerde risico analyse per land, wordt bij aankoop of verkoop beoordeeld welk land hiervoor in aanmerking komt.

De maximale allocatie naar één land is afhankelijk van de rating:

	Min	**Max**
AAA	0%	10%
AA+ tot en met AA-	0%	4,4%

Valutarisico's

Binnen de matchingportefeuille mag enkel in euro gedenomineerde fondsen en instrumenten worden belegd.
Binnen de geselecteerde beleggingsfondsen in de matchingportefeuille is het mogelijk dat er gedeeltelijk in afwijkende valuta wordt belegd. De valutarisico's dienen dan te worden afgedekt.

Liquiditeits- en cashmanagementbeleid

De liquiditeiten (als tactisch instrument) binnen de beleggingsportefeuille worden geminimaliseerd. Er wordt rekening gehouden met de benodigde cash voor de maandelijkse pensioenuitkeringen en het collateral management. Het pensioenfonds beschikt over een liquiditeitsbeleid. Hierin zijn onder meer de voorwaarden voor inrichting van dat beleid opgenomen. Instrumenten die in het kader van liquiditeiten kunnen worden aangehouden zijn rekening courant, deposito's, kortlopende leningen en geldmarktfondsen. Voor deze categorieën zijn maximale bedragen en maximale looptijden verbonden. Een volledige uitwerking van dit beleid is opgenomen in het beleidsdocument 'Liquiditeitenbeleid'.

Tegenpartijbeleid

Het tegenpartijrisico is het risico dat de tegenpartij de contractuele verplichtingen niet, niet geheel of te laat nakomt. Hieronder wordt onder andere verstaan faillissementsrisico en betalingsrisico. Tegenpartijrisico wordt ingeschat bij de selectie van beleggingen, maar wordt beperkt door selectie en monitoring van tegenpartijen voldoende spreiding over verschillende partijen. Het tegenpartijrisico speelt met name bij het collateral management.
Het Pensioenfonds volgt het tegenpartijbeleid van de fiduciair vermogensbeheerder en heeft in 2020 vastgesteld dat dat beleid robuust is opgezet en passend is voor het Pensioenfonds. De vermogensbeheerder hanteert onder andere een lijst met goedgekeurde tegenpartijen die continu gemonitord wordt door de onafhankelijk gepositioneerde risicomanagementafdeling Credit & Counterparty Risk Management (CCRM). Afspraken over het uitwisselen van onderpand zijn vastgelegd in de CSA's die als bijlage dienen bij de ISDA's. De werking van het tegenpartijbeleid wordt continu gemonitord door CCRM. Er worden geen nieuwe OTC-derivaten meer aangegaan en in 2026 is het laatste OTC-contract omgezet naar Central Clearing. Nieuwe rentederivaten worden via Central Clearing ondergebracht. Voor de OTC-derivaten is een ISDA contract aanwezig en zijn er limieten vastgesteld op de exposures per tegenpartij. Afspraken over het uitwisselen van onderpand zijn vastgelegd in de CSA's die als bijlage dienen bij de ISDA's. De werking van het tegenpartijbeleid wordt continu gemonitord door CCRM.

7.6. Rendementsportefeuille

Het vermogen dat niet in de matchingportefeuille wordt belegd vormt de rendements-portefeuille. Omdat vanwege het illiquide karakter van vastgoed niet gestuurd kan worden op de weging van de bandbreedte wordt een onder- en overweging in vastgoed gecompenseerd via aandelen ontwikkelde markten.
Per 1 januari 2026 bedraagt de allocatie uitgedrukt in percentage van de rendementsportefeuille en de bijbehorende bandbreedtes als volgt:

Beleggingscategorie	Strategische allocatie	Neutrale allocatie	Bandbreedte
Diverse Aandelen stijlen [1]	66,7%		58,2% - 75,2%
Wereldwijde aandelen		*59,4%*	*53,4% - 65,4%*
Opkomende landen aandelen		*7,3%*	*4,8% - 9,8%*
Staatsleningen opkomende landen[4]	16,7%		11,7%-21,7%
EMD HC		*8,35%*	*5,85%-10,85%*
EMD LC		*8,35%*	*5,85%-10,85%*
Vastgoed niet beursgenoteerd [2]	16,6%		*11,6%-21,6%*
Nederlandse woningen		*8,30% [3]*	*5,8%-10,8%*
Europees multisector		*8,30%*	*5,8%-10,8%*
Liquiditeiten	0%		0% - 1%

[1] *Aandelen worden verdeeld over ontwikkelde en opkomende markten op basis van de marktkapitalisatie.*
[2] *strategisch is besloten om het niet beursgenoteerd vastgoed 50/50 over Nederlandse woningen en een Europees multisector fonds te verdelen.*
[3] *hierbij is betrokken het CBRE winkelfonds dat nog verkocht gaat worden.*
[4] *Het Pensioenfonds heeft op 15 januari 2026 de allocatie EMD vervangen door liquiditeiten. Dit paste binnen de risicohouding en de garantieprijs in het kader van de CWO voor het aanhouden van EMD stond niet in verhouding met het verlies aan rendement en kosten voor aan/verkoop van EMD.*

De benchmarks die voor de verschillende beleggingen worden gehanteerd worden hieronder weergegeven:

Beleggingscategorie	Benchmark
Diverse Aandelen stijlen	Combinatie van onderstaande aandelen indices, gewogen met neutrale allocatie
Wereldwijde aandelen	MSCI World net total return
Emerging markets	MSCI Emerging markets net total return
Staatsleningen opkomende landen	
EMD HC	JP Morgan EMBI Global Diversified
EMD LC	JP Morgan GBI-EM Global Diversified
Vastgoed niet beursgenoteerd	Samengestelde benchmark op basis van werkelijke allocatie
Nederlandse woningen	INREV Dutch Residential Fund Index
Europees multisector	INREV Europe ODCE Index
Liquiditeiten	

Valutarisico's

Het Pensioenfonds dekt geen valutarisico's af in de rendementsportefeuille.
Binnen de geselecteerde beleggingsfondsen is het mogelijk dat er gedeeltelijke afdekking van valutarisico plaatsvindt.

Herbalanceringsbeleid

Op basis van investmentcases wordt vastgesteld in welke beleggingscategorieën belegd kan worden. Via ALM studies en SAA studies worden normwegingen van matchingportefeuille, renteafdekking, returnportefeuille en normweging voor beleggingsinstrumenten vastgesteld. Rond de normweging worden bandbreedtes vastgesteld. Deze bandbreedtes zijn bedoeld voor het opvangen van marktschommelingen. Jaarlijks worden deze bandbreedtes getoetst. Deze toets geschiedt op basis van het model van de fiduciair vermogensbeheerder, dat vooral gebaseerd is op de volatiliteit van de diverse beleggingscategorieën. Op basis van deze toets beoordeelt het Pensioenfonds jaarlijks of er aanleiding is de bandbreedtes aan te passen.

Indien sprake is van overschrijding van een bandbreedte vindt herbalancering plaats. Dit is ter discretie aan de fiduciair vermogensbeheerder. De BAC wordt vooraf door de fiduciair vermogensbeheerder geïnformeerd over de wijze waarop de overschrijding van bandbreedtes wordt hersteld. Bij herbalancering wordt in principe teruggegaan naar de normallocatie van de belegging tenzij er gegronde redenen zijn hiervan af te wijken. In voorkomende situaties wordt vooraf overleg gepleegd met de BAC. Herbalancering wordt zoveel mogelijk vanuit de beleggingen binnen de eigen deelportefeuille (matching- cq returnportefeuille) gerealiseerd. Overschrijding van bandbreedtes van de illiquide beleggingen worden gecompenseerd met vergelijkbare liquide beleggingen binnen de deelportefeuille.

Naast herbalancering als gevolg van het overschrijden van een bandbreedte wordt jaarlijks in januari door het Pensioenfonds beoordeeld of (gedeeltelijke) herbalancering van de beleggingen naar de normwegingen moet plaatsvinden. Hierbij blijft de LDI portefeuille buiten beschouwing, omdat de fiduciair het volledige beheermandaat voor dit deel van de portefeuille heeft.
Indien de normwegingen van de portefeuille wijzigen als gevolg van de dynamische verhouding tussen matching en return, doet de fiduciair manager een voorstel aan de BAC voor een herbalancering van de portefeuille. Uitgangspunt daarbij is dat het risico van de portefeuille zoveel mogelijk in lijn komt te liggen met de nieuwe normwegingen.

De details van de herbalanceringsregels zijn vastgelegd in de beleggingsrichtlijnen die met de vermogensbeheerder zijn afgesproken.

Securities lending

Het uitlenen van financiële instrumenten ("securities lending") is niet toegestaan. Echter, fondsbeheerders van beleggingsinstellingen waarin het Pensioenfonds belegt of operationeel vermogensbeheerders die een deel van het vermogen beheren kunnen op grond van de desbetreffende fondsvoorwaarden of beleggingsrichtlijnen wel bevoegd zijn om gebruik te maken van securities lending. Dit maakt onderdeel uit van de richtinggevende criteria uit de investmentcases en wordt betrokken in het managerselectieproces en maakt onderdeel uit van de monitoring van de beleggingsfondsen.

Beheer beleggingscategorieën

Door middel van actief beheer in de spreadportefeuille streeft het Pensioenfonds naar het toevoegen van extra rendement onder meer door:

1. Gebruik van bedrijfsobligaties (debiteurenselectie);
2. Gebruik maken van illiquiditeit (zoals hypotheken).

De aandelen- en EMD fondsen binnen de returnportefeuille zijn grotendeels passief. De afweging of risico en rendement actief beheer voor deze asset class rechtvaardigen, zal binnen de beleggingsadviescommissie worden besproken en eventueel ter besluitvorming aan het bestuur worden voorgelegd.

7.7. Maatschappelijk verantwoord beleggen

Het Pensioenfonds vindt maatschappelijk verantwoord beleggen belangrijk. Hiertoe is separaat beleid geformuleerd.

Visie

Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (MVB) is een belangrijk onderdeel van de beleggingsovertuigingen van het Pensioenfonds. Het fonds heeft een intrinsieke motivatie en de overtuiging dat het past bij de maatschappelijke rol van het Pensioenfonds om daar waar mogelijk invulling te geven aan maatschappelijk verantwoord beleggen. Het beschouwt de verantwoordelijkheid voor het realiseren van een goed pensioen voor de deelnemers breder dan alleen in financiële termen. Daarmee wordt ook aangesloten bij maatschappelijke ontwikkelingen. Het MVB-beleid kan leiden tot maatschappelijk rendement, zonder daarbij de doelstelling van het financiële rendement uit het oog te verliezen. Het Pensioenfonds neemt de wettelijke eisen als startpunt voor het beleid, maar zet daarbovenop extra stappen, op basis van eigen overtuigingen, ambities en doelstellingen.

Overtuigingen

- Het Pensioenfonds heeft de overtuiging dat binnen traditionele beleggingscategorieën financieel en maatschappelijk rendement kan worden gecombineerd.
- ESG-integratie beïnvloedt op lange termijn zowel het rendements- als risicoprofiel van de beleggingscategorieën, bijvoorbeeld door te kiezen voor een ESG-georiënteerde benchmark. Het selecteren van een ESG-benchmark vereist een keuze, maar dit betekent niet per definitie dat de strategie actief moet zijn. Een ESG-benchmark kan ook passief gevolgd worden.
- Bij het voeren van het MVB-beleid speelt de maatschappelijke verantwoordelijkheid een belangrijke rol en wenst het Pensioenfonds niet in ondernemingen te beleggen die betrokken zijn bij activiteiten die strijdig zijn met het vastgestelde uitsluitingsbeleid. Het Pensioenfonds maakt deze keuzes weloverwogen, accepteert de eventuele beleggingsconsequenties en is hierover transparant naar de deelnemers;

Het Pensioenfonds heeft de overtuiging dat het voeren van het betrokkenheidsbeleid maximaal effectief zal zijn wanneer collectiviteit en schaal worden opgezocht. Daarom streeft het ernaar via samenwerking met andere marktpartijen, waaronder de fiduciair adviseur en vermogensbeheerders hieraan invulling te geven en erover te rapporteren;

Ambitie

De ontwikkelingen op het vlak van MVB gaan snel. Dit wordt enerzijds gedreven door wettelijke en maatschappelijke ontwikkelingen, anderzijds door innovatie in de markt voor beleggingsoplossingen. Het Pensioenfonds wenst nadrukkelijk stappen te zetten om de duurzaamheidskenmerken van de beleggingsportefeuille te verbeteren, overigens zonder de

ambitie te hebben hierbij voorop te lopen. Bij de selectie van beleggingsoplossingen hanteert het Pensioenfonds duidelijke MVB-criteria, naast andere relevante aspecten, waaronder kosten en rendementsverwachtingen.

Het Pensioenfonds streeft naar een beleggingsportefeuille die betere duurzaamheidskenmerken heeft dan de brede marktindex, binnen geldende financiële doelstellingen. Waar mogelijk zullen daarom duurzaamheidsdoelstellingen worden meegegeven aan de aangestelde vermogensbeheerders. Omdat het Pensioenfonds slechts in beperkte mate zelf direct belegt, maar dit bij voorkeur via beleggingsfondsen doet, zijn deze doelstellingen onderdeel van het selectie- en evaluatieproces van deze beleggingsfondsen.

Daarnaast wil het Pensioenfonds de invloed die het als belegger heeft, positief aanwenden. Dit zoveel mogelijk in samenwerkingsverband met andere marktpartijen, zoals de fiduciair adviseur en de aangestelde vermogensbeheerders.
Ten slotte wenst het Pensioenfonds zich te gedragen in lijn met de uitgangspunten van het Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen convenant (IMVB-convenant) dat is afgesloten tussen overheid, NGO's en de pensioensector. Hierbij staan de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen centraal in het MVB-beleid van IMVB-ondertekenaars. Het Pensioenfonds heeft het IMVB-convenant niet ondertekend, met het oog op de administratieve lasten die dit met zich meebrengt, maar conformeert zich in de uitvoering van het MVB-beleid wel aan de uitgangspunten van het convenant, zoals een periodieke screening van de portefeuille.

Bij het selecteren van beleggingen worden de volgende MVB-instrumenten ingezet:

1. **Uitsluitingsbeleid.** Het Pensioenfonds hanteert een uitsluitingen beleid om maatschappelijk onwenselijk gedrag en producten uit te sluiten.
2. **Betrokkenheidsbeleid.** Het Pensioenfonds wenst zich, voor zover mogelijk, op te stellen als een betrokken aandeelhouder.
3. **ESG-integratie.** Het Pensioenfonds zet ESG-integratie in om beleggingsrisico's te beheersen en kansen te benutten. Het Pensioenfonds kiest bij voorkeur beleggingsoplossingen waarbij duurzaamheidsaspecten zijn geïntegreerd in de beleggingsbeslissing. Daarbij wordt dit per beleggingscategorie gewogen met andere relevante aspecten, waaronder kosten, rendement en risico.
4. **Impactbeleggen**. Het fonds kan binnen traditionele beleggingscategorieën beleggingsoplossingen selecteren die naast een financieel rendement ook positief bijdragen aan de door het Pensioenfonds gekozen thema's. Door middel van Green Bonds kan het fonds bijdragen aan het financieren van milieuvriendelijke projecten.

ESG-thema's

Het aantal thema's waarop het MVB-beleid van toepassing kan zijn is groot, daarom kiest het Pensioenfonds ervoor binnen het beleid extra nadruk te leggen op een aantal maatschappelijke (ESG) thema's. Deze thema's zijn relevanter dan andere ESG-thema's omdat zij aansluiten bij aandachtgebieden van: de voormalige sponsor(s) en werkgever(s) van de (gewezen) deelnemers en gepensioneerden, internationale normenkaders zoals het VN Global Compact, hoog-risico sectoren volgend uit ESG materialiteits-analyses, de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) van de VN en de speerpunten van de toezichthouder.

Aan de hand van bovenstaande invalshoeken heeft het Pensioenfonds bepaald dat onderstaande thema's centraal worden gesteld in de uitvoering van het beleid:

- Klimaatverandering: ondernemingen en landen die oplossingen bieden of risico's lopen in relatie tot klimaatverandering of kansen benutten als gevolg van klimaatverandering.
- Goede gezondheid en welzijn: ondernemingen die oplossingen bieden of risico lopen in relatie tot gezondheid en welzijn.

Het thema Klimaat sluit goed aan bij SDG 7 ('Betaalbare en Duurzame Energie'), het thema Goede Gezondheid en welzijn bij SDG 3 en SDG 6 ('Clean Water and Sanitation'). De andere thema's hebben raakvlakken met meerdere SDG's.

Daarnaast wordt in het beleid aandacht gegeven aan de volgende thema's, die voortvloeien uit de internationale normenkaders:

- Mensenrechten: ondernemingen die mensenrechten-principes van Global Compact & OESO richtlijnen schenden.
- Arbeidsnormen: ondernemingen die arbeidsnormen-principes van Global Compact & OESO-richtlijnen schenden.
- Milieu: ondernemingen die milieunormen van Global Compact & OESO-richtlijnen schenden.
- Anti-corruptie: ondernemingen die anti-corruptienormen van VN Global Compact & OESO-richtlijnen schenden.

Door extra nadruk te leggen op deze thema's sluit het beleid aan bij de wensen van de deelnemers en de eisen die voorvloeien uit de wettelijke kaders. Hiermee wordt tevens in lijn met het IMVB-convenant gehandeld.

Voor bovenstaande zes thema's zijn in totaal veertien indicatoren vastgesteld, die op kwartaal- of jaarbasis worden gemeten.

Regelgeving Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR)

In 2018 heeft de Europese Commissie het EU Actieplan voor Duurzame Financiering gepubliceerd. Hiermee wil de Europese Commissie de 'vergroening' van de economie stimuleren, onder andere door nieuwe wet- en regelgeving. Eén van de deelplannen gaat over Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR). Deze regels gelden voor financiële instellingen. Dat zijn vermogensbeheerders en verzekeringsmaatschappijen, maar ook pensioenfondsen worden gezien als aanbieders van een financieel product.

Op grond van Artikel 4 SFDR moeten financiële instellingen rapporteren over hoe wordt omgegaan met de belangrijkste ongunstige effecten van de beleggingsbeslissingen op mens, milieu en samenleving. Dit doet het Pensioenfonds via een 'Verklaring ongunstige effecten' op de website en een jaarlijks overzicht van deze effecten. Het Pensioenfonds heeft de pensioenregeling onder SFDR geclassificeerd als een artikel 8 product, waarmee wordt aangegeven dat het fonds duurzame kenmerken promoot. Het Pensioenfonds voldoet aan de wettelijke transparantie-eisen door het publiceren van duurzaamheidsinformatie en precontractuele documenten op de website en de periodieke rapportage.

8. FINANCIELE STURINGSMIDDELEN

8.1. Beleggingsbeleid (tot en met 30 juni 2026)

Het beleggingsbeleid is uitgewerkt in hoofdstuk 7 van de ABTN en in het beleggingsplan, dat jaarlijks wordt geüpdatet. In het beleggingsbeleid is ook het MVB-beleid opgenomen.
Het strategisch beleggingsbeleid wordt door middel van ALM studies afgestemd op de verplichtingen, risicohouding en doelstelling van het Pensioenfonds. De ALM-studie wordt minimaal een keer in de drie jaar uitgevoerd.

De uitkomsten van de ALM-studie zijn het uitgangspunt voor de SAA-studie waarin de hoofdblokken matching- en rendementsportefeuille verdere worden gealloceerd binnen de matching- en rendementsportefeuille op basis van investmentcases. De SAA-studie wordt jaarlijks uitgevoerd.

8.2. Toeslagenbeleid (tot en met 31 augustus 2026)

De toeslagenregeling is gebaseerd op de regels die het FTK voorschrijft.

Het bestuur beslist jaarlijks of het op de opgebouwde pensioenaanspraken van (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden per 1 januari een toeslag verleent op basis van de prijsontwikkeling. Voor de prijsontwikkeling hanteert het Pensioenfonds de CBS Consumentenprijsindex alle huishoudens, afgeleid (2015=100). Hierbij wordt uitgegaan van de eerst gepubliceerde cijfers per ultimo oktober van het voorgaande jaar.

Het toeslagbeleid kent de volgende uitgangspunten:
- Er wordt toeslag verleend (ondergrens) als de beleidsdekkingsgraad minimaal gelijk is aan 110%. Onder deze grens verleent het Pensioenfonds geen toeslag.
- Jaarlijks wordt, op basis van de Pensioenwet (artikel 137) en het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen (artikel 15 en 23a), de bovengrens berekend op basis waarvan het Pensioenfonds een volledige toeslag kan verlenen, de zogenaamde dekkingsgraad voor toekomstbestendige toeslagverlening. Vaststelling van de bovengrens vindt plaats op basis van de curve van ultimo oktober.
- Bij een beleidsdekkingsgraad tussen de ondergrens en de bovengrens, wordt de toeslagverlening recht evenredig vastgesteld.
- Als de beleidsdekkingsgraad hoger is dan de berekende bovengrens kan het Pensioenfonds besluiten om achterstanden in de toeslagverlening in te halen. Het Pensioenfonds kan dan maximaal 20% van het vermogensoverschot (het vermogen groter dan de eerder berekende bovengrens) gebruiken voor inhaaltoeslag.
- Toeslagverlening wordt getoetst op toekomstbestendigheid.
- Peildatum is 31 oktober van het jaar waarop de toeslag wordt verleend

Naast de voorgaande uitgangspunten, wordt een definitief besluit genomen waarbij rekening wordt gehouden met een aantal van belang zijnde criteria. De criteria op basis waarvan het bestuur besluit over de toeslagtoekenning zijn in ieder geval en niet uitsluitend:
- actuele stand DNB-dekkingsgraad
- actuele stand marktrentedekkingsgraad
- actuele stand reële marktrentedekkingsgraad
- de dekkingsgraad na toeslagverlening
- prijsinflatie
- rentestand
- marktontwikkelingen
- gegeven toeslagen voorgaande jaren

- de trendmatige ontwikkeling van de beleidsdekkingsgraad in de 12 maanden voorafgaand aan de maand waarin het bestuur het besluit neemt.

Indien het bestuur besluit om een gedeeltelijke toeslag toe te kennen, wordt in principe een evenredige korting toegepast. Hierbij zal een evenwichtige belangenafweging plaatsvinden, zodat naar mening van het bestuur de diverse groepen geen onevenredige voor- of nadeel ondervinden.

8.3. Korten pensioenaanspraken en – rechten (tot en met 30 juni 2026)

Ingeval van een financieel tekort kan het bestuur van het Pensioenfonds besluiten om de opgebouwde aanspraken en – rechten te korten als:

- de vereiste dekkingsgraad niet naar verwachting binnen 10 jaar op basis van de andere beschikbare sturingsmiddelen boven de vereiste dekkingsgraad zal komen.
- De beleidsdekkingsgraad voor het vijfde achtereenvolgende jaar onder de minimaal vereiste dekkingsgraad ligt én de actuele DNB-dekkingsgraad ook onder de minimaal vereiste dekkingsgraad ligt. Dan moet het Pensioenfonds korten, zodanig dat DNB-dekkingsgraad gelijk wordt aan de minimaal vereiste dekkingsgraad.

Benodigde kortingen worden tijdsevenredig gespreid over maximaal 10 jaar.

Mocht er sprake zijn van een korting, dan informeert het Pensioenfonds de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden schriftelijk over het besluit tot vermindering van de pensioenaanspraken –rechten.

BIJLAGE 1 VERKLARING INZAKE DE BELEGGINGSBEGINSELEN (1 januari 2025) VAN DE STICHTING PENSIOENFONDS DELTA LLOYD (TOT EN MET 30 JUNI 2026)

1. Inleiding

In de Pensioenwet (artikel 145) is opgenomen dat een Pensioenfonds een verklaring inzake beleggingsbeginselen opstelt. Deze verklaring is tevens als bijlage opgenomen in de ABTN.

De verklaring inzake de beleggingsbeginselen geeft beknopt de uitgangspunten weer van het beleggingsbeleid van de Stichting Pensioenfonds Delta Lloyd (hierna: 'het Pensioenfonds'). Deze uitgangspunten zijn door het bestuur vastgesteld.
Deze verklaring maakt onderdeel uit van de Prudent Person regel, waaraan ieder pensioenfonds moet voldoen.

De verklaring inzake beleggingsbeginselen wordt om de drie jaren en voorts onverwijld na iedere belangrijke wijziging van het beleggingsbeleid herzien.

2. Doelstelling

De doelstelling van het beleggingsbeleid is de toevertrouwde middelen zo goed mogelijk te beleggen. Dat doet het Pensioenfonds door een lange termijnvisie te ontwikkelen. Hierin spelen de doelstelling van het Pensioenfonds, het risicomanagement, deskundigheid, diversificatie en maatschappelijk verantwoord beleggen een belangrijke rol.

Het Pensioenfonds heeft ten doel het verlenen van pensioenaanspraken alsmede het uitkeren van pensioen, aan deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en hun nabestaanden, een en ander volgens de regels zoals nader in het pensioenreglement omschreven (statutaire omschrijving).
Daarnaast wil het Pensioenfonds een waardevast pensioen realiseren voor haar (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden. Dit betekent dat het Pensioenfonds streeft naar een jaarlijkse toeslagverlening voor (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden op basis van prijsinflatie. Het beleggingsbeleid ondersteunt deze doelstelling.

Het Pensioenfonds belegt het pensioenvermogen op een maatschappelijk verantwoorde manier in beleggingsinstrumenten die passen bij het risicoprofiel van het fonds. Maatschappelijk Verantwoord Beleggen is een onderdeel van de beleggingsovertuigingen van het Pensioenfonds. Het Pensioenfonds beschouwt de verantwoordelijkheid voor het realiseren van een goed pensioen voor de deelnemers breder dan alleen in financiële termen.

Het Pensioenfonds hanteert een prudent beleggingsbeleid om haar doelstellingen te realiseren, binnen de financieringsmogelijkheden. Hierbij ligt er een nadruk op het beheersen van financiële risico's, met name het renterisico. Het beleggingsbeleid ligt in lijn met de beleggingsbeliefs en risicohouding van het pensioenfonds en voldoet aan de "prudent person regel".

3. Organisatie

3.1 Het Pensioenfonds

Stichting Pensioenfonds Delta Lloyd (hierna genoemd: het Pensioenfonds of DLPF) is een ondernemingspensioenfonds die in 1970 is opgericht. Het Pensioenfonds voert de pensioenregeling uit ten behoeve van medewerkers die tot 1 oktober 2019 in dienst zijn

getreden of in dienst waren bij Delta Lloyd Services B.V. Vanaf 1 januari 2020 vindt er geen opbouw meer plaats binnen het Pensioenfonds.

Het Pensioenfonds belegt en beheert het pensioenvermogen in het belang van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden van het Pensioenfonds. Bij de uitvoering van deze taken houdt het Pensioenfonds rekening met de belangen van alle belanghebbenden bij het Pensioenfonds.

3.2 Rollen en verantwoordelijkheden

Bestuur
Het bestuur van het Pensioenfonds is paritair samengesteld en is onder andere verantwoordelijk voor het beleggingsbeleid en de organisatie van het beleggingsproces. Hieronder wordt onder meer verstaan:
- vaststellen van de beleggingsbeginselen en het initiëren van een SAA-studie (jaarlijks) en ALM-studie (om de drie jaar);
- vaststellen van het beleggingsbeleid en beleggingsplan;
- vaststellen van het risicobudget;
- de strategische allocatie en bijbehorend bandbreedtes;
- invulling van de beleggingsrichtlijnen (mandaten);
- keuze voor de (integrale) vermogensbeheerder(s) en vaststellen dat de beleggingsrichtlijnen worden nageleefd;
- vaststellen van de investmentcases;
- beoordelen van de financiële risico's van het Pensioenfonds;
- evaluatie van de beleggingsmanagers, fiduciair vermogensbeheerder, Custdodian en externe beleggingsadviseur;
- het bewaken van het beleggingsproces en het beleggingsbeleid.

De verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de betrokkenen in het beleggingsproces zijn helder gescheiden. Dit is vastgelegd in een RACI-overzicht. Het Pensioenfonds heeft een beleggingsadviescommissie ingesteld.

Beleggingsadviescommissie
Het beleggingsbeleid wordt voorbereid door de beleggingsadviescommissie. Deze heeft een adviserende rol ten behoeve van het bestuur. De beleggingsadviescommissie bestaat uit twee bestuursleden. De beleggingsadviescommissie wordt ondersteund door de manager van het Pensioenfonds en vertegenwoordigers van de fiduciair vermogensbeheerder. Daarnaast wordt de beleggingsadviescommissie bijgestaan door een externe beleggingsadviseur. Het Pensioenfonds kent ook een externe (financiële) risicomanager. Deze is bij de vergaderingen aanwezig en geeft een opinie over de voorstellen van de beleggingsadviescommissie.

De verantwoordelijkheid van de beleggingsadviescommissie is het bestuur te adviseren over beleggingsaangelegenheden in brede zin. Dit betreft zowel advies over het algemene beleggingsbeleid als over meer specifieke zaken, waaronder het gebruik van derivaten en de afweging tussen actief en passief beleggen.
De beleggingsadviescommissie heeft de volgende taken:
- het bestuur adviseren over het beleggingsbeleid en wijzigingen in beleggingsrichtlijnen en het mandaat;
- het bestuur adviseren over het bereiken dan wel behouden van een optimale balans tussen risico en rendement om de pensioenverplichtingen na te komen en de toeslagambitie te kunnen realiseren;
- het monitoren van de activiteiten van de vermogensbeheerder op de uitvoering van de beleggingsrichtlijnen en performance van de beleggingen. De prestaties van de

vermogensbeheerder worden beoordeeld op de vooraf uitgesproken verwachtingen en de verschillen met de afgesproken benchmarks;
- beoordelen ISAE-rapportages m.b.t. vermogensbeheer;
- voorbereiden beoordelen van SAA- en ALM-studies;
- voorbereiden investmentcases;
- voorbereiden besluiten over selectie vermogensbeheerders (mandaten en beleggingsfondsen);
- voorbereiden van de beleggingsrichtlijnen;
- voorbereiden evaluatie fiduciair vermogensbeheerder en de custodian:
- besluiten over operationele activiteiten en processen zoals:
    - stemmen binnen het stembeleid,
    - het maken van fee afspraken, binnen het procuratiebeleid,
    - nacalculatie fees op basis van de gemaakte afspraken,
    - monitoring van de beleggingsrendementen, beleggingsrisico's en operationele risico's
    - controleplan compliance,
    - herbalancering binnen het afgesproken beleggingsbeleid.

Bestuursbureau
Het bestuursbureau zorgt voor de beleidsvoorbereiding, coördinatie, het maken van analyses en faciliteert het gehele beleggingsproces. Ook draagt het bestuursbureau zorg voor de monitoring en evaluatie van de beleggingsmandaten.

Risicomanagement
De beleggingsrisico's en de hiermee gemoeide operationele en IT-risico's worden gemonitord door een externe financiële risico manager, die onderdeel is van de risicocommissie. De risicomanager geeft een opinie over de risico's met betrekking tot nieuwe beleidsvoorstellen en voert periodiek overleg met de vermogensbeheerder (via de BAC of zelfstandig).
De risicocommissie zorgt voor het onderhouden van het financieel risico raamwerk, stelt een risico jaarplan op m.b.t. de financiële risico's en operationele/IT-risico's, beoordeelt de jaarlijkse risicoanalyse en monitort de risico's. De financieel risicomanager houdt nauw contact met de niet financieel- en actuarieel riskmanager, die onderdeel is van het managementteam en rapporteert aan de sleutelfunctiehouder risk.

Uitvoeringsorganisatie
De uitvoering van het integrale vermogensbeheer is uitbesteed aan een fiduciair vermogensbeheerder **(**Goldman Sachs Asset Management:GSAM) op basis van een beheerovereenkomst, een SLA en de beleggingsrichtlijnen (beleggingsmandaat).
De beleggingsadviescommissie toetst of de vermogensbeheerder zich houdt aan de overeengekomen afspraken. De beleggingsadviescommissie laat zich ondersteunen door het bestuursbureau en de beleggingsadviseur. De financieel risicomanager beoordeelt de voorstellen van de beleggingsadviescommissie.
De vermogensbeheerder voorziet het Pensioenfonds van advies op het gebied van de beleggingen en is verantwoordelijk voor de inrichting en het beheer van de gehele portefeuille conform het vermogensbeheer model zoals hierna is opgenomen:

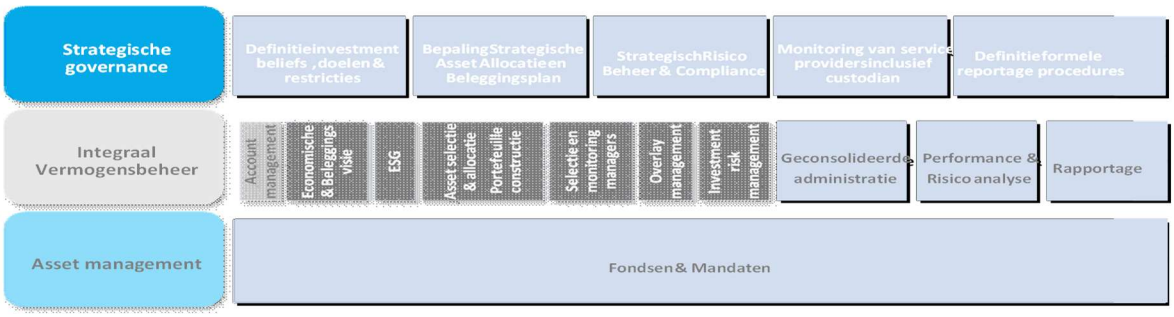

CACEIS is de custodian van het Pensioenfonds en verzorgt tevens de geconsolideerde administratie, de performance meting en rapportage over de beleggingsportefeuille (waaronder de compliance monitoring) en risico's (riskmonitor). Het Pensioenfonds heeft hiervoor een beheerovereenkomst en SLA met CACEIS afgesloten. In de SLA is de door het Pensioenfonds gewenste reconciliatie tussen custodian en fiduciair vermogensbeheerder geregeld.

3.3 Deskundigheid medewerkers en bestuur

Het Pensioenfonds zorgt ervoor dat zij in alle fasen van het beleggingsproces beschikt over de deskundigheid om:

- een adequaat beleggingsbeleid vast te stellen om een optimaal beleggingsresultaat te bereiken;
- om de uitvoering van het vermogensbeheer te beoordelen;
- de beleggingsrisico's te kunnen beheersen.

Naast de deskundigheid die het bestuur heeft is aan de beleggingsadviescommissie een onafhankelijke externe beleggingsadviseur toegevoegd. Hiermee wordt beoogd dat het Pensioenfonds over voldoende countervailing power beschikt ten opzichte van de fiduciair vermogensbeheerder. Voor de bestuursleden en deelnemers aan commissies zijn functieprofielen vastgelegd die in lijn zijn met de guidance van DNB met betrekking tot de verwachte beleggingskennis voor bestuurders.

3.4 Scheiding van belangen

Het Pensioenfonds treft maatregelen om te voorkomen dat bij zijn medewerkers of bij het bestuur sprake is van belangenverstrengeling of tegenstrijdige belangen. De medewerkers en bestuurders van het Pensioenfonds zijn gebonden aan de door het Pensioenfonds opgestelde gedragscode. Jaarlijks wordt aan medewerkers en bestuurders gevraagd dat zij de Gedragscode hebben nageleefd.

4. Strategisch beleggingsbeleid en Algemene uitgangspunten beleggingsbeginselen (beleggingsbeliefs)

4.1 Algemeen

Het Pensioenfonds voert een beleggingsbeleid dat past bij de pensioenambitie, waarin duurzaamheid verankerd is. Het beleggingsbeleid is daarbij begrijpelijk en beheersbaar. Het

Pensioenfonds belegt de toevertrouwde middelen om in de toekomst aan haar (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden pensioenuitkeringen te kunnen verstrekken.
Het strategisch beleggingsbeleid ligt in beginsel voor een periode van 3 jaar vast. In het strategisch beleggingsbeleid spelen de doelstelling van het Pensioenfonds, de risicohouding, beleggingsbeliefs, deskundigheid, diversificatie en maatschappelijk verantwoord beleggen een belangrijke rol.
Het Pensioenfonds beoordeelt elke belegging op grond van risico- en rendementsoverweging in relatie tot de verplichtingenstructuur en in lijn met haar doelstellingen en risicohouding.
Het Pensioenfonds belegt vanuit de 'prudent person' gedachte die ook in de wet is vastgelegd.
De 'prudent person' gedachte betekent:

- dat het vermogen wordt belegd in het belang van alle (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden;
- dat het vermogen zo wordt belegd dat de kwaliteit, de liquiditeit en het rendement van de totale portefeuille voldoende wordt gewaarborgd;
- het vermogensbeheer wordt op deskundige en zorgvuldige wijze uitgevoerd;
- de belegde middelen worden op voldoende wijze gediversifieerd (gespreid).

Daarbij moeten de beleggingen voldoen aan kwalitatieve beginselen die in de beleggingsbeliefs zijn opgesomd.

4.2 Risicohouding

De risicohouding van het Pensioenfonds is de mate waarin het Pensioenfonds bereid is beleggingsrisico's te lopen om de doelstellingen van het pensioenfonds te realiseren, en de mate waarin het beleggingsrisico's kan lopen, gegeven de kenmerken van het Pensioenfonds.
De risicohouding is de basis voor invulling van onder meer het strategisch beleggingsbeleid.
De risicohouding wordt jaarlijks getoetst door het uitvoeren van een haalbaarheidstoets.
De risicohouding van het Pensioenfonds bestaat uit drie onderdelen:

1. kwalitatieve omschrijving van de risicohouding;
2. kwantitatieve omschrijving van de korte termijn risicohouding;
3. kwantitatieve omschrijving van de lange termijn risicohouding.

<u>Ad. 1. kwalitatieve omschrijving van de risicohouding</u>

De kwalitatieve omschrijving van de risicohouding is vastgelegd in de zogenaamde 'policy beliefs', welke zijn vastgelegd in paragraaf 6.1 van de ABTN. In de policy beliefs is de gewenste ambitie, mate van zekerheid en gewenste solidariteit vastgelegd.
De beleggingsbeliefs (4.3.) zijn een verdere uitwerking van de 'policy beliefs' met betrekking tot het vermogensbeheer.

<u>Ad. 2. kwantitatieve omschrijving van de korte termijn risicohouding</u>

De kwantitatieve omschrijving van de korte termijn risicohouding komt tot uitdrukking in de bandbreedte van het vereiste eigen vermogen (VEV) die het Pensioenfonds nastreeft.

Het VEV kan in de tijd variëren. De VEV is afhankelijk van het beleggingsbeleid. Het Pensioenfonds heeft de bandbreedte waarmee deze VEV mag bewegen vastgesteld op 9% – 17%.

Ad. 3. kwantitatieve omschrijving van de lange termijn risicohouding

De kwantitatieve risicohouding op langere termijn komt tot uitdrukking in het minimaal (ondergrens) acceptabel pensioenresultaat (mediaan) vanuit:

1. De financiële positie waarbij exact voldaan wordt aan het VEV
2. De feitelijke financiële positie, en
3. De maximale acceptabele afwijking van een slechtweerscenario (scenario's in het 5% percentiel), waarbij de maximale afwijking ten opzichte het pensioenresultaat (mediaan) vanuit de feitelijke financiële positie is vastgesteld.

Het Pensioenfonds heeft de ondergrenzen als volgt vastgesteld:

Ondergrens voor het verwachte pensioenresultaat vanuit de VEV	86%
De ondergrens voor het verwachte pensioenresultaat vanuit de feitelijke financiële positie	92%
De maximale spreiding van het slechtweerscenario en het pensioenresultaat vanuit de financiële positie	30%

Er is een aanvangshaalbaarheidstoets uitgevoerd en jaarlijks wordt een haalbaarheidstoets uitgevoerd om te toetsen of het beleid voldoet aan de vastgestelde ondergrenzen. Indien uit de jaarlijkse toets blijkt dat de gestelde grenzen niet worden gehaald gaat het bestuur in gesprek met het verantwoordingsorgaan over de uitkomsten. Naar aanleiding van dat gesprek kan de overschrijding worden geaccepteerd, kan het beleggingsbeleid worden aangepast en/of kunnen de grenzen worden heroverwogen.

4.3 Beleggingsbeliefs

Het Pensioenfonds hanteert voor de beleggingen de volgende uitgangspunten:

- Het Pensioenfonds belegt volgens een Liability Driven Approach. Dit betekent dat de verplichtingen op marktwaarde leidend zijn voor de wijze waarop wordt belegd. Om deze reden is de beleggingsportefeuille gesplitst in een matchingportefeuille en een rendementsportefeuille.

- De inrichting van de matchingportefeuille is primair gebaseerd op het verkleinen van de kans op verlagen van pensioenaanspraken. Het Pensioenfonds dekt renterisico's grotendeels af, omdat renteontwikkeling over het algemeen moeilijk te voorspellen is en rentewijzigingen een grote impact kunnen hebben op de financiële positie van het pensioenfonds. Hiervoor worden in beginsel vastrentende waarden gebruikt. Daarnaast kan het fonds derivaten gebruiken om efficiënter en/of effectiever het risico af te dekken.

- Het Pensioenfonds moet om haar doelstellingen te realiseren een beleggingsresultaat behalen dat boven de risicovrije rente ligt en dat kan alleen door het nemen van risico's. Een hoger rendement is nodig om de toeslagambitie van het fonds te kunnen realiseren. Voor deze risico's hanteert het pensioenfonds een risicobudget.

- Het Pensioenfonds heeft de overtuiging dat de meer risicovolle beleggingen in de rendementsportefeuille (aandelen, vastgoed, etc.) in beginsel een hoger rendement opleveren dan de vastrentende waarden in de matchingportefeuille. De rendementsportefeuille heeft een minimale en maximale omvang om voldoende herstel vermogen te hebben respectievelijk de risico's te beperken als er ruim voldoende middelen aanwezig zijn om de toekomstige indexatie ambitie in te vullen.

- Met het nemen van risico in de beleggingsportefeuilles moet een risicopremie verdiend kunnen worden. In elke beleggingscategorie in de beleggingsportefeuille wordt de afweging gemaakt of tegenover het risico volgens verwachting een adequate vergoeding staat.

- Het risico van de beleggingsportefeuilles kan gereduceerd worden door te diversifiëren over verschillende beleggingscategorieën en over verschillende landen/regio's.

- Het Pensioenfonds vindt dat passief beleggen beter past als er sprake is van efficiënte markten en actief beleggen als er sprake is van minder efficiënte markten. De kosten en het extra risico van actief beheer moeten opwegen tegen het verwachte extra rendement. Voor elke beleggingscategorie wordt de afweging gemaakt of actief beheer naar verwachting additioneel rendement oplevert, rekening houdend met risico en kosten.

- Het valutarisico wordt in de matchingportefeuille in principe afgedekt, omdat de exposure naar valuta niet past bij het matchen van verplichtingen in euro's. Hoewel er in beginsel geen risicopremie op valuta wordt verdiend, wordt in de rendementsportefeuille het valutarisico niet afgedekt. De valuta exposure heeft een diversifiërende werking met aandelen exposure en andere risico’s in deze portefeuille. Daarnaast zijn aan het afdekken van het valutarisico kosten verbonden.

- Er wordt alleen belegd in beleggingscategorieën en –instrumenten die transparant en begrijpelijk zijn, en waarvoor rapportage en risicomanagement adequaat zijn ingeregeld.

- De keuze van het strategisch beleggingsbeleid is een belangrijke beslissing in het beleggingsproces. Er zal dus in principe niet afgeweken worden van het strategische beleggingsbeleid, tenzij er zich omstandigheden voordoen die het noodzaken af te wijken van dit beleid. Hiertoe kan alleen onderbouwd besloten worden door het bestuur.

- Gezien de lange termijn verplichtingen is het niet noodzakelijk om de beleggingsportefeuilles volledig liquide te hebben, maar zal het Pensioenfonds om meer rendement te generen deels illiquide beleggingen in de beleggingsportefeuille opnemen.

- Het past bij de maatschappelijke rol van het Pensioenfonds om daar waar mogelijk invulling te geven aan maatschappelijk verantwoord beleggen. Het fonds beschouwt de verantwoordelijkheid voor het realiseren van een goed pensioen voor de deelnemers breder dan alleen in financiële termen. Daarmee wordt ook aangesloten bij maatschappelijke ontwikkelingen. Het MVB-beleid kan leiden tot maatschappelijk rendement, zonder daarbij de doelstelling van het financiële rendement uit het oog te verliezen. Het fonds neemt de wettelijke eisen als startpunt voor het beleid, maar zet daarbovenop extra stappen, op basis van eigen overtuigingen, ambities en doelstellingen.

- Het Pensioenfonds kan gezien haar omvang het vermogensbeheer niet efficiënt zelfstandig uitvoeren. Daarom wordt vermogensbeheer uitbesteed, waarbij het bestuur verantwoordelijk blijft.

- Het Pensioenfonds vindt verantwoording over het gevoerde beleggingsbeleid belangrijk. Uit de notulen en rapportages moet blijken welke keuzes zijn gemaakt, waarom deze zijn gemaakt en wat hiervan het resultaat is. In het jaarverslag geeft het Pensioenfonds verantwoording af over het gevoerde beleggingsbeleid.

5. Uitvoering

5.1 Uitbesteding

Het Pensioenfonds heeft het fiduciair vermogensbeheer uitbesteed aan GSAM. Een deel van de portefeuille is ondergebracht bij GSAM bij verschillende managers. Een ander deel is buiten GSAM ondergebracht. De performance van de portefeuille wordt beoordeeld door middel van een maandelijkse beleggingsrapportage en een riskmonitor die op kwartaalbasis wordt opgesteld. Jaarlijks worden alle managers gemonitord op basis van onepagers en per kwartaal worden de managers gemonitord op basis van de rapportages van GSAM (Altis/XIG). Eens in de drie jaar vindt een uitgebreide evaluatie van de managers plaats.
De beleggingsrapportages en riskmonitor worden opgesteld door CACEIS. Daarnaast rapporteren GSAM en CACEIS op kwartaalbasis over de niet-financiële risico's en krijgt het Pensioenfonds van GSAM jaarlijks een ISAE 3402 type 2 rapportage met accountantsverklaring. GSAM rapporteert per kwartaal over de ESG risico's van de portefeuille. Deze rapportages worden besproken binnen de beleggingsadviescommissie en binnen het bestuur tijdens de reguliere bestuursvergaderingen. De beleggingsadministratie, performancemeting en beleggingsrapportages zijn uitbesteed aan CACEIS. CACEIS monitort ook of de beleggingen zich binnen de afgesproken grenzen bevinden en rapporteert hierover via de compliancerapportage. Van CACEIS ontvangt het Pensioenfonds jaarlijks een ISAE 3402 Type 2 verklaring.
Het (financieel) risicomanagement is uitbesteed aan Probability.

De performance en kwaliteit van de dienstverlening van de fiduciair vermogensbeheerder en van CACEIS zijn vastgelegd in SLA afspraken en worden periodiek getoetst en beoordeeld.

De overeenkomst en de SLA met de fiduciair vermogensbeheerder en Custodian is opgesteld conform het uitbestedingsbeleid.

5.2 Beleggingscyclus

Het beleggingsproces van het Pensioenfonds bestaat uit de volgende stappen:

1. Risicohouding en ambitie	De risicohouding in relatie tot de ambities van het fonds geven het bestuur guidance in het te voeren risicobeleid van de beleggingen.
2. Organisatie, risicobereidheid en beleggingsbeliefs	Het Pensioenfonds stelt de organisatie, het beleggingsproces en de beleggingsbeliefs vast. Deze beliefs zijn in combinatie met de risicohouding leidend in de dialoog over beleggingen en gelden als toetssteen voor het beleggingsbeleid.
3. Strategisch kader en risicotolerantiegrenzen	Het Pensioenfonds stelt (mede aan de hand van een ALM-studie en SAA studie) de allocatie naar matching en return vast en stelt vast welke tolerantiegrenzen het toestaat. Daarnaast bepaalt het Pensioenfonds welke beleggingscategorieën potentieel investeerbaar zijn (en welke

	niet). Aan de hand van investment cases wordt vastgesteld in welke instrumenten het pensioenfonds wensen te beleggen. P ALM-studie wordt minimaal één keer per drie jaar uitgevoerd. De laatste ALM-studie is uitgevoerd in 2022 en afgerond begin 2023.
4. Beleggingsplan	Het fonds stelt de normportefeuille en de beleggingsrestricties met daarbij de gekozen benchmark vast als invulling van het strategisch kader.
5. Manager selectie	Het fonds stelt vast welke criteria het wil hanteren bij de manager selectie en evaluatie.
6. Uitvoering	De beheerder(s) voeren het vermogensbeheer uit. De beleggingsadviescommissie voert de regie op de uitvoering van het beleggingsplan.
7. Verantwoording	Het Pensioenfonds monitort de resultaten op basis van een onafhankelijke rapportage.
8. Evaluatie en reflectie	Het Pensioenfonds evalueert het hele proces en stelt vast of men zich heeft gehouden aan haar eigen beleid en procedures (in de hele uitbestedingsketen).

5.3 Strategisch beleggingskader

De strategische invulling van het beleggingsbeleid is tweeledig:
Enerzijds om met de vastrentende waarden het renterisico ten opzichte van de verplichtingen te minimaliseren in de zogenoemde matchingportefeuille en anderzijds om met een actief beleggingsbeleid een optimaal beleggingsresultaat te behalen binnen aanvaardbare risicogrenzen in de rendementsportefeuille.
Het strategisch beleggingskader is vastgelegd in het strategisch beleggingsbeleid, beleggingsrichtlijnen (beleggingsmandaat) en beleggingsplan. In het strategisch beleggingsbeleid zijn onder meer de belangrijkste beleggingskeuzes vastgelegd:

- Doelstellingen;
- Organisatie en beleggingsproces;
- Beleggingsbeliefs en risicohouding;
- Strategisch beleid met de asset mix, beleggingsinstrumenten en het beleid met betrekking tot maatschappelijk verantwoord beleggen, waaronder
    - De gewenste vermogenssamenstelling naar beleggingscategorieën en beleggingsinstrumenten.
    - De bandbreedtes waarin de vermogensbeheerder mag opereren.
    - De benchmarks die gelden voor de beoordeling van de beleggingsrendementen.

    - Hoe het Pensioenfonds omgaat met het afdekken van het aandelen-, rente- en valutarisico.
- Risicobeleid;
- Uitwerking van de Prudent Person regel;
- Monitoring en evaluatie.

Het beleggingsbeleid wordt regelmatig (minimaal één keer in de drie jaar) door middel van een ALM-studie beoordeeld. In een ALM-studie wordt het volgende onderzocht:

- De omvang van het balansrisico (VEV/ risicobudget), mogelijk afhankelijk van de dekkingsgraad.
- De allocatie naar matching en de allocatie naar return, waarbij de invulling van de matching en de invulling van de return portefeuille gelijk wordt gehouden aan de huidige invulling.
- De mate van rente- (en inflatie) afdekking, mogelijk afhankelijk van de rentestand en dekkingsgraad.
- De mate van valuta-afdekking.

De SAA-studie begint waar de ALM-studie eindigt. De SAA-studie onderzoekt de allocatie binnen de rendements- en matchingportefeuille. De SAA-studie wordt jaarlijks uitgevoerd.

De beleggingsportefeuille is gesplitst in een matching- en een rendementsportefeuille.
De matchingportefeuille, waarin vastrentende beleggingen zitten, heeft als doel het renterisico te beperken. Door tussen 87,5% - 92,5% van de rentegevoeligheid van de verplichtingen (op basis van de swap rentecurve) te matchen met de matchingportefeuille, die ongeveer dezelfde duratie heeft als de verplichtingen, is het renterisico van de verplichtingen grotendeels afgedekt. Voor het afdekken van het renterisico kan het Pensioenfonds gebruik maken van intrest rate swaps en Bund futures. Verder heeft het Pensioenfonds een curvebeleid vastgelegd met een bandbreedte per renteschokpunt.

De matchingportefeuille is gesplitst in een LDI-portefeuille (40%) en een Spreadportefeuille (60%).

De overige middelen worden gealloceerd naar de rendementsportefeuille. In alle gevallen bedraagt de minimale allocatie naar de rendementsportefeuille 20% van de totale beleggingen. Bij hogere dekkingsgraden (vanaf een marktrente (swap) dekkingsgraad van 130%) wordt de allocatie van de rendementsportefeuille verlaagd volgens een van te voren vastgestelde staffel. Met behulp van instrumenten en looptijdkeuzes van de assets in de matchingportefeuille kan het Pensioenfonds ervoor zorgen dat 90% van de verplichtingen afgedekt blijft, ook in het geval dat er minder dan 90% van de verplichtingen aan de matchingportefeuille wordt gealloceerd.

De rendementsportefeuille is bedoeld om extra rendement te creëren om zo veel mogelijk het behoud van koopkracht in de toekomst te kunnen realiseren. Ook in de spreadportefeuille kan het Pensioenfonds extra rendement creëren doordat hierin belegd wordt in hypotheken en bedrijfsobligaties.

5.4 Beleggingsplan

Naast het strategisch beleggingsbeleid stelt het Pensioenfonds ieder jaar een beleggingsplan op. In het beleggingsplan wordt ingegaan op de uitvoering van het beleggingsbeleid in het komende jaar en het beleggingsplan is daarmee een verdere uitwerking van het strategische beleggingsbeleid.

Het beleggingsplan wordt opgesteld door de beleggingsadviescommissie. De verantwoordelijkheid voor het vaststellen en goedkeuren van het beleggingsplan ligt bij het bestuur. In het beleggingsplan worden in ieder geval de volgende zaken vastgelegd:

- Terugblik afgelopen jaar;
- Vooruitblik komend jaar;
- Beleggingsbeleid komend jaar;
- Uitvoering beleggingsbeleid;
- Maatschappelijk verantwoord beleggen;
- Monitoring en evaluatie.
- Jaarkalender;

5.5 Maatschappelijk verantwoord beleggen (ESG)

Het Pensioenfonds wenst bij de uitvoering van het vermogensbeheer rekening te houden met ethische, sociale en milieuoverwegingen binnen een kader van een gelijkblijvend of verbeterd rendements-risicoprofiel van de totale beleggingsportefeuille. Verantwoord beleggen is dan ook structureel ingebed in het beleggingsbeleid van het Pensioenfonds.

Bij aankoop van beleggingen worden zoveel mogelijk de ESG (Environmental, Social and corporate Governance) criteria meegewogen. Het Pensioenfonds gebruikt bij de uitvoering van het MVB beleid de instrumenten uitsluitingenbeleid, betrokkenheidsbeleid, ESG integratie en impactbeleggen. Als ESG thema's stelt het pensioenfonds "Klimaatverandering" en "Goede Gezondheid en Welzijn" centraal. Daarnaast wordt aandacht geschonken aan de thema's "Mensenrechten", "Arbeidsnormen", "Milieu" en "Anti Corruptie".

Verantwoord beleggen wordt regelmatig besproken in de beleggingsadviescommissie van het pensioenfonds.

5.6 P en -beleid

De mate waarin het Pensioenfonds risico's neemt is in de risicohouding en de policy beliefs vastgelegd. Het beleggingsbeleid wordt periodiek opnieuw vastgesteld aan de hand van een ALM-studie en/of SAA-studie. De risico's worden vastgelegd in een integrale risicoanalyse die minimaal jaarlijks binnen het bestuur wordt besproken. In de riskmonitor worden gevoeligheidsanalyses opgenomen van de belangrijkste beleggingsrisico's (rente, credit spreads, aandelen en vastgoed). De beleggingsrisico's worden gemonitord door de beleggingsadviescommissie, externe risicomanager met ondersteuning van het bestuursbureau.

De externe risicomanager beoordeelt de voorstellen van de beleggingsadviescommissie en voorziet deze van een opinie.

5.7 Monitoring

De monitoring van de beleggingsrichtlijnen en performance van de vermogensbeheerder(s) vindt plaats op basis van een maandelijkse beleggingsrapportage en een riskmonitor (elk kwartaal) die worden opgesteld door CACEIS. CACEIS bewaakt ook dagelijks of de richtlijnen niet zijn overschreden. Alle rapportages worden besproken in de beleggingsadviescommissie en de belangrijkste rapportages in het bestuur. Bij de vergaderingen van de beleggingsadviescommissie is ook een afvaardiging van de fiduciair vermogensbeheerder aanwezig, waar zij toelichting kunnen geven.

5.8 Verantwoording en evaluatie

Het beleggingsbeleid wordt periodiek geanalyseerd door SAA- (jaarlijks) en ALM-studies (om de drie jaar). De beleggingscategorieën worden beoordeeld op basis van investment cases en jaarlijks worden de vermogensbeheerders beoordeeld op basis van een van te voren opgesteld format. Eens in de drie jaar vindt een uitgebreide evaluatie van de vermogensbeheerders plaats.

5.9 Kosten en kostenbeheersing

Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt er op toegezien dat de kosten zich op een verantwoord niveau verhouden tot de samenstelling van de beleggingsportefeuille en periodiek beoordeeld op basis van de afspraken met de vermogensbeheerder. De afgesproken beleggingskosten zijn opgenomen in het beleggingsmandaat.

De beleggingskosten worden verantwoord conform de wet- en regelgeving en de aanbevelingen van de Pensioenfederatie.

De beleggingskosten worden periodiek gebenchmarkt met andere pensioenfondsen.

De beleggingskosten bestaan uit:
- Kosten van de vermogensbeheerder
- Kosten van transacties
- Bewaarloon

BIJLAGE 2 RISICOBEHEERSING

1. Risicobeleid

Het risicomanagement van het Pensioenfonds richt zich met name op het risico dat de doelstellingen en ambities van het Pensioenfonds niet worden gehaald (strategisch risico). Daarnaast worden ook de operationele risico's beoordeeld.

Binnen de financieringsmogelijkheden streeft het Pensioenfonds naar het goed verzorgen van het pensioen door de koopkracht van de rechten van de deelnemers en de pensioenen van de pensioengerechtigden, zowel nu als in de toekomst, zo goed mogelijk in stand te houden.

De mate waarin het Pensioenfonds risico's neemt is vastgelegd in de policy beliefs (kwalitatieve risicohouding) en de kwantitatieve risicohouding. De risico's van het Pensioenfonds worden jaarlijks opnieuw beoordeeld, vastgelegd in een risicomanagementraamwerk en besproken binnen het bestuur. Op basis hiervan wordt jaarlijks een top 5 risico's door het bestuur benoemd, die extra worden gemonitord.

De risico's van het Pensioenfonds worden gecategoriseerd op basis van de risicocategorieën van Focus, een methodiek die is ontwikkeld door DNB en die in de handreiking 'integraal risicomanagement voor pensioenfondsen' van de Pensioenfederatie is opgenomen. De risicocategorieën zijn:

Financiële risico's	**Actuariële – en niet-financiële risico's**
Matching- en renterisico's (hieronder vallen ook het valutarisico, inflatierisico en het liquiditeitsrisico)	Omgevingsrisico
Marktrisico (waaronder het concentratierisico)	Operationele risico's
Kredietrisico	Uitbestedingsrisico
ESG risico	IT-risico
	Integriteitsrisico
	Juridische risico's (waaronder het verslagleggingsrisico)
	Verzekeringstechnische risico's

De pensioenadministratie en de beleggingen zijn uitbesteed aan respectievelijk AZL en GSAM. Ook de communicatie naar (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden is grotendeels uitbesteed. De afspraken over de uitbesteding zijn gedaan in overeenstemming met het uitbestedingsbeleid.
Het Pensioenfonds is overigens zelf verantwoordelijk voor de processen die het Pensioenfonds heeft uitbesteed en bewaakt daarom deze processen.

Het Pensioenfonds heeft het risicomanagement vastgelegd in een handboek. Hierin zijn ook de beheersmaatregelen bij de verschillende risicocategorieën opgenomen.

In de volgende paragraaf worden de verschillende risicocategorieën, zoals ook opgenomen in het risicomanagement handboek, toegelicht.

2. Beschrijving van de risicocategorieën

2.1 Financiële risico's

Matching- en renterisico's (tot en met 30 juni 2026)

Het matching- en renterisico is het gevolg van het niet goed op elkaar afgestemd zijn van bezittingen en verplichtingen als gevolg van wijziging rente, ongelijke looptijden, valutabewegingen, liquiditeit en inflatie.

Dit risico is beperkt doordat het Pensioenfonds 107,5% - 112,5% van de verplichtingen afdekt met beleggingen in vastrentende waarden en swaps waarvan de duration ongeveer gelijk is aan de duration van de verplichtingen. Daar bovenop zijn voor de schokpunten 2, 5, 10, 20, 30, 40 en 50 jaren maximale afwijkingen op de rentegevoeligheden gedefinieerd. Renteontwikkelingen kunnen een grote invloed hebben op de dekkingsgraad. Door deze afdekking is de invloed bij ons Pensioenfonds beperkt.

***Valutarisico* (tot en met 30 juni 2026)**

Het valutarisico is het risico dat de beleggingsopbrengsten door dalende of stijgende valuta in de portefeuille negatief wordt beïnvloed. In de matchingportefeuille bestaat nagenoeg geen valutarisico, omdat binnen dit deel binnen van de portefeuille alleen in euro gedenomineerde beleggingen mag worden belegd.
Bij beleggingsfondsen in de spreadportefeuille dient het valutarisico te worden afgedekt. De valutarisico's in de rendementsportefeuille worden in principe niet afgedekt. De rendementsportefeuille is bedoeld voor het genereren van extra rendement. De rendementsportefeuille is gediversifieerd (ook in de valuta-exposure) waardoor de valuta-verliezen/winsten in het verleden beperkt zijn gebleven. De exposure naar de US dollar in de returnportefeuille heeft in stress situaties in het verleden bewezen het risico te mitigeren. Het Pensioenfonds monitort en evalueert het valutarisicobeleid op periodieke basis. Doordat de verplichtingen bijna volledig zijn afgedekt (rente en geen valutarisico in de matchingportefeuille) kan in de rendementsportefeuille meer risico worden genomen.

Liquiditeitsrisico (tot en met 30 juni 2026)

Het liquiditeitsrisico is het risico dat het Pensioenfonds de beleggingen niet tijdig en/of tegen een aanvaardbare prijs kan omzetten in liquide middelen en daardoor op korte termijn niet aan zijn verplichtingen kan voldoen.
De beleggingsportefeuille van het Pensioenfonds is erg liquide omdat er met name belegd wordt in beleggingsfondsen waarvan de onderliggende stukken op de markt worden verhandeld. Daardoor kan er dagelijks in de beleggingsfondsen worden gehandeld. Het pensioenfonds heeft ook illiquide beleggingen, namelijk vastgoed en hypotheken. Het pensioenfonds heeft als grens voor illiquide beleggingen gesteld dat deze onder 25% van de belegde middelen moet blijven. Hiervan mag 20% gebruikt worden in de matchingportefeuille en 5% in de rendementsportefeuille. Door waardeontwikkelingen kan enige verschuiving tussen matching- en rendementsportefeuille plaatsvinden. De maximale exposure mag niet worden overschreden.
Doordat het Pensioenfonds veel liquide beleggingen heeft, is het liquiditeitrisico voor het voldoen van de uitkeringen nagenoeg niet aanwezig. Wel zou een liquiditeitsrisico kunnen ontstaan door een sterke stijging van de rente, waarbij collateral (ingeval van swaps transacties) moet worden gestort aan de tegenpartij. In de LDI portefeuille houdt het Pensioenfonds daarom cash aan die de onderpandverplichting van een rentestijging met minimaal 80 basispunten (norm 110 basispunten) kan opvangen. Jaarlijks wordt hiervoor

een stresstest uitgevoerd. Ieder kwartaal wordt door de LDI-manager gerapporteerd hoeveel rentestijging de aanwezige cash kan opvangen.

Inflatierisico (tot en met 30 juni 2026)

Inflatierisico is het risico dat als gevolg van prijsstijgingen bezittingen minder waard worden en de kosten voor de indexatieambitie toenemen. De (gewezen) deelnemers en gepensioneerden lopen met name het risico dat de te verlenen toeslagen de inflatie niet bijhouden. Door meer rendement te halen dan de 'risicovrije rente' die is besloten in de rentetermijnstructuur van DNB probeert het Pensioenfonds de indexatieambitie te realiseren. De bron hiervan is de rendementsportefeuille. Hiervan mag worden verwacht dat het rendement op lange termijn de inflatie 'verslaat'.
Stijgende inflatie gaat in de regel gepaard met een stijgende rente. Het renterisico is echter grotendeels afgedekt. Van een stijgende rente profiteert het Pensioenfonds relatief weinig. Het Pensioenfonds hecht aan bescherming van de nominale rechten. De renteontwikkeling wordt binnen de beleggingsadviescommissie gemonitord. Bij een stijgende rente en inflatie kan het Pensioenfonds besluiten om de renteafdekking (tijdelijk) te verminderen (tot maximaal 107,5%).
In het pensioenreglement is geen onvoorwaardelijke indexatietoezegging opgenomen.

Er worden op dit moment geen inflation linked bonds aangekocht omdat deze zeer duur zijn, het effect beperkt is en binnen de huidige FTK wetgeving juist tot meer kortingen zou kunnen leiden. Daarbij zijn geen instrumenten op de markt met Nederlandse inflatie. Verder is de LDI portefeuille ingericht op het afdekken van het nominale renterisico. Hier past beleggingen in inflation linked bonds niet goed in, omdat die instrumenten niet alleen reageren op de rente, maar ook op de inflatie. Daarmee verstoort dat de doelstelling van dit deel van de portefeuille, namelijk het afdekken van het renterisico. Wel worden de inflatieontwikkelingen gemonitord en periodiek in de beleggingsadviescommissie besproken of een beschermingsconstructie in de vorm van inflation linked bonds opportuun is. Het bestuur zal dan de doelstelling van de matchingportefeuille moeten herformuleren.
Zodra het Pensioenfonds via een buy out de koopkracht kan zekerstellen, zal het Pensioenfonds dit sterk overwegen. Op 1 juli 2026 heeft het Pensioenfonds een overeenkomst inzake een collectieve waardeoverdracht met Zwitserleven gesloten, waarin een garantie is opgenomen voor een buy-out met volledige inkoop van Europese inflatie (100% HICPxT), om te komen tot een collectieve waardeoverdracht. Hierbij geldt jaarlijks een maximum van 20%. Daarnaast kan het Pensioenfonds de achterstand in toeslagverlening (voor het grootste gedeelte) inhalen. Hiermee is het inflatierisico voor de deelnemers beperkt. Het restrisico is het verschil tussen Europese en Nederlandse inflatie. Nederlandse inflatie is echter niet te verzekeren. Daarbij blijkt uit het verleden dat de Nederlandse en Europese inflatie over een langere periode goed correleren.

Marktrisico (tot en met 30 juni 2026)

Het marktrisico is het risico van veranderingen in de waarde van de zakelijke waarden als gevolg van wijzingen in de marktprijzen. De omvang van dit risico neemt toe naarmate de beweeglijkheid van de koersen groter is en het aandeel in zakelijke waarden door de dynamische beleggingsmix toeneemt. Het Pensioenfonds belegt met name in beleggingsfondsen waarvan de onderliggende stukken beursgenoteerd zijn. Door middel van een zorgvuldige selectie en spreiding van de beleggingen in de beleggingsfondsen over verschillende regio's en economische sectoren tracht het Pensioenfonds het marktrisico te beperken.

Verder wordt het aandeel zakelijke waarden bij hogere dekkingsgraden verminderd (vanaf een swap-dekkingsgraad van 130% en hoger).

Bij vastrentende waarden kan er sprake zijn van een volatiele creditspread die door het Pensioenfonds wordt bewaakt. Binnen de LDI-portefeuille geldt voor staats- en staatsgerelateerde obligaties de restrictie dat de minimale rating bij aankoop AA- bedraagt en dat het aandeel staats- en staatsgerelateerde obligaties met een rating lager dan AA- niet meer dan 2,4% van de matchingportefeuille mag bedragen. In de portefeuille zitten geen risicovolle beleggingsproducten of producten die het Pensioenfonds niet kent of waarvan het Pensioenfonds geen expertise heeft.

Verder wordt er alleen actief belegd (in tegenstelling tot index tracking) indien het Pensioenfonds overtuigd is van de potentiële meerwaarde ten opzichte van de kosten. Ingeval van actief beleggen wordt de tracking error beoordeeld en geldt een maximale tracking error.

Concentratie- en correlatierisico (tot en met 30 juni 2026)

Onderdeel van het marktrisico is het concentratie- en correlatierisico. Dit is het risico dat als gevolg van een ontoereikende diversificatie binnen de portefeuille een bepaalde ontwikkeling of gebeurtenis een bovengemiddeld effect heeft op de waarde van de portefeuille.
Dit risico wordt beperkt door een zorgvuldige selectie en spreiding van de beleggingen. Het Pensioenfonds belegt grotendeels in beleggingsfondsen en is gespreid door het beleggen in verschillende wereldwijde beleggingen. Het voordeel van beleggen in beleggingsfondsen is dat het eenvoudiger is om voldoende spreiding over regio’s en sectoren te bewerkstelligen.

Kredietrisico’s/faillissementsrisico (tot en met 30 juni 2026)

Het kredietrisico houdt in dat een tegenpartij de contractuele of andere verplichtingen niet nakomt (tegenpartijrisico).
Het Pensioenfonds loopt krediet- en faillissementsrisico in de beleggingsportefeuille. Dit risico is met name aan de orde bij posities in derivaten. Het afdekken van de rente door middel van swaps wordt door de vermogensbeheerder (GSAM) uitgevoerd. Bij een vordering op de tegenpartij wordt door GSAM onderpand (collateral) gevraagd zodat de vordering is afgedekt. Het onderpand wordt geleverd in kredietwaardige obligaties of cash. Collateral management wordt door GSAM op dagbasis uitgevoerd. In de spreadportefeuille wordt ook kredietrisico gelopen. Het Pensioenfonds is gevoelig voor waardeveranderingen in de spreadportefeuille als gevolg van wijzigingen in de spread. Om dit risico te beperken zijn er eisen gesteld aan de minimale rating van beleggingen.

ESG-risico (tot en met 30 juni 2026)

De ESG-risico’s zijn risico’s op het gebied van klimaatverandering, het gebruik van hulpbronnen, maatschappelijke risico’s en de risico’s als gevolg van gewijzigde regelgeving. Pensioenfondsen dienen bij de investeringsbeslissingen nadrukkelijk rekening te houden met de ESG-factoren en moeten integraal deel uit maken van het risicobeheersysteem.
Het Pensioenfonds heeft als belangrijkste ESG thema’s klimaatverandering en goede gezondheid en welzijn centraal gesteld voor de uitvoering van het beleid. Daarnaast wordt in het beleid aandacht besteed aan de thema’s mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anti-corruptie. Het Pensioenfonds heeft het IMVB convenant (OESO richtlijnen met betrekking tot internationaal verantwoord beleggen) niet ondertekend, maar handelt wel zoveel mogelijk in het kader van dat convenant. In het kader van SFDR wetgeving heeft het Pensioenfonds gekozen om de pensioenregeling te kwalificeren als artikel 8 product en hierover ook te rapporteren. Hiermee wordt extra geborgd dat ESG in beleggingsbeslissingen moet worden meegenomen. De belangrijkste risico’s voor het Pensioenfonds op het gebied van ESG zijn de financiële, reputatie en compliance risico’s. Om deze risico’s te beheersen heeft het Pensioenfonds een shortlist ESG risico indicatoren vastgesteld, in lijn met de thema’s uit het

MVB beleid. Onze beleggingen worden op basis van deze indicatoren gemonitord. Omdat data nog erg volatiel en in ontwikkeling is, heeft het Pensioenfonds besloten om deze indicatoren eerst een aantal kwartalen te monitoren, voordat er concrete doelstellingen zullen worden bepaald.

2.2 Actuariële risico's

Verzekeringstechnische risico's (tot en met 30 juni 2026)

De belangrijkste verzekeringstechnische risico's zijn het lang en kort levenrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico. Daarnaast hebben deelnemers individuele keuzes ten tijde van pensioneren (flexibilisering). De risico's zijn:

- *Sterfte*: het risico dat verliezen optreden als gevolg van verschillen tussen de werkelijke en veronderstelde sterfte en ontwikkelingen in de sterfteverwachting.
- *Arbeidsongeschiktheid*: het risico dat verliezen optreden als gevolg van verschillen tussen de werkelijke en veronderstelde arbeidsongeschiktheid en ontwikkelingen in de verwachting inzake arbeidsongeschiktheid.
- *Flexibilisering*: het risico dat verliezen optreden als gevolg van selectieve keuzes door de deelnemers.

Afwijkingen in de werkelijke sterfte en arbeidsongeschiktheid ten opzichte van de veronderstelde sterfte en arbeidsongeschiktheid komen via het technische resultaat tot uitdrukking.
Het langlevenrisico is het belangrijkste risico. Het langlevenrisico wordt tot uitdrukking gebracht in de overlevingstafels van het AG. Het Pensioenfonds hanteert de meest recente tafel zodat die altijd in de financiële positie van het Pensioenfonds tot uitdrukking komt. Bij beleidsbeslissingen worden de ontwikkelingen in de levensverwachting meegenomen. Periodiek wordt de ervaringssterfte van het Pensioenfonds beoordeeld (iedere drie jaar). Het Pensioenfonds verzekert het lang leven risico niet. De kosten hiervoor zijn hoog en er zijn geen effectieve producten in de markt om dit risico te mitigeren. Het langleven risico wordt gemonitord door de tweejaarlijkse update van de AG-prognosetafels.
Het Pensioenfonds is gesloten en kent geen arbeidsongeschiktheidsrisico meer en het overlijdensrisico beperkt zich tot de premievrij opgebouwde rechten op partner- en wezenpensioen. Het Pensioenfonds herverzekert deze risico's dan ook niet.Voor de gevolgen van mogelijke selectie bij de individuele keuzes rondom pensioneren wordt bij de onderlinge uitruil van partner- en ouderdomspensioen een antiselectie afslag toegepast. Daarnaast worden de flexibiliseringsfactoren jaarlijks aangepast. Doordat het hier gaat om individuele keuzes op de pensioendatum en jaarlijks wordt bijgestuurd, is het risico op totaal niveau beperkt.

2.3 Niet-financiële risico's

Omgevingsrisico's

Het omgevingsrisico is het risico van veranderingen die van buiten het Pensioenfonds komen en van invloed (kunnen) zijn op het Pensioenfonds. De belangrijkste omgevingsrisico's voor het Pensioenfonds zijn de reputatie, politiek risico en de afhankelijkheden van de sponsor, pensioenadministrateur, en vermogensbeheerder.
Eén van de belangrijkste omgevingsrisico's is dat de afstand van de werkgever groter wordt omdat de pensioenopbouw vanaf 1 januari 2020 niet via het Pensioenfonds plaatsvindt. Het Pensioenfonds is vanaf 1 januari 2020 een gesloten fonds, wat impact kan hebben op de financiering en invulling van de diverse fondsgremia.

Het Pensioenfonds heeft per 1 januari 2021 een nieuw contract gesloten met AZL voor uitvoering van de pensioenadministratie via het administratiesysteem Compas en per 1 januari 2026 voor twee jaar verlengd. Het Pensioenfonds heeft maatregelen genomen om de continuïteit van het Pensioenfonds te waarborgen. Ook heeft het Pensioenfonds diverse toekomstscenario's beoordeeld als gevolg van het stoppen van de pensioenopbouw bij het Pensioenfonds vanaf 1 januari 2020 en heeft dat in 2023 herhaald. De kwetsbaarheid en toekomst van het Pensioenfonds ziet het bestuur mede in het licht van de kleine bezetting als een groot risico. Het Pensioenfonds heeft in 2023 opnieuw gekeken naar de toekomstscenario's en een ERB uitgevoerd. Hierin is herbevestigd dat dit (op termijn) een hoog risico blijft.
In 2024 hebben de sociale partners bepaald dat de pensioenregeling van het Pensioenfonds niet ingevaren wordt in de WTP. Doordat veel pensioenregelingen overgaan naar de WTP is één van de risico's die het Pensioenfonds ziet de toekomstbestendigheid van de uitvoering van een FTK regeling door PUO's. Het Pensioenfonds monitort ontwikkelingen op dit gebied nauwgezet.

De administratievoorziening zorgt er onder meer voor dat, als de sponsor de voortzettingsovereenkomst niet voortzet, het Pensioenfonds de uitvoering van de opgebouwde rechten kan blijven bekostigen. Het Pensioenfonds beoordeelt de hoogte van deze voorziening eens in de drie jaar. In de uitvoeringsovereenkomst met de werkgever is opgenomen dat als de werkgever de uitvoeringsovereenkomst wenst te beëindigen er een eenmalige beëindigingsvergoeding verschuldigd is. Het Pensioenfonds heeft daarnaast overeenkomsten met de vermogensbeheerder en de pensioenadministrateur gesloten. Met de pensioenadministrateur worden periodiek overleggen gevoerd. Daarnaast is in de statuten geregeld dat bestuursleden na uitdiensttreding bij de werkgever kunnen aanblijven als dat noodzakelijk is en kunnen onafhankelijke bestuursleden worden benoemd.

Het Pensioenfonds heeft in 2026 een garantiecontract inzake collectieve waardeoverdracht van alle pensioenaanspraken en -rechten gesloten met SRLEV NV (Zwitserleven), waarmee de toekomstige uitvoering van de pensioenregeling veilig is gesteld.

Operationele risico's (tot en met 31 augustus 2026)

Dit is het risico samenhangend met ondoelmatige of onvoldoende doeltreffende procesinrichting dan wel procesuitvoering. De primaire operationele processen zijn grotendeels uitbesteed aan de pensioenadministrateur en de fiduciair vermogensbeheerder. De risico's die met de operationele processen samenhangen zijn daarom beschreven onder het uitbestedingsrisico. In 2024 is ook de helpdesk en eerste lijns klachtenafhandeling uitbesteed aan de pensioenuitvoerder. Tevens levert de pensioenuitvoerder een communicatiedeskundige, die ook aanwezig is bij de bijeenkomsten van de Pensioen en communicatiecommissie.
Een van de belangrijkste operationele risico is de informatieverstrekking en de tijdige verstrekking van wettelijke rapportages. Het Pensioenfonds houdt hiervoor een jaarkalender bij die wordt bewaakt door het bestuursbureau. Daarnaast is de kwetsbaarheid van het bestuursbureau, vanwege de kleine omvang, een risico. Het bestuur heeft medio januari 2026 een exclusiviteitsovereenkomst met SRLEV NV (Zwitserleven) gesloten om, na een verklaring van geen verbod door DNB, te komen tot een collectieve waardeoverdracht, gevolgd door liquidatie. De operationele risico's die hiermee gepaard gaan, zijn de top risico's voor 2026. Er is een geïntegreerde planning opgesteld en er is een separate RSA opgezet, die periodiek wordt bijgewerkt.
AZL gaat over op een nieuw administratieplatform. Gelijktijdig vindt de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel plaats, waarbij veel van de pensioenfondsen bij AZL zullen moeten migreren naar de nieuwe pensioenregeling. Deze samenloop van de WTP en de

implementatie van het nieuwe systeem ziet het bestuur als een groot risico. De voortgang bij AZL wordt nauwgezet gevolgd door het Pensioenfonds.

Uitbestedingsrisico's (tot en met 31 augustus 2026)

Het uitbestedingsrisico is het risico dat de continuïteit van de bedrijfsvoering, de integriteit en kwaliteit van de dienstverlening van het Pensioenfonds, door uitbesteding aan een derde, wordt geschaad.
AZL (pensioenadministrateur) maakt onderdeel uit van de organisatie van de werkgever/sponsor.
De verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de bij de (pensioen)administratie en het beleggingsproces betrokken partijen zijn helder gescheiden en vastgelegd in afzonderlijke overeenkomsten, SLA's en (beleggings)mandaten. Het Pensioenfonds verlangt van deze uitbestedingspartijen en eventuele andere derden waaraan activiteiten zijn uitbesteed een ISAE 3402 type 2 rapportage met een oordeel van een accountant. GSAM, CACEIS en AZL rapporteren daarbij tussentijds per kwartaal via de niet-financiële risico-rapportages. Bij de controle op de uitvoering door de uitvoerder vertrouwt het Pensioenfonds in principe op het beheersingssysteem van de uitbestedingspartij. Wel neemt het Pensioenfonds zelf controlemaatregelen ter beoordeling en controle op de uitvoering van de uitbestedingspartijen. De risicocommissie voert ad hoc tweede-lijns overleg met de tweede lijn van de belangrijkste uitbestedingspartners.

Het Pensioenfonds is per 1 januari 2021 tussentijds een nieuwe overeenkomst met AZL aangegaan om via het administratiesysteem Compas de pensioenuitvoering te verzorgen. Dit contract is per 1 januari 2026 voor een periode van twee jaar verlengd. Het Pensioenfonds heeft een overlegstructuur met AZL opgezet. Dit bestaat uit een maandelijks overleg tussen het bestuursbureau en de fondsmanager van AZL en een toelichting van de fondsmanager van AZL aan de PCC eens in het kwartaal.
Als gevolg van de CWO is per 1 september 2026 een beëindigingsovereenkomst met AZL gesloten, waarin onder andere de werkzaamheden van AZL in het kader van de jaarrekening en overdracht alsmede de kostenvergoeding voor AZL zijn geregeld.

IT-risico's

Het IT-risico is onder meer het risico dat het IT-beleid, beveiliging, beheersbaarheid van de bedrijfsprocessen en informatievoorziening onvoldoende integer, niet continu, of onvoldoende beveiligd zijn. Het Pensioenfonds heeft geen eigen IT-systemen maar maakt gebruik van de systemen van de sponsor, pensioenuitvoerder en fiduciair vermogensbeheerder. Het Pensioenfonds heeft een eigen IT-beleid opgesteld, waarin richtlijnen zijn opgenomen waaraan de uitbestedingspartijen moeten voldoen, waaronder de eisen op het gebied van DORA. Deze richtlijnen zijn getoetst bij de uitbestedingspartijen die de primaire processen voor het Pensioenfonds uitvoeren (AZL, GSAM en CACEIS). De pensioenadministrateur, custodian en de fiduciair vermogensbeheerder hebben een eigen informatiebeleid waarvan de beheersmaatregelen zijn beschreven in de ISAE 3402 rapport (type II). Bij deze beheersmaatregelen wordt ingegaan op Change management, Service Level management, Security management, Continuity management en Operations. Deze maatregelen worden geaudit door een onafhankelijke externe accountant. Bij de werkgever wordt jaarlijks een 'in control statement' opgevraagd met betrekking tot de kantoorautomatisering.

In de niet-financiële risico kwartaalrapportages van AZL, GSAM en CACEIS wordt over het IT risico gerapporteerd.

Integriteitrisico's

Het integriteitrisico is het risico dat de integriteit van het Pensioenfonds wordt beïnvloed als gevolg van niet integere en onethische gedragingen van de organisatie, medewerkers, het bestuur en medewerkers van leveranciers die werkzaamheden verrichten voor het Pensioenfonds bij de toepassing van wet- en regelgeving en maatschappelijke normen. Het Pensioenfonds is zich bewust van eventuele schijn van belangenverstrengeling. Betrokkenen bij de pensioenadministrateur en de vermogensbeheerder kunnen geen lid zijn van het bestuur.

Het Pensioenfonds kent een integriteitsbeleid. Doelstelling van het integriteitsbeleid is het stimuleren dat aan het Pensioenfonds 'verbonden personen' op alle niveaus handelen in overeenstemming met maatschappelijk geaccepteerde waarden en normen in het algemeen en de specifieke waarden en normen die gelden voor het Pensioenfonds in het bijzonder en met de toepasselijke interne regelingen en codes en de wet- en regelgeving. Tevens is het doel van dit integriteitsbeleid om zowel interne als externe partijen inzicht te geven in de onderkende integriteitsrisico's en de genomen beheersmaatregelen.

Het beleid van het Pensioenfonds is erop gericht om integriteitsrisico's zoveel mogelijk te beperken en zo snel mogelijk adequate maatregelen te nemen mocht zich (een kans op het ontstaan van) een integriteitsrisico voordoen. Dit geldt zowel voor de eigen organisatie als voor uitbestedingsrelaties en overige tegenpartijen. Integriteitsbeleid is daarmee de pijler onder een van de doelstellingen van het Pensioenfonds: het hebben van een integere bedrijfsvoering. Het integriteitsbeleid is vertaald in de gedragscode die jaarlijks door verbonden personen wordt onderschreven.

Via de SIRA worden de getroffen beheersmaatregelen jaarlijks beoordeeld.

Juridische risico's

Het juridisch risico is het risico dat wet- en regelgeving niet of onvoldoende worden nageleefd, bedreiging van de rechtspositie van het Pensioenfonds, met inbegrip van de mogelijkheid dat contractuele bepalingen niet afdwingbaar of niet correct gedocumenteerd zijn en aansprakelijkheid. Daarnaast dient het Pensioenfonds te voldoen aan regelgeving en aanwijzingen van DNB met betrekking tot het financiële verslag.

Binnen de pensioen- en communicatiecommissie wordt de ontwikkelingen met betrekking tot pensioenwetgeving gemonitord.

De compliance officer is verantwoordelijk voor controle op de naleving van compliance en wetgeving. Dit is vastgelegd in het compliance charter.

BIJLAGE 3 FINANCIEEL CRISISPLAN (TOT EN MET 30 JUNI 2026)

Financieel crisisplan Stichting Pensioenfonds Delta Lloyd

Inleiding

Volgens artikel 145 Pensioenwet en artikel 29b Besluit FTK moeten pensioenfondsen een financieel crisisplan opstellen. Het doel van een financieel crisisplan is om van tevoren inzichtelijk te maken op welk moment het fonds 'in een crisissituatie' zit en welke keuzes het op dat moment heeft om uit deze situatie te komen. Een financieel crisisplan is een beschrijving van maatregelen die het bestuur op korte termijn effectief zou kunnen inzetten, wanneer de dekkingsgraad zich zeer snel beweegt richting kritieke waarden, waardoor de rechten en aanspraken binnen het fonds in gevaar komen. Het bestuur is met het financieel crisisplan voorbereid op een financiële crisis.

Het financieel crisisplan is onderdeel van de noodprocedure van het fonds. De noodprocedure treedt in werking indien extreme financieel-economische omstandigheden of andere noodsituaties het noodzaken om snel te handelen als de doelstellingen van het Pensioenfonds in gevaar dreigen te komen. De noodprocedure is bedoeld voor besluiten die binnen 24 uur, na vaststelling van een noodsituatie, door het bestuur genomen moeten worden om de gevolgen van een noodsituatie te beperken.

De noodprocedure bestaat uit 5 stappen die in de noodprocedure verder is uitgewerkt:

1. Constatering noodsituatie
2. Bijeenkomen van het crisisteam
3. Besluitvorming gericht op bedreigingen bij de noodsituatie
4. Communicatie
5. Monitoring en rapportage

Het financiële crisisplan gaat verder in op de financiële maatregelen die het Pensioenfonds kan inzetten om een financiële crisis af te wenden.

Het financieel crisisplan is een leidraad en geeft een kader aan van oplossingsrichtingen in geval van een financiële crisis. Met dit document beoogt het bestuur bewustwording te creëren bij alle betrokken partijen. In het verleden zijn er afspraken gemaakt met de sociale partners over de risicohouding. Die gelden nog steeds. De risicohouding is de mate waarin het fonds bereid is beleggingsrisico's te lopen om de doelstellingen van het Pensioenfonds te realiseren en de mate waarin het fonds beleggingsrisico's kan lopen gegeven de kenmerken van het fonds. Op basis van de risicohouding worden de ondergrenzen van de vereiste vermogensbuffer vastgesteld. Omdat het fonds per 1 januari 2020 een slapend fonds is geworden, zal de risicohouding bij wijzigingen voortaan besproken worden met het VO en de RvT.

Een slapend fonds betekent dat er geen premie-inkomsten meer zijn. Daarnaast zijn de economische parameters per 2020 behoorlijk gewijzigd. De economische parameters worden gehanteerd bij de berekening van de vereiste vermogensbuffer. Deze wijzigingen zijn aanleiding geweest om het financieel crisisplan aan te passen.
De risicocommissie van het fonds beoordeelt een keer per drie jaar (of eerder als daar aanleiding voor is) of een update van het crisisplan benodigd is op basis van de dan geldende situatie en/of cijfers. Indien een update aan de orde is, zal een herzien crisisplan aan het bestuur worden voorgelegd en worden vastgesteld. Het goedgekeurde plan zal ter informatie

naar de RvT worden gestuurd. Het financieel crisisplan wordt opgenomen in de actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN).

Wettelijke vereisten financieel crisisplan

Een financieel crisisplan moet aan de volgende eisen voldoen:

- Een beschrijving van een of meer financiële situaties waarin het fonds niet aan de vereisten van het vereist eigen vermogen voldoet en gevaar loopt niet aan de vereisten van het minimaal vereist eigen vermogen te gaan voldoen (zie artikel 29b sub a Besluit FTK);
- Een beschrijving van de risico's die het fonds in de financiële problemen kan brengen (zie artikel 29b sub b Besluit FTK);
- Een beschrijving van de te nemen maatregelen. Daarbij zijn een aantal elementen van belang: het fonds dient te beschrijven welke concrete maatregelen er ter beschikking staan, wat het financiële effect van die maatregelen is, vanaf welk beleidsdekkingsgraadniveau pensioenrechten/pensioenaanspraken verminderd moeten worden om aan het vereist eigen vermogen te voldoen en hoe bij het inzetten van maatregelen belangen evenwichtig worden afgewogen (zie artikel 29b sub c tot en met f Besluit FTK).

De opbouw van het financieel crisisplan

In het financieel crisisplan wordt conform artikel 29b van het besluit FTK antwoord gegeven op de volgende negen vragen:

1. Wanneer is er naar de mening van het fonds sprake van een financiële crisis?
2. Bij welke ondergrens qua dekkingsgraad kan het fonds nog herstellen zonder korten?
3. Welke maatregelen heeft het fonds ter beschikking in geval van een financiële crisis?
4. Hoe realistisch is de inzet van de maatregelen?
5. Wat is het verwachte financiële effect van de inzet van deze maatregelen?
6. Hoe is bij deze maatregelen rekening gehouden met evenwichtige belangenafweging voor de belanghebbenden van het fonds?
7. Op welke wijze wordt er met belanghebbenden van het fonds gecommuniceerd en wanneer?
8. Hoe is het besluitvormingsproces vormgegeven?
9. Op welke wijze wordt het crisisplan periodiek getoetst?

In de volgende paragrafen worden deze vragen beantwoord en vormen daarmee feitelijk het financieel crisisplan.

1. Wanneer is sprake van een crisis?

Het bestuur is van mening dat er sprake is van een financiële crisissituatie indien er geen herstel (meer) mogelijk is binnen de hiervoor wettelijk gestelde termijnen zonder aanspraken en rechten te moeten korten. Een crisissituatie kan daarmee worden gedefinieerd als een situatie waarbij de actuele dekkingsgraad zich bevindt op of zeer snel beweegt richting kritieke waarden waardoor de rechten en aanspraken in gevaar komen. Dit punt wordt aangemerkt als de kritische dekkingsgraad.

Een financiële crisis kan met name ontstaan wanneer er flinke turbulentie is op financiële markten, zoals bijvoorbeeld bij een pandemie of bankencrisis. Het bestuur probeert de mogelijke negatieve effecten van een mogelijke financiële crisis op de financiële situatie van het fonds te beheersen door regelmatig scenario's door te rekenen. Deze scenario analyses

vinden hun oorsprong in stresstesten. Op basis van deze scenario's wordt het beleggingsbeleid opgesteld en aangepast. Monitoring vindt plaats via de ontwikkeling van de dekkingsgraad, risicorapportages en de haalbaarheidstoets.

Een financiële crisissituatie kan zich onderscheiden van een herstelsituatie. Bij een herstelsituatie is het mogelijk te herstellen binnen de gestelde wettelijke termijnen, zonder dat gebruikmaking van de kortingsmaatregel nodig is. Wanneer de kritische dekkingsgraad wordt geraakt dan is herstellen tot het niveau van de vereiste dekkingsgraad binnen de wettelijk gestelde termijnen niet meer mogelijk. In dat geval is sprake van een financiële crisissituatie waarbij het zeer waarschijnlijk is dat kortingen dienen te worden ingezet.

Voordat de kritische dekkingsgraad wordt bereikt zijn er wettelijk gezien twee situaties beschreven waarin het bestuur al maatregelen heeft moeten nemen. Het betreft de situatie van een reservetekort wanneer de beleidsdekkingsgraad (BDG) van het Pensioenfonds zich bevindt onder het niveau van het Vereiste Eigen Vermogen (VEV). Een tweede situatie is een dekkingstekort situatie wanneer de beleidsdekkingsgraad zich bevindt onder het niveau van het Minimaal Vereist Eigen Vermogen (MVEV).

Volgens het Financieel Toetsingskader, zoals van toepassing per 1 januari 2015, (nFTK) dient een fonds met een reservetekort of een dekkingstekort een herstelplan in te dienen bij DNB. In het herstelplan moet het fonds laten zien dat het binnen de wettelijke termijn weer voldoende buffers heeft. Het nFTK beschrijft tevens wanneer pensioenaanspraken en –rechten gekort dienen te worden als er sprake is van een reservetekort of een dekkingstekort.

a) indien op het moment van vaststelling of actualisering van het herstelplan sprake is van een actuele dekkingsgraad zodanig dat de beleidsdekkingsgraad naar verwachting niet binnen de looptijd van het herstelplan herstelt tot het niveau van de vereiste dekkingsgraad, dient gedurende datzelfde boekjaar een korting op de pensioenaanspraken en –rechten te worden doorgevoerd (de benodigde korting mag over maximaal de looptijd van het herstelplan, die maximaal 10 jaar bedraagt, worden gespreid, waarbij alleen de eerste korting onvoorwaardelijk is).

b) indien sprake is van een beleidsdekkingsgraad die gedurende vijf opeenvolgende jaren (evaluatiemomenten) onder het niveau van de minimaal vereiste dekkingsgraad blijft (en de actuele dekkingsgraad van het fonds is op het 5^{e} evaluatiemoment eveneens lager dan de minimaal vereiste dekkingsgraad), dient op het vijfde evaluatiemoment een korting op de pensioenaanspraken en –rechten te worden doorgevoerd (de benodigde korting mag over maximaal de looptijd van het herstelplan worden gespreid, de gespreide kortingen zijn echter wel allen onvoorwaardelijk) dusdanig dat de actuele dekkingsgraad gelijk wordt aan de minimaal vereiste dekkingsgraad.

Het fondsbeleid is er in belangrijke mate op gericht om deze tekortsituaties te voorkomen. Situaties waarin kortingsmaatregelen aan de orde zijn, beschouwt het bestuur als financiële crises. Maar ook gevallen waarin de financiële positie van het fonds zich significant verslechtert, waardoor de kans op kortingsmaatregelen toeneemt, ziet het fonds als een crisis.

In dit financieel crisisplan wordt aangegeven hoe het bestuur kan handelen in de situatie waarin een korting onafwendbaar is, maar vooral ook ter voorkoming van een dergelijke situatie.

Samenvattend zijn er drie meetmomenten wanneer het bestuur in actie komt:

1. VEV > BDG: indienen herstelplan (reservetekort)
2. MVEV > BDG: dekkingstekort
3. Dekkingsgraad (actuele) < Kritische dekkingsgraad: fonds komt niet meer uit herstel in herstelperiode.

2. Bij welke ondergrens van de dekkingsgraad kan het fonds nog herstellen zonder korten

Het vereist eigen vermogen (VEV) van het fonds bedraagt per 1 januari 2020 op basis van de vereisten van het nFTK 13,0%, zodat de vereiste dekkingsgraad gelijk is aan 113,0%. De kritieke dekkingsgraad is de actuele dekkingsgraad waarbij de beleidsdekkingsgraad naar verwachting (volgens de voorgeschreven herstelplansystematiek en het daartoe op te stellen dekkingsgraadsjabloon) binnen de looptijd van het herstelplan precies herstelt tot het niveau van het VEV. Op het moment van opstellen van dit crisisplan is er geen sprake van een tekortsituatie bij het fonds, en is er derhalve ook geen herstelplan opgesteld door het fonds. De kritieke dekkingsgraad is afhankelijk van het geldende beleid en de marktomstandigheden ten tijde van het bepalen van het herstelpad.
Op basis van de rentetermijnstructuur per 1 januari 2020, de maximale rendementen uit het advies van de Commissie Parameters (juni 2019) en het strategisch beleggingsbeleid van het Pensioenfonds is de **kritieke dekkingsgraad** voor het fonds per jaareinde 2019 gelijk aan 92,2%[1]. Bij dit niveau van de dekkingsgraad is een herstel tot het VEV mogelijk.
In onderstaande tabel is voor een zevental scenario's van veranderingen in de hoogte van de marktrente en verwacht rendement op zakelijke waarden, de kritieke dekkingsgraad per 1 januari 2020 opgenomen. Bij deze dekkingsgraden zou, op basis van de betreffende scenario's, het Pensioenfonds naar verwachting nog voldoende herstelkracht hebben om binnen de looptijd van tien jaar over een beleidsdekkingsgraad te beschikken gelijk aan het vereiste niveau.

Rente TV / Rendement VRW	Rendement ZW	Kritieke dekkingsgraad per 1 januari 2020 [1]
-/- 0,25%	-/- 1,00%	94,0%
-/- 0,50%	-/- 1,00%	93,4%
-/- 0,50%	-/- 2,00%	96,0%
0,00%	0,00%	92,2%
0,25%	1,00%	90,4%
0,50%	1,00%	91,0%
0,50%	2,00%	88,7%

Op het moment dat er sprake is van een tekortsituatie, dat wil zeggen zodra de beleidsdekkingsgraad op enig kwartaaleinde lager is dan de vereiste dekkingsgraad, zal het fonds een herstelplan dienen op te stellen en in te dienen bij DNB. In dat herstelplan zal de kritieke dekkingsgraad bij de dan geldende actuele marktomstandigheden worden bepaald.
Het minimaal vereist eigen vermogen (MVEV) van het fonds is per jaareinde 2019 berekend op 4,2%, zodat de minimaal vereiste nominale dekkingsgraad 104,2% bedraagt. Het kritieke pad is de benodigde ontwikkeling van de actuele dekkingsgraad, waarbij het "nog net" mogelijk is om binnen vijf jaar te herstellen tot de minimaal vereiste dekkingsgraad, zodat

[1] Het Pensioenfonds heeft hier in 2023 opnieuw naar gekeken en omdat het beleid niet is gewijzigd zullen de cijfers niet veel afwijken. De dekkingsgraad ligt eind 2023 ver boven de vereiste dekkingsgraad. Zodra de dekkingsgraad daalt richting de vereiste dekkingsgraad, zal het Pensioenfonds de kritische dekkingsgraad opnieuw vaststellen.

een korting vanwege duurzaam dekkingstekort niet aan de orde is. Het kritieke pad is in sterke mate afhankelijk van de marktrente, de verwachte rendementscurve en het aantal meetmomenten dat er reeds sprake is van een beleidsdekkingsgraad lager dan de minimaal vereiste dekkingsgraad.
In navolgende tabel is een globale inschatting van het kritieke pad weergegeven voor een aantal scenario's voor het fonds, waarbij de rentetermijnstructuur van de technische voorziening (RTS) c.q. het verwacht rendement op vastrentende waarden enerzijds en het verwacht rendement op zakelijke waarden anderzijds met genoemde percentages zijn verhoogd of verlaagd. De vorm van de feitelijke rentetermijnstructuur op enig moment kan er toe leiden dat het werkelijke kritieke pad op dat moment afwijkt van hetgeen is opgenomen in onderstaande tabel.

Kritieke pad (van de beleidsdekkingsgraad tot de MVEV), bij 5 meetmomenten dat beleidsdekkingsgraad reeds lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad

Rente TV / Rendement VRW	Rendement ZW	1e meet-moment (na 1 jaar)	2e meet-moment (na 2 jaar)	3e meet-moment (na 3 jaar)	4e meet-moment (na 4 jaar)	5e meet-moment (na 5 jaar)
-/- 0,25%	-/- 1,00%	96,5%	98,4%	100,3%	102,3%	104,2%
-/- 0,50%	-/- 1,00%	96,3%	98,2%	100,2%	102,2%	104,2%
-/- 0,50%	-/- 2,00%	97,4%	99,0%	100,7%	102,4%	104,2%
0,00%	0,00%	95,7%	97,7%	99,8%	102,0%	104,2%
0,25%	1,00%	94,9%	97,1%	99,4%	101,8%	104,2%
0,50%	1,00%	95,1%	97,2%	99,4%	101,8%	104,2%
0,50%	2,00%	94,0%	96,4%	98,9%	101,6%	104,2%

Toelichting bij de tabel:
De tabel loopt van meetmoment 0 (92,2%) naar meetmoment 5. De actuele dekkingsgraad ad 100,7% op het 3e meetmoment bij een daling van de marktrente van 0,50% en daling van het verwacht rendement op zakelijke waarden van 2,00% ten opzichte van het basisuitgangspunt houdt het volgende in: Indien er sprake is van daling van de marktrente van 0,50%, een daling van het verwacht rendement op zakelijke waarden van 2,00% en de actuele dekkingsgraad van het fonds is op het 3e achtereenvolgende meetmoment lager dan 100,7% (en de beleidsdekkingsgraad van het fonds ligt op dat moment ook nog onder het minimaal vereiste niveau) dan is de verwachting dat de actuele dekkingsgraad van het fonds op het 5e evaluatiemoment nog steeds lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad en dat op dat moment een korting dient te worden doorgevoerd. Deze korting is onvoorwaardelijk, maar mag wel worden gespreid over maximaal 10 jaar.

Hieronder volgt een tabel waarin voor verschillende actuele dekkingsgraden op het 5e achtereenvolgende meetmoment waarop de beleidsdekkingsgraad lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad (en de actuele dekkingsgraad van het fonds eveneens lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad) is weergegeven welk kortingspercentage noodzakelijk is dan wel in geval van een éénmalige (directe) korting, dan wel in geval van een spreiding van de korting over de gehele looptijd van het herstelplan (10 jaar). Overigens kan het bestuur besluiten tot spreiding over een kleiner aantal jaren dan de maximale hersteltermijn, bijvoorbeeld op grond van evenwichtigheid en/of uitvoerbaarheid.

Actuele dekkingsgraad op het 5e meetmoment	Kortingspercentage directe korting	Kortingspercentage gespreide korting
104,2%	n.v.t.	n.v.t.
100,0%	4,0%	0,47%
97,5%	6,4%	0,75%
95,0%	8,8%	1,04%

De actuele dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad van het fonds worden door het bestuur maandelijks gemonitord, zodat een situatie waarbij het fonds zonder korten niet meer tijdig kan herstellen, tijdig kan worden gesignaleerd en tijdig maatregelen kunnen worden getroffen.

3. Welke maatregelen heeft het fonds ter beschikking in geval van een financiële crisis?

Beheersing van financiële risico's is essentieel. Daarom wordt onder andere periodiek via ALM-studies getoetst of toeslagbeleid en beleggingsbeleid nog voldoende robuust zijn vormgegeven. Hierbij wordt het beleid getoetst binnen verschillende economische (stress)scenario's. Daarnaast wordt door middel van integraal risicomanagement binnen het fonds periodiek gekeken naar de risico's die het fonds loopt, de beheersing daarvan en het beleid daaromheen. Desalniettemin kan een financiële crisissituatie ontstaan. Ook voordat een financiële crisis ontstaat kan sprake zijn van een situatie die om extra beheersing van de financiële positie vraagt. In tijden waar door onrust op financiële markten als gevolg van 'economische of andere crisissituaties' de dekkingsgraad van het Pensioenfonds (relatief) snel daalt, wordt het financieel crisisteam actief. Het financieel crisisteam bestaat uit de leden, adviseurs van de beleggingsadviescommissie (BAC) en de risicomanager (vertegenwoordiger van de risicocommissie). Het financieel crisisteam monitort de ontwikkeling van de portefeuille en beleggingsrichtlijnen en heeft overleg, waarbij de frequentie van dit overleg afhankelijk is van de situatie. In dit overleg wordt ook de benodigde herbalancering besproken. Het financieel crisisteam houdt het hele bestuur op de hoogte van de ontwikkelingen. Het financieel crisisteam stopt haar werkzaamheden zodra de situatie in rustiger vaarwater is en het team acht dat de extra aandacht niet meer nodig is. De risicocommissie monitort de activiteiten van de BAC in het kader van een financiële crisis.

In een financiële crisissituatie zal het bestuur bestaande sturingsmiddelen inzetten en maatregelen nemen om de crisissituatie het hoofd te bieden. Daarnaast zal het bestuur andere sturingsmiddelen die de herstelkracht van het fonds bevorderen in overweging nemen.

Het bestuur van het fonds is van mening dat alle sturingsmiddelen ingezet zouden moeten worden alvorens een kortingsmaatregel aan de orde kan zijn.

Omdat het Pensioenfonds vanaf 1 januari 2020 een slapend pensioenfonds is geworden, zijn de sturingsmiddelen die het fonds ter beschikking heeft buiten een kortingsmaatregel feitelijk beperkt tot aanpassingen in het beleggingsbeleid en het versoberen van toeslagverlening (geen of minder toeslag toekennen dan op basis van het op wetgeving geënte beleid zou mogen).

Het al dan niet verlenen van toeslagen kan slechts beperkt dienen als sturingsmiddel om een financiële crisis te bestrijden. Reden is dat het korten of opschorten van de toeslag al

gekoppeld is aan de financiële positie van het fonds. In een crisissituatie zal dit sturingsmiddel veelal al automatisch ingezet (moeten) worden.

4. Hoe realistisch is de inzet van de maatregelen?

In dit onderdeel wordt nader ingegaan op de verschillende sturingsmiddelen.

a. Het al dan niet aanpassen van het beleggingsbeleid

Op het moment dat de actuele dekkingsgraad zich in de buurt van de kritieke dekkingsgraad begeeft, wordt het voor het fonds minder opportuun risico's te blijven lopen. Dit geldt tevens voor de situatie waarbij de (actuele) dekkingsgraad binnen een korte periode grote neerwaartse fluctuaties ondergaat.

Bij het zich voordoen van een crisis zal het Pensioenfondsbestuur in overleg gaan om te bezien of het (tijdelijk) aanpassen van het strategische beleggingsbeleid (bijvoorbeeld wijziging weging van de portefeuille, verdere afdekking van het renterisico of afdekking van valutarisico) noodzakelijk is. Eén en ander zal afhankelijk zijn van de dan geldende marktomstandigheden.

Randvoorwaarde bij het aanpassen van het beleggingsbeleid is dat het risicoprofiel op totaalniveau niet wordt vergroot en dat er sprake is van voldoende herstelkracht. Op deelniveau zou overigens wel sprake kunnen zijn van een verhoogd risico. Deze maatregel wordt bezien als een realistische maatregel.

b. Het al dan niet verhogen van de pensioenpremie

Vanaf 1 januari 2020 is er sprake van een slapend Pensioenfonds en wordt er geen premie meer ontvangen. Het premie instrument is daarom niet meer inzetbaar.

c. Het al dan niet aanpassen van de pensioenregeling

Met ingang van 1 januari 2020 is er sprake van een slapend Pensioenfonds. De toekomstige pensioenopbouw wordt niet meer uitgevoerd door het Pensioenfonds. Dit instrument is daarom per 1 januari 2020 komen te vervallen.

d. Het al dan niet korten van pensioenrechten en –aanspraken

Als de actuele dekkingsgraad zich gedurende langere tijd onder het kritieke pad (is het pad om tot de MVEV te komen) begeeft en de overige maatregelen zijn uitgeput om binnen de wettelijke termijn uit een dekkingstekort te komen, moet het fonds ertoe overgaan de rechten en aanspraken te korten. Deze korting zal in beginsel gespreid plaatsvinden over de duur van het herstelplan (over het algemeen 10 jaar). Overwegingen van evenwichtige belangenbehartiging worden hierbij altijd in acht genomen. Tenzij specifieke omstandigheden aanleiding geven tot een andere benadering zal het bestuur uitgaan van uniforme verlaging van alle rechten en aanspraken.

Deze maatregel wordt bezien als een realistische maatregel.

5. Wat is het verwachte financiële effect van de inzet van de maatregelen?

Alle mogelijke maatregelen zijn geïnventariseerd en beoordeeld op effectiviteit en haalbaarheid. Voor elk van de vier sturingsmiddelen wordt hieronder achtereenvolgens aangegeven hoe realistisch de inzet ervan is, wat het effect ervan op de herstelkracht is, welke belanghebbenden en betrokkenen in geval van de inzet ervan met name relevant zijn, en wat de kernonderdelen van het communicatietraject in dat geval zijn.

	Aanpassen beleggingsbeleid	Aanpassen premiebeleid
Realistisch	Ja, binnen risicogrenzen	Nee
Financiële effecten op herstelkracht	Beperkte herstelkracht	---
Belanghebbenden	(gewezen) deelnemers en gepensioneerden	---
Betrokkenen (naast bestuur)	DNB, vermogensbeheerders	---
Communicatietraject	Communicatie aan: DNB, RvT, verantwoordingsorgaan, vermogensbeheerders	---

	Aanpassen pensioenregeling	Korten van aanspraken
Realistisch	Nee	Ja, maar alleen als uiterste redmiddel
Financiële effecten op herstelkracht	--	Grote herstelkracht
Belanghebbenden	--	(gewezen) deelnemers en gepensioneerden
Betrokkenen (naast bestuur)	--	DNB, AFM, RvT, verantwoordingsorgaan, pensioenuitvoerder
Communicatietraject	--	(1) Persoonlijke brief aan alle betrokkenen en belanghebbenden op het moment van uitoefening. (2) Updates en nieuws via website (3) Communicatie naar DNB, RvT, AFM, verantwoordingsorgaan

6. Hoe is bij deze maatregelen rekening gehouden met evenwichtige belangenafweging voor de belanghebbenden van het fonds?

Het bestuur zal in zijn afwegingen als uitgangspunt hanteren dat de belangen van de betrokken deelnemers, gewezen deelnemers en de pensioengerechtigden op evenwichtige wijze worden behartigd. Hierbij wordt naast de diverse deelnemersgroepen onder andere ook gekeken naar generaties.

Het uitgangspunt bij evenwichtige belangenbehartiging is dat bepaalde belanghebbenden niet onevenredig hard geraakt worden door de maatregel(en) (solidariteit). Tevens wordt daarbij rekening gehouden met proportionaliteit: de verhouding tussen het effect van de maatregel op de positie van het fonds (effectiviteit) enerzijds en anderzijds de impact op de groep belanghebbenden. Ook wordt gekeken naar het effect van de maatregelen op de lange termijn (continuïteit/houdbaarheid).

In geval van wijziging van het risicoprofiel zal het bestuur in aanmerking nemen dat de uitwerking daarvan voor verschillende leeftijdscohorten binnen het fonds uiteen kan lopen.

7. Op welke wijze wordt er met belanghebbenden van het fonds gecommuniceerd en wanneer?

Het bestuur zal over het financieel crisisplan, indien gebruik wordt gemaakt (of sprake is van een dreiging) van de in het plan opgenomen crisismaatregelen, communiceren met de deelnemers, VO, RVT en de toezichthouder. De verantwoordelijkheid voor de voorbereiding van deze communicatie ligt bij het de pensioen- en communicatiecommissie. Uiteraard wordt in de communicatie voldaan aan de daarvoor geldende wet- en regelgeving.

8. Hoe is het besluitvormingsproces vormgegeven?

Hoe besluitvorming dient plaats te vinden is vastgelegd in de statuten van het fonds. Indien mogelijk zullen ook in crisissituaties deze bepalingen worden nageleefd. Echter, het acute karakter van een crisissituatie kan noodzaken tot versnelde besluitvorming.

In geval van een dreigende crisissituatie kan het bestuur afwijken van gangbare besluitvormingsprocessen. Met name kan de beleggingsadviescommissie in een dergelijke situatie versneld willen handelen en vragen om een ad hoc bestuursbesluit op basis van de advisering van de commissie. Het bestuur is in staat om, wanneer dit aan de orde is, snel tot een besluit te komen (zie ook noodprocedure).

9. Op welke wijze wordt het financieel crisisplan periodiek getoetst?

De risicocommissie van het fonds zal het financieel crisisplan evalueren en actualiseren als de situatie hiertoe aanleiding geeft. In ieder geval één keer per drie jaar. Na aanpassing wordt het financieel crisisplan ter besluitvorming aan het bestuur voorgelegd. Een financieel crisisplan is geen statisch geheel, maar maakt onderdeel uit van het continue risicomanagement van het fonds. Het financieel crisisplan van het fonds is dan ook onlosmakelijk verbonden met het risicomanagement van het fonds en de hiermee verband houdende bepalingen in de ABTN. Het financieel crisisplan is onderdeel van de noodprocedure. Ook worden toeslagbeleid en beleggingsbeleid periodiek getoetst aan de hand van ALM-studies. De periodieke toetsing van het financieel crisisplan zal bij deze toetsing worden meegenomen.

Tenslotte zal de effectiviteit van het financieel crisisplan worden beoordeeld, nadat zich een crisis heeft voorgedaan en het financieel crisisplan ten uitvoer is gebracht. Als gevolg van de ervaring die in een dergelijke situatie wordt opgedaan, kan het financieel crisisplan verder worden geactualiseerd.

Inwerkingtreding

Het voorliggende financieel crisisplan van Stichting Pensioenfonds Delta Lloyd is in werking getreden met ingang van 1 januari 2017 en is voor het laatst beoordeeld en gewijzigd/vastgesteld in de bestuursvergadering van 29 november 2023

BIJLAGE 4 ERVARINGSTERFTEFACTOREN

Ervaringssterfte hoofdverzekerde

Leeftijd	*Man*	*Vrouw*	*Leeftijd*	*Man*	*Vrouw*
<= 15	0,156	0,340	58	0,496	0,597
16	0,156	0,340	59	0,497	0,612
17	0,156	0,340	60	0,501	0,629
18	0,156	0,340	61	0,503	0,640
19	0,156	0,340	62	0,510	0,659
20	0,156	0,340	63	0,522	0,679
21	0,156	0,340	64	0,539	0,710
22	0,156	0,340	65	0,553	0,737
23	0,156	0,340	66	0,570	0,767
24	0,156	0,340	67	0,590	0,797
25	0,156	0,340	68	0,610	0,824
26	0,163	0,347	69	0,631	0,847
27	0,179	0,361	70	0,649	0,863
28	0,195	0,375	71	0,668	0,877
29	0,210	0,388	72	0,686	0,886
30	0,232	0,404	73	0,705	0,893
31	0,265	0,427	74	0,725	0,898
32	0,291	0,445	75	0,745	0,902
33	0,318	0,462	76	0,764	0,905
34	0,345	0,478	77	0,782	0,907
35	0,369	0,492	78	0,799	0,909
36	0,387	0,502	79	0,815	0,911
37	0,404	0,510	80	0,830	0,914
38	0,419	0,514	81	0,843	0,916
39	0,432	0,515	82	0,855	0,918
40	0,445	0,513	83	0,866	0,920
41	0,457	0,509	84	0,876	0,922
42	0,467	0,506	85	0,885	0,925
43	0,477	0,502	86	0,893	0,927
44	0,484	0,499	87	0,898	0,928
45	0,491	0,498	88	0,905	0,932
46	0,496	0,498	89	0,913	0,935
47	0,499	0,500	90	0,921	0,941
48	0,502	0,502	91	0,929	0,947
49	0,505	0,504	92	0,937	0,953
50	0,507	0,508	93	0,945	0,959
51	0,507	0,513	94	0,953	0,965
52	0,507	0,521	95	0,960	0,970
53	0,505	0,530	96	0,968	0,976
54	0,503	0,541	97	0,976	0,982
55	0,500	0,553	98	0,984	0,988
56	0,498	0,566	99	0,992	0,994
57	0,496	0,581	>=100	1,000	1,000

Ervaringssterfte Medeverzekerde

Leeftijd	*Man*	*Vrouw*	*Leeftijd*	*Man*	*Vrouw*
<= 15	0,797	0,821	58	0,800	0,791
16	0,797	0,821	59	0,808	0,791
17	0,797	0,821	60	0,816	0,792
18	0,797	0,821	61	0,824	0,793
19	0,797	0,821	62	0,831	0,795
20	0,797	0,821	63	0,837	0,796
21	0,797	0,821	64	0,843	0,797
22	0,797	0,821	65	0,848	0,796
23	0,781	0,805	66	0,852	0,794
24	0,764	0,780	67	0,856	0,792
25	0,747	0,762	68	0,859	0,790
26	0,731	0,751	69	0,863	0,788
27	0,716	0,739	70	0,865	0,786
28	0,702	0,727	71	0,867	0,785
29	0,689	0,718	72	0,870	0,783
30	0,678	0,710	73	0,872	0,780
31	0,670	0,705	74	0,872	0,778
32	0,665	0,703	75	0,872	0,776
33	0,664	0,703	76	0,871	0,775
34	0,666	0,709	77	0,871	0,775
35	0,670	0,720	78	0,871	0,776
36	0,677	0,733	79	0,871	0,777
37	0,685	0,744	80	0,871	0,778
38	0,693	0,753	81	0,872	0,780
39	0,703	0,759	82	0,872	0,782
40	0,712	0,764	83	0,871	0,784
41	0,721	0,768	84	0,871	0,787
42	0,729	0,770	85	0,871	0,791
43	0,736	0,770	86	0,872	0,796
44	0,741	0,769	87	0,874	0,803
45	0,745	0,769	88	0,882	0,814
46	0,748	0,768	89	0,889	0,823
47	0,750	0,768	90	0,899	0,839
48	0,753	0,767	91	0,909	0,855
49	0,756	0,767	92	0,919	0,871
50	0,759	0,770	93	0,929	0,887
51	0,763	0,774	94	0,939	0,904
52	0,766	0,780	95	0,950	0,920
53	0,771	0,784	96	0,960	0,936
54	0,776	0,788	97	0,970	0,952
55	0,781	0,789	98	0,980	0,968
56	0,786	0,790	99	0,990	0,984
57	0,793	0,791	>=100	1,000	1,000

BIJLAGE 5 PARTNERFREQUENTIE

De partnerfrequentie op de pensioenleeftijd bedraagt 1.

Leeftijd	*Man*	*Vrouw*	*Leeftijd*	*Man*	*Vrouw*
18	0,01	0,05	44	0,87	0,85
19	0,08	0,13	45	0,87	0,85
20	0,15	0,21	46	0,88	0,85
21	0,22	0,29	47	0,88	0,85
22	0,29	0,37	48	0,89	0,85
23	0,36	0,45	49	0,90	0,84
24	0,43	0,53	50	0,90	0,84
25	0,50	0,61	51	0,90	0,84
26	0,59	0,67	52	0,90	0,83
27	0,69	0,72	53	0,90	0,82
28	0,78	0,76	54	0,90	0,80
29	0,80	0,82	55	0,90	0,80
30	0,80	0,82	56	0,90	0,80
31	0,81	0,83	57	0,90	0,80
32	0,82	0,83	58	0,90	0,80
33	0,83	0,83	59	0,90	0,80
34	0,85	0,83	60	0,91	0,80
35	0,86	0,83	61	0,91	0,80
36	0,86	0,83	62	0,91	0,79
37	0,86	0,84	63	0,91	0,78
38	0,87	0,84	64	0,91	0,77
39	0,87	0,85	65	0,91	0,76
40	0,87	0,85	66	0,91	0,76
41	0,87	0,85	67	0,91	0,76
42	0,87	0,85			
43	0,87	0,85			

BIJLAGE 6: FLEXIBILISERINGSFACTOREN

Voor de keuzemogelijkheden bij pensioeningang en uitdiensttreding op of na 1 januari 2026 gelden de flexibiliseringsfactoren als bepaald conform deze bijlage. De flexibiliseringsfactoren worden jaarlijks vastgesteld.

Grondslagen factoren:

Sterftetafel :	AG2024 (fondsgrondslag)
Startjaar:	2026
Ervaringssterfte:	Eigen ES TW (fondsgrondslag)
Rekenrente	Gemiddelde laatste 12 curves (DNB curve incl UFR methodiek 2024)
Peildatum	30 april 2025

Soort	Aanvulling grondslag	Man/Vrouw verh	Ruilkans	Extra antiselectie afslag
Uitruil NP in OP	x-y 2 jaar en zes maanden y-x -1 jaar en zes maanden	70/30	Man: 20% Vrouw: 50%	10%
Uitruil OP in NP	x-y 2 jaar en zes maanden y-x -1 jaar en zes maanden	70/30	Man: 65% Vrouw: 10%	10%
Vervroegen pensioen LL		70/30	Man: 50% Vrouw: 50%	0%
Uitstel pensioen LL		70/30	Man: 50% Vrouw: 50%	0%
Omzetting OP tijd in OP LL		70/30	Man: 50% Vrouw: 50%	0%
Hoog/laag		70/30	Man: 50% Vrouw: 50%	0%
Laag/hoog		70/30	Man: 50% Vrouw: 50%	0%
OP → OP tijd tot 65		70/30	Man: 50% Vrouw: 50%	0%

De diverse flexibiliseringsfactoren 2026 die op basis van deze uitgangspunten zijn vastgesteld, zijn apart op de website ter beschikking gesteld in het document “Flexibiliseringsfactoren vanaf 1 januari 2026 tot en met 31 december 2026”. In verband met de CWO gelden deze flexibiliseringsfactoren ook voor de deelnemers die van 1 januari 2027 tot en met 1 maart 2027 met pensioen gaan en voor 1 september 2026 hiervoor zijn aangeschreven.